

הספר של ואנגילון
של הנוצרים על ישו ידעת מאטיאוס

מאטיאוס פ' א'

1 ספר הלידה ישו משיח בן דוד בן אברהם : 2 אברהם
הוליד ליצחק ויצחק ליעקוב ויעקוב ליהודה עם אחיו : 3 יהודה
הוליד לפרץ וזרח מן תמר פרץ הוליד לחצרון וחצרון לארם : 4 ארם
הוליד לעמרנב ועמרנב לנחשון ונחשון לשלמון : 5 ושלמון הוליד ל
לבעז מן רחב : ובעז הוליד את עובד מן רות : ועובד הוליד את ישו :
6 ישו הוליד לדוד המלך : דוד לשלמה מן אשת אוריה : 7 שלמה

Manchester Gaster 1616

Transcription

Matthew, Mark

by Manuscript Research Institute (MRI)

Manchester Gaster 1616 Transcription: Matthew, Mark
copyright 2025 by Manuscript Research Institute (MRI)
All rights reserved.

For more information about MRI Contact:
732 S 6TH ST # 4207
LAS VEGAS, NV 89101
info@manuscriptresearch.org
1 (775) 288-4177

<https://manuscriptresearch.org/>

The Manchester Gaster 1616 Manuscript: An Introduction

by Pamela Lutzker

The John Rylands Library, Manchester

The John Rylands Library, located in Manchester, England, was founded by Enriqueta Augustina Rylands in memory of her husband, John Rylands, a wealthy cotton magnate.¹ The library, opened to the public in 1900, was intended as a repository of rare books and manuscripts of exceptional cultural value, particularly religious texts, classical works, and medieval manuscripts.² From its earliest days, the Rylands Library pursued the acquisition and preservation of significant collections, including a notable range of Hebrew and Oriental manuscripts. Today, as part of the University of Manchester, it remains a world-renowned center for the preservation and study of rare manuscripts.

Moses Gaster: Scholar and Collector

Moses Gaster (1856–1939) was a Romanian-born Jewish scholar, linguist, folklorist, and community leader. After earning his doctorate at the University of Leipzig, he became a professor in Bucharest but was expelled due to his advocacy for Jewish rights.³ Relocating to London, Gaster was appointed the Haham (chief rabbi) of the Sephardic Jewish community of the British Empire in 1887.⁴

Gaster amassed an extraordinary private library, comprising over 850 manuscripts and thousands of printed works. His interests spanned Hebrew literature, Samaritan texts, folklore, mysticism, and ancient biblical manuscripts.⁵ After his death, much of his collection was transferred to the John Rylands Library in 1954, significantly enriching its Judaica holdings.

¹ Frank Taylor, *The John Rylands Library: A Brief History* (Manchester: University of Manchester Press, 1972), 11.

² Taylor, *The John Rylands Library*, 13.

³ Israel Abrahams, "Moses Gaster," *Jewish Encyclopedia* (New York: Funk & Wagnalls, 1906).

⁴ Ibid.

⁵ Maria Haralambakis, "A Survey of the Gaster Collection at the John Rylands Library," *Bulletin of the John Rylands Library* 89, no. 2 (2013): 155-172.

Thomas Yeates and the Manchester Gaster 1616 Manuscript

Thomas Yeates (1768–1839) was a self-taught scholar who became an expert in Hebrew and Syriac studies.⁶ Initially apprenticed as a turner, Yeates transitioned into academia, attending All Souls College, Oxford.⁷ He gained recognition through his publication of a Hebrew grammar (1804) and a Syriac grammar (1819).⁸

In 1808, Yeates was employed by Claudius Buchanan to catalogue and examine a collection of oriental manuscripts brought from India. Among these were Hebrew translations of the New Testament discovered among the Cochin Jews of Kerala, India⁹ (formerly known as Travancore). Recognizing its significance, Yeates made a handwritten copy around 1810 that is now known as the Manchester Gaster 1616.

The Cochin manuscripts (Cambridge MSS Oo.1.16.2 and Oo.1.32) contained nearly the entire New Testament rendered into Hebrew, reflecting a unique Jewish engagement with Christian scripture.¹⁰ Yeates' copy preserved these rare texts, written in Rashi script, and was later acquired by Moses Gaster.

The Scholarly Significance of Manchester Gaster 1616

Manchester Gaster 1616, written in modern Hebrew, shows some significant changes from its source text in just one version. It is a good illustration of how New Testament texts likely evolved. The Hebrew translation of the Greek New Testament made by Yeates¹¹ provides even more comparison material.

The Manchester Gaster 1616 manuscript stands as a crucial witness to the intersection of Jewish and Christian textual traditions. It also points intriguingly to the possibility that the original text of the gospels was Hebrew, influenced by Aramaic, as would be expected of first century writings of that part of the world and exemplified by the writings found in the Hebrew Dead Sea Manuscripts.

Furthermore, the manuscript exemplifies 19th-century efforts to collect, preserve, and study Eastern Christian and Jewish manuscripts. Thanks to Yeates' meticulous copying and Gaster's collecting zeal, the text survives today, accessible to scholars through the John Rylands Library.

Why transcribe and translate the Manchester Gaster 1616?

The *Manchester Gaster 1616* manuscript stands as a unique textual artifact: a complete handwritten Hebrew translation of the New Testament, copied in 1810 by the British orientalist Thomas Yeates.

⁶ Cambridge University Library ArchiveSearch, "Person record for Thomas Yeates (1768–1839)."

⁷ Ibid.

⁸ Thomas Yeates, *The Hebrew Grammar* (London: W. Baynes, 1804); *A Syriac Grammar* (London: R. Watts, 1819).

⁹ Claudius Buchanan, *Christian Researches in Asia* (Cambridge: Cambridge University Press, 1811), 146-152.

¹⁰ J. S. C. F. Frey, "Notices on the Travancore Hebrew New Testament," **Jewish Expositor** 1 (1816): 37-45.

¹¹ Thomas Yeates, trans. "The Gospels in Hebrew," (New Testament). London, 1805. British Museum, London, Add MS 11659.

Introduction

Regardless of its source, the manuscript merits scholarly attention, transcription, and translation on its own intrinsic value—for reasons of textual study, intellectual history, linguistic inquiry, and manuscript preservation.

There are very few complete Hebrew translations of the New Testament known to exist in manuscript form, and even fewer preserved with clear provenance in institutional libraries or archives. *Gaster 1616* is one of those rare examples, presenting the entirety of the New Testament—from the Gospels through Revelation—in literary Hebrew. This completeness alone establishes it as an exceptional object of study. Most known Hebrew New Testament manuscripts are fragmentary, polemical, or doctrinally edited. In contrast, *Gaster 1616* is a clean, coherent, and extensive rendering of Christian scripture in the sacred language of Judaism.

A transcription and translation of this manuscript will allow scholars to evaluate it as a self-contained theological and literary work, regardless of who originally translated it or from what source.

The manuscript is not just a biblical translation—it is also the work of a specific individual: Thomas Yeates (1768–1839), a linguist and biblical scholar affiliated with the British Museum. Yeates' choice to meticulously copy this Hebrew New Testament by hand, in beautiful script, reflects the intellectual priorities of early 19th-century European biblical scholarship. The *Gaster 1616* manuscript thus offers insight into the transmission and preservation of biblical texts through the lens of Orientalist interest in Semitic languages.

Transcribing and translating this manuscript helps to illuminate how Hebrew was viewed and used by Christian scholars of the time. It also reveals how certain biblical concepts were rendered by someone fluent in Hebrew, Syriac, and Greek—a point of interest for those studying historical Christian Hebraism.

Independent of its source, the *Gaster 1616* manuscript is a full biblical corpus in Hebrew—written in an elegant style blending biblical, rabbinic, and idiomatic Hebrew expressions. By transcribing it, linguists and Bible scholars can analyze its lexical choices, syntax, and theological terminology to understand how the Christian message was conveyed in Hebrew. Answers would shed light not only on the translation technique but also on the worldview and intended audience for the manuscript.

The manuscript, while housed in a respected research library, remains effectively inaccessible to those who do not read handwritten Hebrew script fluently. A transcription makes it readable; a translation makes it interpretable. Taken together, they preserve the intellectual content of the manuscript and allow researchers across disciplines—biblical studies, Jewish studies, theology, linguistics, and the history of translation—to be engaged with the material.

In digital humanities, the availability of a transcribed and translated version would enable:

- searchable databases of biblical terminology in Hebrew
- comparative analysis across translations
- annotation projects that bring together scholars from various fields

Without a transcription, this manuscript remains a silent object. With one, it becomes an active voice in academic conversation.

Beyond its religious and linguistic significance, the manuscript has value as a literary composition and as a cultural bridge. The language itself can be studied for its style, rhythm, and

Manchester Gaster 1616

internal consistency. Moreover, the manuscript reflects a moment in history when Hebrew was used for new textual purposes—transmitting not just Jewish law or commentary, but Christian scripture in a Semitic tongue. This alone warrants the manuscript's elevation from archival object to scholarly resource.

Even without considering its origin or prior iterations of the text, the *Manchester Gaster 1616* manuscript deserves transcription and translation because of what it is: a complete, carefully rendered Hebrew New Testament manuscript produced by a known scholar in early 19th-century England. It embodies unique historical, linguistic, and cultural dimensions that intersect with the history of biblical translation, the use of Hebrew beyond the Jewish canon, and the intellectual world of Christian Hebraists. Making its contents available through transcription and translation will ensure this one-of-a-kind manuscript fulfills its potential as a source of insight, inquiry, and interfaith understanding.

The manuscript can be viewed at:

[New Testament in Hebrew translation \(Gaster MS 1616\)](#)

<https://www.digitalcollections.manchester.ac.uk/view/MS-GASTER-HEBREW-01616/1>

Introduction

NOTES

Please note that this is a faithful transcription of the original manuscript. It even reproduces scribal errors. The page numbers on the transcription refer to the page numbers used by the Manchester Digital Library to indicate the image, not the noted page number on the corners of the pages. Each page represents one page of the manuscript. Each line is a line on that page. Individual words on the bottom of the page that are in smaller type indicate a "catchword," a word used to indicate the first word on the next page of the manuscript. Please note that this manuscript, while written in Hebrew (right-to-left), uses English pagination (left-to-right).

- ? means the letter was unclear and unable to be transcribed
- A transposition mark (right and/or left) is used to indicate where the scribe put in a transposition mark.
- / at the end of a line indicates that the letters are the first letter or letters of the next line.
- () letters or words within parentheses mark those inserted above the line with a caret below the line to indicate where the letter/word belongs. This is only used where the original scribe has made the insertion. The exception is when the scribe himself added parentheses and these are noted.

Acknowledgements

The following faithful transcription was accomplished by a dedicated team of transcribers for Manuscript Research Institute (MRI). The transcription was validated (checked for accuracy), and special characters were used to indicate problems in the text. Many thanks to these transcribers for the amount of time and energy they put into this project. Special thanks goes to Kendra Chadborn, who served as the manager of the transcription team and without whom this project would not have been completed.

Transcribers (in alphabetical order)

John Abel
David Astin
Judy Busby
Kendra Chadborn
Kim Edie
Joel Heller
Jennifer Howell
Pam Lutzker
Patricia Pinnock
Amy Tilchen
Rocky Webb
Jenny Webster

הספר של ואנגילון

של הנוצרים על ישו: ידעת מאטיאוס

מאטיאוס פ' א.

1 ספר הלידה דישו משיח בן דוד בן אברהם: 2 אברהם הוליד ליצחק ויצחק ליעקוב ויעקוב ליהודה עם אחיו: 3 יהודה הוליד לפרץ וזרח מן תמר פרץ הוליד לחצרון וחצרון לארם: 4 ארם הוליד לעמינדב ועמינדב לנחשון ונחשון לשלמון: 5 ושלמון הוליד ל/ לבעז מן רחב • ובעז הוליד את עובד מן רות • ועובד הוליד את ישו: 6 ישו הוליד לדוד המלך • דוד לשלמה מן אשת אוריה: 7 שלמה הוליד לרחבעם • רחבעם לאביה • אביה לאסה: 8 אסה הוליד יהושפט • יהושפט ליורם • ויורם לעוזיהו: 9 עוזיהו הוליד ליותם • יותם לאחז • אחז לחיזקיה: 10 ח(י)זקיה הוליד למנשה • ומנשה לאמין ואמון ליאשיה: 11 יאשיה הוליד ליכניה ולאחיו בגלות בבל: 12 מן אחר גלות בבל יכניה הוליד לשאלתיאל • ושאלתיאל לזרו/ לזרובבל: 13 זרובבל הוליד לאביהוד • ואביהוד לאליאקם ואליא/ ואליאקם הוליד לעוזר: 14 עוזר הוליד לצדוק וצדוק לאכין ואכין לאליוד: 15 אליוד הוליד לאליעזר ואליעזר למתן • ומתן ליעקב: 16 ויעקוב הוליד ליוסף איש דמרים וממנה נולד ישו הנקרא משיח: 17 כה הכל מן אברהם עד לדוד משפחה ארבע עשר:

ומן

מטיאוס

ומן דוד עד גלות בבל ארבע עשר דור ומן גלות בבל עד משיח ארבע עשר דור: 18 הלידת של ישוע משיח כן היה • כיון שארוסה היתה מרים אימו ליוסף עדין לא נתחברו נמצאת הרה מן רוח קודש: 19 ויוסף זה בעלה היה צדיק ולא רצה לפרסם ונרצה להסתיר ילה(?)ב(?)יח: 20 כיון שהיה לו זה רצון נראה איליו מלאך דמריא בחלום ואמר לו בן דוד לא תירא לישא למרים אשתך למה היא הרה מן רוח הקדש: 21 יולדת זה הבן ותקרא את שמו ישו כי הוא גואל את העם מן חטאות: 22 זהו היה ממה שנאמר מן נביא: 23 הנה העלמה הרה וילדת בן וקראת שמו עמנואל דמתרגם עמן אלהן: 24 וכיון שקם מן שינה עשה כמו שצוה אותו מלאך דמריא וישא את אשתו: 25 ולא ידעה אותה עד שילדה את ברה הבכור וקרא שמו ישוע:

פ' ב'

1 כיון שנולד ישו בבית לחם דיהודה בימי הורודוס המלך: באו חרטומים מן מזרח לירושלים: 2 ואמרו עכסיו מלך של יהודים נולד וראו כי בוכב של מזרח באו להשתהוות לו: 3 שמע זה הורודוס המלך ונרעד וכל ירושלים עמו: 4 וקבץ כל ראשי כהנים וסופרים של העם ושאל להם היכן נולד משיח: 5 הם אמרו בבית לחם דיהודה וכך כתיב בנביא: 6 ואתה בית לחם של יהודה לא הית צעיר באלפי יהודה ממך לי

יצא

מטיאוס

יצא מלך ומרעה לעמי ישראל: 7 ועתה הרודס בסתר קרא לחרטומים וחכמים ולמד מהם באיזה זמן נראה להון כוכב: 8 ושלח אותם לבית לחם יאמר להון לכו בהסתר על הנער היולר ומה שמצאתם באו ותגידו לי ואף אני אלך ואסגוד לו: 9 הם כיון ששמעו מן מלך הלכו וזה הכוכב שראו במזרח הלך בפניהם עד שבאו ועמדו במקום שיש הנער: 10 כיון שראו לכובבים שמחו שמחה רבה וטוב: 11 ועלו לבית וראו לנער עם מרים אמר ונפלו וסגידו ליה ופתחו גנזיהם יקרבו ליה קירבן • זהב ומוסקו ולבונה: 12 ונראה להם בחלם שלא יהפכו אל הורודוס ובדרך אחרת הלכו למקומם: 13 כיון שהלכו נראה בחלום דמריה ליוסף ואמר לו קום קח לנער ולאמו וברח למצרים ושם תהיה עד שאומר אני לך למה הורודוס רוצה לנער להרוג: 19 יוסף זה קם ולקח לבער ולאמו בלילה וברחו למצרים: 20 והוה שם עדי שמת הורודוס משום למלאת מה שנאמר מן מריה לנביא שאמר וממצרים קריתי לבני: 16 ועתה כיון שראה עורודוס שנתבזה מן חרטומים וחשב הרבה ושלח להרוג כל הנערים של בית לחם ובכל תחומיה מן שתי שנים ולמטה כמו זמן שהיגיד מן חרטומים: 17 ועתה נתקיים מה שאמר ביד ירמיה הנביא שאמר: 18 קול נשמע ברמה נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנ/ להנחם יעשום כי איונו: 19 כיון שמת הורודוס מלך נראה מלאך דמריה בחלום ליוסף במצרים ואמר לו: 20 קום קח לנער ולאמו ולך לארץ ישראל

מטיאוס

ישראל כי מתו הם המבקשין את נפש הנער: 21 ויוסף קם ולקח את הנער ולאמו ובא לארץ דישראל: 22 כיון ששמע ארכלאסוס הוא מלך ביהודים חלף הורודוס אביו דחל לילך לשם ונראה לו ב/ בחלום לילך למקום גליל: 23 ובא וישב במדינה הנקרא נצרת כמו שנתקיים מה שנאמר בנביא מן נצריה יקרא

פ"ג . ג'

1 באותו ביום בא יוחנן בבטיסטו ונוקריז הוא בחרבות של יהודים ואמר: 2 שובו קרבת לה מלכות שמים: 3 הנה כי הוא דאמור ביד ישעיה הנביא קול קורא במדבר פנו דרך יהוה ישרו בערבה: 4 זה יוחנן יש לו לביש של העור דגמל ואזור רצועה דעור על מתניו ואכילתו חגבים ודבש היער: 5 ועתה יפק הוא ירושלים וכל היהודים וכל מקום שסבוב לירדן: 6 בבטיזא דו רב לו נותנים מי השמדן מן נהר ירדן והיו מודים בחטאם: 7 כיון שראו הם הרבה מן חכמים ומן צדיקים שבאים למי השמד אמר להון ולדי נחשים מי היגיד לכם לברוח מן הרוגז שיבא: 8 תעשו זה באוכל פרי דשויא לרצון בטוב: 9 ואל תחשבו ותאמרו בעצמכם יש לנו אב אברהם אומר אני לכון הרי יכולת לאלהים מן הם אבנים להקים בנים לאברהם: 10 זה הקוררוס ששם על עיקר האילן כל האילן שאין עושה פירות טוב תקצית וליתן באש: 11 אני הוא מטהר אתכם במים לרצון ומי שיבא אתרי חצן הוא מכוני ולא שוה אני לישא את מנעליו והוא מטהר אתכם

מטיאוס

אתכם ברוח הקדש: 12 הנפה שיש בידו ומטהר את מקומו
 וחיטים מכנים לאוצרותיו והתבן יתבעיר באש שלא יכבה: 13 ובאותה
 שעה בא ישו מן גליל לירדן אצל יוחנן לטהר עצמו: 14 אבל נחדל
 יוחנן ממנו ואמר צריך אני להטהר ממך ואתה בא אילי: 15 השב ישו
 וענה ואמר לו תשבון עכשיו גה למה כך יפה לן לקיים כל צדקים
 ושבק באותה שעה: 16 כיון שטיהר זה ישו במהרה עלה מן המים ונפת/
 ונפתח לו שער השמים וראה רוח הקדש ירד כמו יונה ובא עליו: 17
 ובת קול א/ שמע מן שמים דאמר זהו בני חביבי ובו רציתי: תם

פ"ד

1. ואז הורד ישו אל מדבר מרוח קידש כד שינסה אותו השטן: 2 וצם
 ארבעים יום וארבעים לילה וירעב: 3 אז קרב איליו השטן ויאמר
 לו אם בן אלהים אתה אמור לאבנים שיהיו לחם: 4 והוא השיב וא/
 ואמר כתוב כי לא הלחם לבד יחיה האדם כי על כל מוצא פי יהוה
 יחיה האדם: 5 ואז לקחו השטן והוליכו לעיר הקדש והעמידו על
 ראש תקרת בית המקדש ואמר לו: 6 אם בן אלהים אתה הפל ע/
 עצמך לארץ למטה לפי שכתוב כי מלאכיו יצוהלך על כפים ישאונך
 פן תגוף באבן רגלך: 4 אמר ליה ישו אהל עוד כתוב לא תנסו את יהוה
 אלהיכם: 8 ועוד לקחו השטן והעלהו אל הר גבור מאד והראה לו כל
 ממלכות העולם וכבודם: (9)¹ ויאמר לו: 9 את כל הם אתן לך אם תקוד
 ותשתחוה לי: 10 ואז אמר לו ישו לשטן לך אחרי כתוב את יהוה א/
 א/

1 These parentheses are in the manuscript and are not an indication that the letter was written above the line.

מטיאוס

אלהיך תירא ואותו תעבוד: 11 אז עזב השטן והא מלאכים קרבו והור
שמשין לו: 12 וכיון ששמע ישו שיוחנן אסור בבית אסנרים חזר לגליל:
13 ושבק לנצרת ובא וישב בכפר נחום הסמוך לים אשר בגלילות זב(ו)לון
ונפתלי: 14 כד שיתקיים מאמר הנביא על יד ישעיה דאמר: 15
ארץ זבולון וארץ נפתלי דרך הים עבר הירדן גליל הגויים: 16
עם היושב בחשוכת ראה אור גדול וריושבין במקום על ומיתה אור
גדול ירד להון: 17 מאז התהיל למכרז לאמור שובו קרוב לן כי מלכות
שמים: 18 וכאשר התהלך ישו על שפת הים דגליל וירא את שני אחים
את שמעון המכונה כיפה ואת אנדרז אחיו שהיו משליכים מכמורות בים
בי היו דייגים: 19 ויאמר להם לכו אחרי אעשה אתכם דייגי אנשים: 20
והם שבקו הרשת והלכו בתרוהי: 21 וכד עבר משם באו תרי אחים •
יעקב בן זברי ויוחן אחואי בספינה עם זבדי אביהם ומתקנים הרשת
וקרא אותם ישו: 22 הם במהרה עזבו לספינה ולאביהם והלכו אחריו:
23 ומסבב ישו בכל הגלילות ומלמד את כניסתהון ומכריז סברות דמלכות
ומרפא כל הליים וכל הלשיות שיש בעם: 24 ונשמע שמועתו בכל
סוריא וקרבו לו כל מי שיש לו רעות וביש שהיה בחלשות וכקבות
והם אחוז משדים והשוטים והפודירה רבה אסיה ובורים ומרפא
אותם: 25 הלכו אחריו חרבה חבורות מן אליל ומן עסרת מדינתא
ומן ירושלים ומן יהודה ומן עבר חירדן:

פ"ה

כשראה

מטיאוס

1 כשראה זאת ישו לעם רב עלה להר וכשישב באו אצלו תלמידיו
 2 ופתח פיו וילמד אותם ואמר: 3 טובתהון על עניים ובשבילם יהיה
 מלכות שמים: 4 טובתהון על אבלים שהם יהיו מתנחמים: 5
 טובתהון השפלים שהם יירשו את העולם: 6 טובתהון הרעבים וצ/
 וצמאים לצדקה שיהיו הם שבעים: 7 טובתהון של אוהבים ועליהם
 אני מרחם: 8 טובתהון על מזכי לב ויחזו הם את האלהים: 9 טובתהון
 עושי שלום והם יתקרו בני אלהים: 10 טובתהון על העמלים במשפנע
 שהם יירשו מלצות שמים: 11 טובתהון צשמחרפין אתכם ורודפין אתכם
 ואומרים עליכם לשון הרע בשביל כבודי לשקר: 12 חדו ושמחו אתם
 ששכרכם הרבה בשמים לפי שנרדפו בשבילי הרבה נביאים: 13
 אתם כמלח ארץ והם כמלח שמניחים בכלי וסוף ז(?) ורקים אותו
 בארץ ואין מועל ורומסים בו בני אדם: 14 אתם כאור של עולם
 שלא יוכל להסתתר במרינה גבוהה הבנויה על הר גדול: 15 ואין
 מדליקים נר ימניחים תחת הפרגוד אלא מדליקים במנורה שמאיר
 לכל בני בית: 16 כך אתם מאירים לאביהם שבשמים: 17
 אל תחשבו שבאתי לבטל את התורה או דברי נביאים אלא לקיים:
 18 אעפ^x שיבוטלו שמים וארץ לא יבוטל אפילו אות אחת או נקודה
 אהת מן התורה אלא תקויים: 19 כל מי שיבוטל מצוה אחת קטנה
 שיש בתורה וילמד לאחרים כך קטן יתקרי בשמים וכל מי שמק/
 שמקיים

^x
 אפ על פי

מטיאוס

שמקיים אותם וילמד לאחרים לעשון גדול יתקרי במלכות שמים:
 20 אומר להם שלא יוסיפו במשפט יותר שיש בספר או סופרים
 ובזה תזכו תעלון לשמים: 21 אתם שמעתם שאמר לקדמונים לא
 תרצח ומי שרצח מתחייב מיתת בית דין: 22 אומר לכם כל מי
 שכועס על אחיו ומביש אותו חייב הוא בבית דין וכל מי שאומר על
 אחיו ריקא או רשע מחוייב מלקות בבית דין וכן מי שאמר שוטה לחברו
 ירד לגהינם: 23 כיון שאתה מקריב קרבן • שם זכרת את אחיך שיש
 לו עליך דבר הטא: 24 ותניח קירבנך על מזבח ולך רצה את אחיך
 ואחר תקרב קורבנך: 25 תהיה מתאוה לפשר עם בעל דינך בעוד
 שאתה עמו בדרך מפני שמא בעל דינך ימסור לדין והדין ימסור ל/
 לשוטר ותפול בבית האסורים: 26 אמן אומר לך לא תוכל לצאת משם
 עד שתתן אפילו שמינית אחרית: 27 שמעתם שאמר לקדמונים לא
 תנאף: 28 אני אלמר לכם כל מי שראה אשה נחמד אותה תפס ניאוף
 בליבו: 29 אם עין ימינך עשה מכשולך תשרש ותצריק מנך וטוב לך
 שיאבד אבר אחד ממך ולא כל גופך בגהינם: 30 ואם יד ימינך כושל
 אותך תחתוך ותשליך וטוב לך שיאבד אבר אחד ולא כל גופך לגהי/
 לגהינים: 31 נאמר מי שפוטר את אשתו יתן לה גט • כריתות: 32
 אני אומר לכם כל מי שמגרש אשתו חוץ מן זנות כעושה לה ניאוף
 וגם מי שנושא אותה הגרושה ינאף: 33 שוב שמעתם שאמרו לקד/
 לקדמונים לא תרגילו בשבועה ותשלם לבעל שבועתך: 34 אני
 אומר

מטיאוס

אומר לא תשבעו בשמים מפני כסא אלהים הוא: 35 ולא בארץ מ/ מפני הרום רגליו: ולא לירושלים מפני ארץ של מלך העולם: 36 לא תשבע בראשך שלא תוכל לעשות אחד שיער או שחור או ל: 37 אלא יהיה דבריכם על אין אין ועל לאו: 38 שמעתון שאמר לקד/ לקדמונים עין תחת שן תחת שן: 39 אני אומר לכם לא תקימו לע/ לעשות רע אלא מי שמכך על לחיו הימין יראה אף השמאל: 40 ומי שרוצה לדין עמך ליקח סודחך עזוב לו אף הלוצך: 41 מי שרוצה למוליך אותך פרסה לך עמו שתי פרסאות: 42 למי ששואל שאלך תתן לו ומי שלוח ממך אל תכלימהו: 43 שמעתון שאומרים ואהבת לרעך ותשנא את שונאיך: 44 אני אומר לכם תרחמו לשונאיכם וב/ וברכו למי שמקלל אתכם ועשו טובה את המקללים בכם ותתפללו על אלו שזוכרים לעשות רעות ורדופה: 45 ובזה תהיו בנים לא/ לאביכם שבשמים שברא השמש על טובים ועל רעים וגם מוריד מטר על טובים ורעים העדיקים ורשעים: 46 ואם אתם אוהבים את אלו שאוהבים אתכם מה שכר יש לכם כמו זה בני השוק עושים: 47 ואף (אם) ישאלו בשלום אחיכם לבד מה טוב יש בכם אף בני השוק עושים כך: 48 תהיו כך אתם שלימים כמו דאניכם של שמים ששלם הוא:

פ"ו

1 תראו כשאתם נותנים צדקה לא תתנו בפני אדם שאם יראו לא יהיה לכם שכר מן אביכם שבשמים: 2 כשאתם עושים צדקה לא תכריזו

מטיאוס

תכריזו ברחובות ובשווקים כדי שתשתבחו בפני בני אדם ותלכדו שכרכם: 3 אך כשאתם עושים צדקה יהיה בסתר כש שלא ידע אפילו שמאל לימין: 4 ותהיה צדקתך בסתר ואלהים הרואה בסתר יפרע לך בגלוי: 5 וכשאתה מתפלל לא תהיה תפילתך עראי באות/ כאותם שנוהגים לצום ולהתפלל בשווקים וברחובות לעיני בני אדם ותאבדו שכרכם: 6 אך כשאתה מתפלל הכנס לביתך וסגור דלתך והתפלל לאלהיך כנסת והוא הרואה בסתר יפרע בגלוי: 7 ומי שמתפלל לא תדכרו כחנפים שמדברים הרבה לכיון נשמעים: 8 אל יתדמו להם לפי שאביכם שבשמים עונה אתכם שתשאלוהו 9 ובכן צלו אתם לאביכם ויתקדש שמו: 10 תהא מלכותך אמת ויציב ומרוצה תחת השמים ואף על הארץ: 12 תן לנו מזון דבר יום ביומו: 12 ומחול לנו חובותינו כמו שאנו מוחלין לחייבון: 13 לא תביאנו ליד נסיון אלא הצילינו מכל רע לפי שמלכותך היא שלך וחילך ותשבחתך לעולם ועד: 14 אם אתם מוחלין לאחרים גם השם מוחל לכם עוונותיכם: 15 אך אם אתם לא תמחלו לבני אדם השם לא ימחול לכם עוונותיכם: 16 כשאתם מתענים לא תראו עצמיכם כ/ כרעבים ותשנו פניכם בפני אדם להראות עצמכם כמעונים ויאבדו שכרכם: 17 כשאתה מתענה רחוך פניך וראשך: 18 כדי שלא יראה בני אדם שאתה בתענית אלא אביך הנסתר ורואה דסתר הוא (י) שלם לך: 19 לא תשימון לכם מטמנין בארץ במקום תולעים אוכלים ומחבלים

וגם

מטיאוס

וגם גנבים חותרים וגונבים: 20 אלא שימו מטמוניכם בשמים היכ-
 ושל לא יהיה תולעים לאכול ומקום שגנבים לא חותרים ולא גונבים:
 21 מפני מקום שיש מטמוניכם שם יהיה רצונכם: 22 נר של הגוף
 הוא עין ואם עינך יהיה בטוח כל גופך יהיה נהורא: 23 אם יהיה עינך
 רע כל גופך יהיה חושך: כך אם זה האדם שיש בך חשך כלם יהיו חשוכים:
 24 לא ילכל אדם לעבוד לשני אדונים מפני לאחד יהיה שונא ולאחד אהוב:
 או יהיה לחד יקח ולאחר ביזוי ולא תוכלו לעבוד גם לאלהים ולממון: 25
 ובשביל אומר לכם לא תקוצו נפשיכון לאמר מה אוכל ומה אסתה ולא לגוף/
 לגופכם גם מה לובשים ולא יהיה נפש יתירק מן הממון וגוף מן לבושא:
 26 ותראו בעופות השמים לא זורעים ולא קוצרים ולא כונסין באוצר
 והשם מכן להם לא אתם יתרים עליהם: 27 מי מכם שיגעים שיוכל
 להוסיף על קומתו אמה חד: 28 ואם על הלבוש אתם תקוצו תראו ב?
 בפרחים של מדבר איך גדלים דלא יגעים ולא טוים: 29 אומר לכם
 אפילו שלמה המלך בכל תושבחותיו לא נתלבש כאחד מהם: 30
 אם גם השבולת השדה שהיום יש ומחר נופל בתנור כך אלהים מ/
 מלבשים הלא די לכם כך קטני אמונה: 31 לא תדאגו לזומו מה נאכל
 מה נשתה ומה אלבוש: 32 כל הם מבקשים עמי הארצות: אבל
 אבוכון שבשמים יודע אתכם שמבקשים כל הם: 33 תבקשו זה מל/
 מלפני ארין שמים שהוא צדקותיו ובזה יהיה מוסיף לכם: 34 לא
 תהיו קצים למחרת מפני כי למחר יהיה דאגתו ודי לו לאדם רע היום:
 לא

מטיאוס

פ"ד

1 לא תרין ולא תידון: 2 בשם שאתה דן חבורך ידונו לך ובמידה שאתה מודד כה לך מודדין: 3 אך אתה רואה קסם של עין חבלורך וקורא דעינך אינך רואה: 4 איך אתה אומר לאחיך טול קסם מבין עינך זהרי קורא בין עינך: 5 הכופר תסור קודם הקורה שמבין עינך ואחר תסיר הקיסם שבין עיני אחיך: 6 לא תשליכו דבר קודש לפני הכלבים ולא תשליכו המרגליות לפני חזירים אולי ירמסון ברגליהום ויתהפכו לה./ לרפסדכון: 7 שאלו ואתן לכם בקשו ותמצאו וקשו בפתח ואפתח לכם: 8 וכל מי ששאל לקח וכל מי שבקש מצא וכל מי שנקש נפתח: 9 איזה הוא מנכון אם אשר ישאל בנו ממנו לחם שיושיט לו אבן ואם שואל דג יושיטו לו נחש: 10 ואפילו אם אתם רעים יודעים ליתן מתנות טוב לבניכם וכמה יותר השם שיותר מתנות טובות לשואליו: 12 בשם שאתה רוצים שיעשו רצונכם בני אדם כך אתה עשה רצונם כי כך פקדו הנביאים: 13 וכנס בשער צר לפי הדלת הרחבה ובדרך דרווחה מקום שהולכים לאיבוד ורוב אנשים הם שהולכים שם: 14 כמה קטן השער וצר הדרך שמוליך לחיים • ומעט הם הנמצאים שם: 15 הזהרו מנביאי השקר הבאים אצליכם בלבוש הצמר מבחוץ ובפנים מלאים תחבולות: 16 מן פרים גם תדעו אתם למה מלקיין ענבים מן קוצים ותאנים מן דרדרים: 17 כך יש אילן ופירותיו טובים והאילן רע פירותיו רעים: 18 לא ימצא אילן טוב ופירותיו רעים ולא אילן רע ופירותיו טובים: 19 כל אילן שאין עושה פרי טוב חותכים אותו אותו

מטיאוס

ומשליכים לאש: 20 ומן פרי שלהם תדעו אותם: 21 לא כל מי שאומ/ שאומר לי מרי מרי • יעלה לשמים אלא מי שעושה רצון אבי שבשמים: 22 רבים יאמרו אותו היום מרי ולא אנו מתנבא בשמך • ובשמך שך/ שדים יוצאים ובשמך הרבה נפלאות: 23 שאז אודה להם בשבועה לומר לא מוכיר הייתי בכם יתרחקו ממני עובדי עולה: 24 כל מי ששמע הם דברים ממני ועושה אותו דומה לאיש חכם הוא ובונה ביתו על גב/ גבעון: 25 ונחת מטרה • וכאו נהרות ונשב הרוח לחרוב אותו הבית ולא יפל משם יסוד על גבעון לחיסון היה: 26 וכל מי ששמע ולא עשה אותם דומה לאיש סכל שבנה ביתו על חול: 27 ויחת מטר ובא נהר ונשכ ר/ רוח והחריבו ויפל הבית והיה מפילת רב: 28 כיון שהיה משלים דבר ישו נתמחו כל העם על הלימוד: 29 מפני שלימד אותם כמו שוטר ולא כמו סופרים וחכמים:

פ"ח

1 כיון זה שירד מן הטור סיבב אותו עם רב: 2 והא מצורע אחד שבא והשתחוה לו ואמר מרי אם אתה רוצה יוכל אתה לטהר אותי: 3 ופשט ידו ואמר רוצה אני לטהר ובאותה שעה טהר: 4 ואמר לו ישו תראה לא תאמר לשום אדם אלא לך אצל כהן וקרב קורבן במ/ כמצות משה בתורה: 5 אחרי כן עלה ישו לכפר נחום . וקרב איליושר אחד ושאל ממנו ואמר: 6 אדוני נערי נפל בבתי ונעשה שוטה ונוט/ ונוטה למות: 7 אמר לו ישו אני אבא וארפא אותו: 8 השיב לו ה/ האיש

מטיאוס

האיש ואמר מרי אין רצוני שתכנס תחת קורתי הילא די שתאמר דבר אחד וירפא הנער: 9 אף אני אשר ממונה מן מלכות ' ויש בצל קורתי אנשים ואם אני אומר להם לילך לך וגם הולכים ולאחד אומר תבא ויבא ולעבדי אני אומר עשה כך והוא עושה: 10 כששמע ישו נתמה ואמר לאותם שעיימו אמת אומר לכם שאף בבני ישראל לא יש כך אמונה: 11 עוד אומר לכם באו מן מזרח ומן מערב וסמכו על השלחן עם אברהם יצחק ויעקב במלכות שמים: 12 בנים של זאת המלכות יצאו לחשך בחוץ ושם יהיו בוכים וחור(?) קים שיניהם: 13 ואמר ישו לאיש לך לך כמו שאתה מאמין יהיו לך ובאותה שעה נתרפא ילד: 14 ואחר בא ישו לבית שמעון הנקרא פיידרו • וראה לחמותו מושלכת ואחזתה ק/ קדחת: 15 ותפש ביד שלה והלכ(?) ה הקדחת ממינה ותקום והיתה מ/ משמשת להם: 16 כשהיה לילה הקריבו ליה אנשים נבפים משדים והוציא בלחש ולכל אותם שיש להם רעה גם כן ריפא: 17 כד לקיים מאמר הנביא ישעיה והוא נשא מכאובינו וחולינו: 18 כשראה ישו שה/ שהרבה אמשים מתכנסים סביבותיו ציוה שילכו לצד אחר: 19 ויתקרב אצלו חכם אחד ואמר לו רבי למקום שתלך אבא אחרריך: 20 אמר לו ישו לשועלים יש חפירות ולעופות השמים יש קינים ולבן אדם גם אין לו מקום שיסמוך ראשו: 21 אחד מן תלמידו אמר לו מורי תן לי רשות שא/ שאלך ואקבור את אבי מקודם: 22 באותה שעה אמר לו ישו אתה תבא אחרי והניח המת ויקברוהו המתים: 23 וכשנכנס ישו בספינה

נכנסו

מטיאוס

נכנסו עמו תלמידיו: 24 והנה רוח סערה בים עד שהספינה היתה ל/ לטבוע מן גליימה וישו היה ישן: 25 וקרבו תלמידיו והעירו אותו וא/ ואמרו אדונינו הנה אנחנו נאבדים: 26 אמר להם ישו למהאתם מפח/ מפחדים קטני אמנה אז צו וגער ברוח ובים ושקט מזעפו: 27 אישים הללו תמהו ואמרו מי הוא זה אשר הרוח והים שומעים איליו: 28 ואחר שבא ישו לעבר לאותו הצד פגעו בו שני מוכשפים שיוצאים מבין הקברות רעים הרבה שלא היה יוכל שום אנשים לעבור באותו הדרך: 29 וצעקו ואמרו מה לנו ולך ישו בן אלהים באתה לכאן לה/ להרגיזינו קודם זמן: 30 ומקום רחוק להם היה דיר של חזירים הרבה וגם הרועים: 31 ואותם השדים בקשו ממנו ואמרו אם אתה מוציא מן המקום הנה נלך אצל חזירים: 32 ואמר להון ישו לכו לכם ואחר שיצאו הלכו אצל החזירים לדיר ורצו הרועים להקיפם ונפלו בים ומתו במים: 33 אותם הרועים שהיו ברחו והלכו למדינה וספרו כל שהיה וענין השיטות: 34 ויצא כל בני העיר לקראת ישו וכשראוהו בקשו ממנו שיטה מן תחום שלהם:

פ"ט

1 ונכנס בספינה ועבר לאותו צד ובא למדינה והביאו לו אחד ש/ שוטה שוכב על המטה: 2 וראה ישו אמונתם שמאמינים בו ואמר ליה הפודגדה יתרפא בני ויתלח חטאתיך: 3 אנשים איזה הם היו חושבים בלבם שהוא מגדף: 4 ישו ידע ממחשבותם ואמר להון למה

אתם

מטיאוס

אתם חושבים רעה בלבכם: 5 איזה יותר טוב לומר נמחלו הטאתיך או לומר קום לך: 6 ותהיו יודעים שיש שולטנון לבן אדם בארץ למחול חטאים ואמר לו החולה קום קח מיטתך ולך לבתך: 7 וקם ואזל לביתו: 8 כיון שראו כך הקהילה הם פחדו ושבחו לאל דיתן שולטנות כך לבן אדם: 9 וכיון שהלך ישו משם ואה איש אחד בבית המכס ושמו מתי אמר לו תבא אחרי וקם והלך אחריו: 10 וכש היה ישו יושב על השלחן עם תלמידיו בביתו באו אנשים מבית המכס והרבה חטאים עימם וסמכו על השלחן עם ישו ותלמידיו: 11 כיון שראו הפירושים אמרו לתלמידיו למה עם אנשים רעים וחטאים אכל רביכון: 12 ישו כששמע כך אמר להם לא לבריאם צריך רפואה אלא לאותם שהם חולים: 13 לכו ותלמדו ממני שאני חפץ ברצונים ולא בזבח וקרבת לא באתי לקרת לצדיקים אלא לחטאים: 14 אחרי כן יתקרבו אצלו תלמידי יוחנן ואמרו למה אנו והפירושים צמין ותל/ ותלמידיך אינם מתענים: 15 אמר להם ישו כלום יש בני אדם שהם בשמחה עם החתן שמתענים והחתן עימם אלא כשילך החתן אז הם מתענים: 16 לא יש אדם שמניח טלאי חדש על כסות ישנה מפני ש/ שהטלאי חדש צורט מרח את לבוש הישן: . 17 ולא מניח אדם יין ח/ חדש בנודות ישנים משום שלא יתקרע הנוד והיין יצא אלא מניחים יין חדש בנוד חדשה ובזה ישתמרו שניהם: 18 והוא עודנו מדבר עימם והיה אדם חשזב בא והשתחוה לו ואמר הנה ביתי נוטה למות תבא ו/ ותניח

מטיאוס

ותניח ידך עליה ותחיה: 19 ויקום ישו ותלמידיו והלכו אחריו: 20 והנה אשה שיוצא ממנה דם שנים עשרה שנים וכשבא מאחריו נגע בלבוש שלו: 21 חשבה היא בליבה אם אני לבד תפסת בלבושו הייתי מתדפא: 22 ישו זה פנה וראה ואמר לה ביתי תרצי ואמונתיך הוריד אותך פה ואתרפא האישה באותה שעה: 23 ובא ישו לבית אותו אדם חשיב וראה שהם מיללים עם כת של קוננים: 24 ואמר להם רחקו מ/ מעל הבתולה לפי שלא מיתה אלא היא ישנה וצחקו עליו: 25 וכיון שנכנס אצלם רפס בידים שלה וקם הבת: 26 ויצא השמועה בכל הארץ ההיא: 27 וכיון שבא ישו משם רדפו אחריו שניים סומים וצוע/ וצועקין ואומרים רחם בנו של דוד: 28 וכיון שבא ישו משם לבית הת/ התקרבו אצלו אותם הסומים אמר להם מאמינים אתם שיוכל אני לעשות כך אמר כן אדוני: 29 באותה שעה נגע בעין שלהם ואמר כפי אמנותם כך יהיה לכם: 30 ובאותה שעה נפתחו עיניהם ואז זהירם ישו שלא ס/ ספרו לשים אדם: 31 אמר זה יצאו והכריזו טובתו בכל הארץ: 32 וכיון שיצא ישר משם הביאו לו אלם אחד שיש לו שד: 33 וכיון שהוציא השד ממנו דיבר ההוא אלם ואז האמינו כל האנשים ואמרו מעולם לא נמצא כזה בישראל: 34 והפירושים היו אומרים בקודם מי שיאחז משד מוציא השד: 35 והיה חוזה ישו בכל המדינות והכפרים ומלמד בכל כנסיות ומכריז באמונת שמים • ומרפא כל חול וכל מחלה: 36 כיון שראה כך לכל עם הארץ ריחם עליהם שיגעים היו ויושבין כצאן שאין

מטיאוס

שאיו להם רועה: 37 ואמר לת למידיו קצירה הרבה ופועלים מעט: 38
תתפללו מן בעל הקצירה שיוציא פועלים לקצירתו:

פ"י

1 וקרא לשנים עשרה תלמידיו והשליט אותם על כל רוחות רעים שי/.
שיוכלו להוציאם ולימדם לרפאת כל חול ומחולה: 2 אל הם שמותם
של שנים עשרה תלמידיו שבאו האחד שמעון הנקרא כאפה: ואנדר אחיו
ויעקוב בן זבדי ויוחנן אחיו: 3 ופליפוס • וברטולמיהו • וטומא • מטיאוס
המכריז ויעקוב בן חלפי • ולבוהיא הנקרא טאדודיהו: 4 ושמעון הכ/
הכנעני • יהודה איסקריוטה שמסר אותו: 5 להם שנים עשרה שלח
ישו ואמר וציוה אותם בדרך של חנפים לא תלכו • ובמדינת שומרונים
לא תבאו: 6 לכו לכם קודם אצל צאן האבודים מן בית ישראל:
7 ובשעה שתלכו אתם תכריזו ותאמרו היגיע זמן מלכות שמים: 8
ריפו את החולים ואת המצורעים תטהירו • הקימו למתים הסירוהשדים
ומי שגומל חסד לכם תגמלו לו חסד: 9 לתקיו זהב וכסף ולא נחשת
יתניח בכיס שלכם: 10 ולא תעשו כיס ללחם לדרך ולא תקחו שני
חלוצים ולא מנעלים ולא מטה שלא יאמרו עליכם שקר הוא מחשבות/
מחשבותיכם: 11 לאיזה מדינה או כפר שאותם נכנסים בה שאלו מי .
יש נאמן ושם תשבו עד שתצאו משם: 12 וכיון שאתם נכנסים שאלו
בשלום אנשי הבית: 13 ואם בעל הבית דורש שלומכם קודם יאבד לכם
שלומכם: 14 ואם לא יקבלו ולא ישמעו דובריכם כיון שאתם יוצאים

מן

מטיאוס

הבית או מן העיר ונערו עפר מן רגלכון: 15 באמת אני אומר לכם כמו סדום ועמורה יקרא להם ביום הדין לאותם בני המדינה: 16 הנה אני שולח אתכם כמו טלה בין זאבים לכן תהיו חכמים כמו חיות ותמימים כבני יונה: 17 הזהרו מן בני אדם שנראים כאוהבים שהם מוסרים אתכם לבית דין שלהם ומשם מקללין אתכם: 18 ואצל שר ומלך מוליכין אתכם בשבילי לקיים עדותן ועדות העם: 19 בשעה שמוסרין אתכם לא תחדבו מה תשיבו או מה יריב להם מפני באותה שעה נמצא לך מה שתדברו: 20 לא שהוא שאתם מדברים אילא רוח אביכן היא המדבר/ המדברת בכם: 21 ימסור לדיין אח לאחיו למיתה ואב לבנו ויקומו הבנים על אביהם וימיתו אותם: 22 ותהיו מאוסים מכל בני אדם בשביל שמי עוד אותו אדם שמצפה לסוף הדבר הוא יחיה: 23 אלא שרודפים אתכם במדינה אחד ברחו לכם במדינה אחרת אמר אומר לכם שלא תשלמון כל מדינות ישראל עד שיבא בן האדם: 24 לא יש תלמיד עצב מרבו ולא עבד מאדונו: 25 דיו לתלמיד להיות כרבו ולעבד כאדונו ואם יקראו ל/ לבעל הבית בעל זבוב • עד כמה לבני הבית: 26 לכן אל יראו מהם דבר מכוסה לא יש דבר מכוסה שלא יתגלה ולא נסתר שלא ידע: 27 ומה שאומר לכם בחשך תאמרו בגלוי ומה שבאזניכון שומעין אתם תכריזו על הגגים: 28 לא תפחדו מן אותם שהורגים הגוף ונפש אינם יכולים להרוג אך פחדו מן אשר יוכל להרוג גוף ונפש בגההינם: 29 לא שני צפרים נמכרים בפרוטה אחת ולא אחד מהם נופל בארץ אלא בגזירת שמים

מטיאוס

שמים: 30 שאף שער ראשיכם מנוים הוא אחד אחד: 31 לא תפחדו הרבה לפי שחתם וראים יותר יען העופות: 32 כל איש שיודה בפני בני אדם אני אודה בו קודם אבי שבשמים: 33 כל מי שיכפור בי קודם בני אדם אף אני אכפור בו קודם אבי שבשמים: 34 לא תחשבו שבאתי להניח שלום בארץ לא באתי כי אם חרב: 35 באתי להניח מ/ מחלקת בון אב לבנו ובין בת לאמה ובין כלה לחמותה: 36 ואויבי איש אנשי ביתו: 37 כל מי שרוצה לאביו ולאִימו יותר ממנו אינו ממני וכל מי שאוהב לבנו או לבתו יותר ממני אינו ממני: 38 וכל מי שאינו לוקח צלימתו ויבא אחרי אינו ממני: 39 מי שאוהב נפשו יותר ממני נאבד ומי שמאבד נפשו בשבילי אמצאיו: 40 מי שמקבל לכם מקבל אותי ומי שמקבל אותי מקבל את השולח אותי: 41 מי שמקבל לנביא בש/ בשם נביא שכר של נביא לוקח ומי שמקבל צדק בשם צדיק שכר של צדיק לוקח: 42 וכל מי שמשקה לאחד מן הם הקטנים . כוס מים קרים לבד בשם תלמידים אמן אומר לכם שלא יאבד שכר:

פ"א

1 והיה אחר שהשלים ישו לצוות לשנים עשרה תלמידיו שונה מק/ מקומו משם ללמד ולהכריז במדינתהון: 2 כיון ששמע יוחנן בבית האסורים מעשים של משיח • שלח ביד תלמידיו ואמר לו: 3 אתה הוא שאנו מצפים או ממתינים לאחר ולו אנו מצפים: 4 אמר ישו לכו ותאמרו ליוחנן כמו ששמע אתם תראו: 5 עיורים רואים ו/

וחיגור

מטיאוס

וחיגר הולך ומצורע נרפא ומת יקום והעני יעשור: 6 אשריו לאיש אשר לא
 נכשל בי: 7 כיון שהלכו התחיל ישו לומר לכנסת בשביל יוחנן למה יצאתם
 לחרבה לראות קנים רצוצים אשר מרוח מזדעזעים: 8 ולמה אתם יצאתם
 לראות לבוש בגדים רעים כמו הם הלביש ביתות זך תראו אף בבית מלכות:
 9 עוד יצאתם לראות נביא אמת אני אומר לכם שיותר מן נביא: 10 הרי זהו
 שכתוב עליו הנה אנכי שולח מלאך לפניך לתקן הדרך לפניך: 11 אמת אני
 אומר לכם לא קם בבני אדם רב כמו יוחנן המטהר והוא קטן זבשמים יש
 גדול ממנו: 12 מן שנולד יוחנן המטהר ועד עכשיו נתחזק מלכות שמים •
 וכל המקטרגים יפסקו זישתקו: 13 לפי שכל נביא ותורה עד זמן יוחנן
 נבאו: 14 ואם אתם רוצים תקחו אותו שהוא אליהו שעתידי לבא: 15
 מי שיש לו אזנים לשמוע ישמע: 16 למי אדמה משפחה זאת שדומה לק/
 לקטנים שיושבים בשוק וקורא לחבוריהם: 17 ואומרין שירים לכם ואיני/
 ואינכם מרקדים וקוננים לכם ואינכם בוכים: 18 מפני זה יוחנן ראה ובא
 לא אכל ולא שתה ואמר שד אחזתו: 19 באו בן אדם ואכל ושתה ואומר
 תראו זה האיש זולל וסובא ואוהב פריצות וחטאים וחכמת צדיקותיו מן
 עבדים: 20 אז התחיל ישו לחרף המדינות אלו שהיו בהם חיילות הרבה
 ולאשבו בתשובה: 21 ואמר הוא אוי לך כורזין ואוי לך ביתצידה ואם
 בצור ובצידון היו מתחילים זה נפלאות היו בוכים וחוך מזה גב היו ש/
 שבים בשך ובאפר: 22 באמת אני אומר לכון לצור ולצידון יהיה נחת
 רוח ביום הדין ולא לכון: 23 ואנת כפר נחום מן השמים הטיל אותך:

ועד

מטיאוס

ועד לשאול ירדת שאילו בסדום היו רואים נפלאות האלו היו בזמם וידי/ וידיו קיים כמו קודם: 24 באמת אומר לכם לסדום יהיו נחת רוח ביים ה/ הדון ולא לכון: 25 ובזה השעה אמר ישו ואמר מודה אני לפניך אבי ש/ שבשמים וארץ שכיסית דברים אלו מן חכמים ונבונים ונתדמו לילדים 26 אם אבי שכך הוא רצונך לפניך: 27 כל מה שנמסר לי מו אבי ואין אדם מכיר את בנו אלא אביו גם אין אדם מכיר את האב אלא בנו • מי הוא הבן שרוצה למרוד: 28 בואו אצלי כלכם בעלי תלאון ובעלימשא ואני מניח לכם: 29 תשאו עולו עליכון וילמדו ממני לפי נכה רוח אנכי ורך הלבב ותמצא נחת רוח לנפשותיכם: 30 עולי כי מתוק הוא ומשאי

פ" יב"

קל הוא:

1 בזה הזמן ילך ישו בשבת בבית זרעים ותלמידיו רעבים והחיל מלקט/ מלקטים שיבולות ואוכלים: 2 הפירושים כיון שראו זה אמרו לו הנה תלמידך עושים רבר שאסור לעשות בשבת: 3 אז הוא השיב להם לא קריתם מה שעשה דוד כשהיה רעב ואנשים אשר היו עמו: 4 איך נכנס לבית אלהים ומלחם הפנים אכל מה שלא ראוי לו לאכול ולא לאנשים אשר עמו אלא לכהנים לבד: 5 וגם לא קריתם בתורה שכהנים בהכל מחלין בשבת ולא היו יראים וחוטאים מזה: 6 אומר אני לכם שגדול מן ההיכל יש פה: 7 אילו זאת תהיו יודעים מי שחנן אבי אני • ולא רוצה בזכח ושלמים • לא תעשו אוהבים לאילו שלא פחדו ממנו: 8 אדון של השבת הוא בן אדם: 9 ויפרד משם ישו ובא בתוך קהילתם:

והיה

מטיאוס

והיה שם איש אחד • שיבשה יד אחד ושאלו ואמרין אם יוכל בשבת לר/ לרפאת שיאכל בידו: 11 הוא זה השיב ואמר מי מכם איש שיש לו צאן שנפל בבור ביום שבת ואין מקים אותו: 12 כמה זה יותר בן אדם מן הצאו מן (')הדין ראוי בשבת לעשות טוב: 13 אחר אמר לאיש פשוט ידך ופשט והיה טוב כיד חבריה: 14 ויצאו הפירושים וימלך וקימו עליו ל/ לאבד אותו: 15 ישו כיון שידע זה והלך אחר הקהילות ומרפא לכלם: 16 והוא מזכיר אותם שלא יגלו אותו: 17 דנתקיים מה שאמר על יד נביא ישעיה: 18 הן עבדי אתמך בו בחירי רצתה נפשי • נתתי רוחי עליו ומשפט לגויים יוציא: 19 לא יצעק ולא ישא ולא ישמוע קולו בחוץ: 20 קנה רצון לא ישבור ופשתה כהה לא יכבוה עד שיוציא ל/ לאמת משפט: 21 ובשמו היו מקוים עם: 22 אחר זה הביאו לו אישוט/ אישוטה אלם ועיור וריפא אותו כך חרש וסומא מדברים ורואים: 23 נתמחו כל הקהילה ואמרו שמא זה בנו דדויד: 24 פירושים כיון ששמעו/ ששמעו אמרו הם לא מוציא שדים אלא במצות בעל זבוב ראש השדים: 25 בשהבין מחשבותיהם אמר להם כל מלכות שתחלוק על עצמה נחר/ נחרבת וכל בית ומדינה שתחלון על עצמה אינם מתקיימים: 26 ואם ושטין שטנה על עצמו ומפלוג כיצד יוכל לקיים מלכותה: 27 ואם אני מוציא מבעל זבוב השדים למה במהרה תוציאו לי בניכם ולכן יהין נתבעים בזה עליכם: 28 ואם אני מוציא השדים מכח רוח אלהים לש/ לשדים יקרב אליכם מלכות שמים: 29 איך יוכל אדם מגוני שיבא לבית אדם

מטיאוס

אדם אחד גבור לגנוב ממונו • אלא קודם צריך לאסור לאותו גיבור ואז נגנוב ביתו: 30 מי שאינו עימי בו קנאתי ומי שאינו נכנס עימי נזרק נז/ נזרקה: 31 על כן אומר לכם שכל חטאים ובזיונות מחול לבני אדם א/ אבל בזיון שהוא נגד הרוח לא יהיו נמחל: 32 וכל מי שיאמר דבר על בן אדם ימחל לו אבל מי שאומר על רוח הקדש לא נמחל לו לא בעילם הזה ולא בעולם הבא: 33 או תעשו אילן טוב ופירותיו טובים או תעשו אילן רע ופירותיו רעים • מן פירותיו תהיו ידעים האילן: 30 בני נחשים כיצד אתם יכולים לדבר טובה ואתם רעים • מן מחשבות לבבם פיכם מדבר: 35 אדם טוב מן מחשבתו טובה מוציא טובה ואדם רע מן מחשבתו הרע מוציא רע: 36 אומר אני לכם שכל דברים בטלים שנאמרו בני אדם תלנים דבריו ליום הדין: 37 מן דברין תצדק ומן דברין תתחייב: 38 אז ענו אנשים מן הסופרים ומן הפירושים רבינו קרובין אנו לראות איזה אות ממך: 39 אז הוא ענה ואמר משפחה בישה ונואף אותות מ/ מבקשים והאות לא ינתן אלא אות דיונה נביא: 40 כמו שהיה יונה במעי הדג שלשה ימים ושלשה לילות כך יהיה בן אדם בלב הארץ שלשה ימים ושלשה לילות: 41 אנשי יקומו עם המשפחה הזאת ומ/ ומחייבים • שהם שבו בהכרזת יונה ופה יש גדול מיונה: 42 מלכות תימן יקום ברין עם המשפחה זאת ויתחייב שבאה מארץ רחוקה לשמוע ח/ חכמת שלמה ופה גדול מן שלמה יש: 43 אימת זה רוחה טומאה יוצא מן בני אדם הולך אל מקום מנוחה למנוח ולא ימצא: 44 אז אמרה אהפוך

מטיאוס

אהפוך לבתי מן מקום שיצאתי ובאה ומצאה הבית ריקן ומופנה ובאו ושכנו באותו בית והיה רע לאיש יותר מקודם וכך יהיה למשפחה הזאת הרעה: 46 כיון שהיה מדבר כך באו אמו ואחיו ועמדו לחוץ ורצו לדבר עמו: 47 אמרו לו אחד איש הנה אמך ואחיך עומדים בחוץ ורוצה לדבר עמך: 48 הוא זה השיב למי שאמר לו מי הוא אמי ומי הם אחי: 49 ושלח ידו אל תלמידיו ואמר אלו הם אמי ואלו אחי: 50 כל מי שעושה רצון אני הוא אחי ואחיותי ואימי:

פ" יג"

1 באותו היום שיצא ישו מביתו ישב על שפת הים: 2 ויכנסו אצלו אנשים רבים כיון שיצא ישב הוא בספינה וכל האנשים עמדו על שפת הים: 3 והרבה דברים דיבר עמהם בפלאות ובמשלים ואמר זה יעא הזורע לזרוע: 4 וכיון שזרע זה מעט נפל על הדרך ואתה עופות ואכ/ ואכל אותם: 5 וחלק אחד נפל על גבעון במקום שאין בו עפר הרבה ובאותה שעה נצמח בשביל שלא היה עפר לשרבו: 6 וכיון שזרחה הש/ עליו השמש ויתחמם בשביל שאין לו שורש נתייבש: 7 וחלק אחד נפל במקום הקוצין וכיון שנתגדל הקוצים נחנקו: 8 וחלק אחד נפל בא/ בארע טובה ויתן הפירות יש היתן למאה ויש של ששים ויש של שלושים: מי שיש לו אזנים לשמוע ישמע: 10 וקרבו תלמידיו אצלו למה אתה במ/ במשלים מדבר עימהם: 11 עוד הוא ענה ואמר לכם תיתן לידע רז מל/ מלכות שמים ולאלו לא ניתן: 12 למי שיש לו נותנים לו ומתעלה עוד ומי ומי

מטיאוס

שאינ לו • אף מה שהיו לו לוקחים ממנו: 13 בשביל זה אני מדבר עמם במשל לפי רואים ולא רואים ושומעים ואינם שומעים וגם לא סוברים: 14 ונתאמת בהם נכואת ישעיה שאמר שמעו שמוע ואל תבינו וראו ראו/ ואל תדעו: 15 השמן לב העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פן יראה ב/ בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לו: 16 עליכם הוא הטנבה רואים ואזנ(?)יכם שומעים: 17 באמת כי אני אומר לכם שהרבה נביאים וצדיקים התאוו לראות מה שאתם רואים ולא ראו ולשמוע מה שאתם שומעים ולא שמעו: 18 אתם תבינו משל הזרע: 19 כל השומע דבר מלכות ולא מבין בה והיה זרעיו בלא רצון זה הוא שזרע על הדרך: 20 שזרע על הר הוא ששומע הדבר ומקבל בשמחה באותה שעה: 21 ולא יש לו עיקר מעצמו אלא לפי הזמן וכיון שהיה חולי או איזה חלשות במהרה יכשל: 22 הוא זה שזרע מקום הקוצין הוא הוא מי ששומע דבר וחשב בזה בעיון העולם והטעה אותו העושר והחניק את הדבר ולא עשה את הפירות: 23 ומישזרע בארץ טובה הוא הוא ששומע ומכון וניתן פ/ פרי למאה או לששים או לשלשים: 24 משל אחר המשיל להם שדומה מלכות שמים לאיש שזרע זרע הטוב בעירו: 25 וכיון שהיו ישנים באו אויבים וזרעו זונין בין החיטים והלכו: 26 כיון שנתגדל יפה העשבים ועשו פרי באותה שעה נראה הזוכים: 27 ויתקרבו עבדים לאדון ואמרו לו אדונינו זרע טוב זרעת בשדיך מהיכן יצאו הזונין: 28 אמר לו האדון אויבים שלי עשו כך ואמרו עבדיו רוצה אתה במהרה להסיר אותם:

מטיאוס

29 אמר להם שמא כשאתם מנקין את הזונין עוקרין את החוטים גם כן:
 30 נתכחו אותם שיהיו גדולים ביחד עד זמן הקצירה רכשעת הקצירה או/
 אומר אני לקוצר שינקה קודם לזונין ויקשור אותם לשריפה והחיטים י/
 יכנסו לאוצרות: 31 משל אחר אמשול לכם שדומה מלכות שמים לגרע/
 לגרעני חרדל שלקח אדם זרע בשדהו: 32 והוא זרע קטן מן כל זרעונו/
 זרעונים וזה נתגדל מכל הירקות והיה כאילן עד שבא עופות השמים שמ/
 שמסתופפים בצלם: 33 משל אחר אומר לכון שדומה מלכות שמים לשאור
 שלקחה אשה והטמינה בשלש סאין של קמח עד שהחמיית כולו: 34
 זה הכל היה המשלים לקהילות ומה שאין בן משל ופלא לא דיבר עמהם:
 35 כמו שנאמר ביד נביא אפתחה במשל פי אביעה חידות מנתי קודם:
 36 אז שבק ישו לקהילה ובא לבית וקרב תלמידיו ואמרו פתור לנו זהשל
 זיונים והארץ: 37 ענה ישו אמר הם שזרע זרע טוב הם בני אנשים:
 38 והאץ הוא עולם זרע זה הטוב הוא בנים הם זיונא שיש בו בנים רעים:
 39 ואוייבים השזרע אותם הוא שדים • קצירה שלו הוא תשובה ומעשים
 טובים של עולם • וקוצרים הם המלאכים: 40 כמו שמלטין הזיונא
 ושורפים באש כך יהיה שלום עולם הזה: 41 שלחו לבני אדם עם
 מלאכוהי לגבית מו כל מלכות המכשלות וכל שעושי עול: 42
 וישליכו אותם בתנור באש ושם יהיו בוכים וחורקין שיניהם: 43
 אז הצדיקים מזהירים כזוהר דשמש במלכות אביהם מי שיש לו
 אזנים לשמוע ישמע: 44 שוב דומה מלכות שמים למטמון הגנוזה:

מטיאוס

בארץ כיון שמצא אדם שמח והסתר במקזמו • ומן השמחה הלך ומ/ ומכר כל מה שיש לו וקנה קרקע זאת: 45 שוב דומה מלכות שמים לת/ לתגר שמבקש מרגלות טווא: 46 וכוון שמצא אחד מרגלית הלך ומכר כל מה שיש לו וקנה אותה: 47 עד דומה מלכות שמים לרשת שגוט/ שננטלת למים וכל מה שנופל בתוכו הדגים כונסת: 48 וכוון שהעלה אותם ליבשה מלאה הדגים • וישב עליו לברח והטוב השליך בכיליו והרע זרן לחוץ: 49 כך יהיה בסוף העולם יצאו המלאכים ויפרשון רעים מן בין הצדיקים: 50 וישליך אותם בתנור באש ושם יהיו ב/ בוכים וחורקין שינוהם: 51 אמר להם ישו היבנתון כל זה ואמרו ה הון מורינו: 52 אמר להם בשביל זה כל הסופרים הפלמדים למלכות שמים דומה לאיש בעל הבית שהוצוא מן ארגזו חדש וישן: 53 והוא כיון שהש לש ישו משלים אלה שינה מקומו משם: 54 ובא ומדינה ומלמד הוא להם בקהילתם איך שמתמזהים ואומרים מהיכן לזה חכ/ חכמה הזאת ופלאות: 55 לא היה זה בן נגר עצים לא אימו מתקריה מרים ואחיו יעקוב יוסף וסמעון ויהודה: 56 והם אחותיו כלם לא זה עימן מאין בא לו כל הם: 57 ומתמוהים היו בו אז ישו אמר להם לא יש נביא בלא כבוד אלא בעירו ובביתו: 58 ויצא ישו ולא עשה שם נפלאות הרבה בשביל שלא האמינו בו .:

פ" יד"

1 ובאותה שעה שמע הורודס טטרוכה (הל' הורדוס הרביעי) שמעה

דישו

מטיאוס

דישו: 2 ואמר לעבדיו שיוחנן המטהר הוא קם מן המתים בשביל זה
 הוא עושה נפלאות הזה: 3 הוא זה הורודיס שתפס ליוחנן ואסר והשל/
 והשליך בבית האסורים בשביל הירודיה אשת פיליפוס אחיו: 4 ואמר
 ודל לה הרי יוחנן דלא מניח לישא אותה להיות אשתו: 5 ורצה להרוג
 ומשום פחד • המוני עם לא הרג מפני הם לנביא חושבים אותו: 6 כיון
 שהיה במשתחה יום רקדת הולדת הורודוס רקדת בת הירודיה בפניו ורצה הור/
 הורודוס בה: 7 בשביל זה בשבועה אמר לה ליתן לה כל מה ששואלת:
 8 רהיא בשביל דמרובה שהיה לאימה אמרה תן לי עכשיו בקערה אחת
 ראש של יוחנן המטהר: 9 נאנח לה המולך ובשביל שבועה שעשה בש/
 בשלחן צוה שיתן לה: 10 ושלח והרג ליוחנן בבית האסודים: 11 והביא
 ראשו בקערה ויתן לנערה והביאה לאימה: 12 ובאו תלמידיו ולקחו גו/
 גופו וקברו ובאו והיגדו לישו: 13 ישו כיון ששמע שינה את מקומו ב/
 בספינה למקום הורבה לבדו וכיון הקהילה הלכו אחריו ביבשה מן הארץ:
 14 ויצא ישו עם הקהילה וריחם עליהם וריפא כהיבחון: 15 כיון שהיה
 ערב קרבו אצלו תלמידיו ואמרו לו מקים חורבה זה וזמן אכילה עבר ת/
 תשלח לקהילה שילכו לעיר ויקנה להם אכילה: 16 הוא אמר להם לא
 צרוכים לילך תתנו להם אכילה: 17 הם אמרו לא יש לנו כאן כי אם
 המשה פת ושנים דגים: 18 אמר להם תביאו פה לי: 19 וציוה לקהילה
 לישב לארץ ולקח חמשה פת ושנים דגים והניח לפניהם וראה בשמים
 ובירך וחילק לתלמידיו ותלמידיו נתנו לקהילה: 20 ואכלו כלם ושבועו
 ונסלו

מטיאוס

ונטלו מן שינח חתיכות שנים עשרה סלים מלאים: 21 הם אנשים שאכלו
היו חמשה אלפים חוץ מן נשים וילדים: 22 ובמהרה צוה לתלמידיו שיע/
שיעלו לספינה לילך לפניו לעבר הנהר והוא שלח לקהילות: 23 וכיון
ששלח לקהילה עלה להר בעצמו להתפלל: 24 והיה לבדו והספיה היה
רחוק מן הארץ והיה הים סוער הרבה מן גלים ודות היה נגדיים: 25
ובשמרה רביעית בלילה בא אצלם ישו במהלך על הים: 26 וראה תלמי/
וראה תלמידיו אחד שהולך על הים ותמהו פלאות הוא ומן הפח/
הפחד צעקו: 27 וישו אמר לחם תקשו לבכם אני אני לא תפחדו: 28
וענה פדרו ואמר מורי אם אתה הוא צוה אותי שיבא אצלך על המים:
29 וישו אמר לו תבא וירד פידרו מן ספינה והלך על ים ובא אצל ישו:
30 וכיון שבא רוח קשה פחד והתחיל ליטבוע והרים קול וצעק אדוני תפ/
תפדני: 31 ובאותה שעה פשט ידו ואמר מפני מה קטני אמונה היית
בספקות: 32 וכיון שעלו לספינה פסן הרוח: 33 ובאו הם שיש בספינה
והשתחוו לו • ואמרו באמת בן אלהים את: 34 וירדו ובאו לארץ של
גינוסר: 35 כיון שידעו אנשים של מקום ושלחו בעיר בסביבותיו ו/
וקרבו לו כל הם שיש רעות עושין: 36 ובקשו ממנו שיקריבו ידן לכ/
לכנפות של לבושיו וכל שנוגעים היו מתרפאים .:

פ" טו"

1. אז קרבו אצל ישו פירושם וסופרים מן ירושלים ואמרו: 2
למה תלמידך עוברין על דת חכמים ולא נוטלין ידים כיון שאוכלים
למה:

מטיאוס

להם: 3 ענה ישו ואמר מפני מה אתם עוברים על מצות השם בשביל הנאתכם: 4 השם אמר כבד את אביך ואת אמך ומי עמקללם מות ימות: 5 אתם מה אתם אומרים כל מי שאומר לאביו קרבתם אותי בש/ כשביל שתתהגו ממני: 16 ולא כבדו את אביו ואמו בשביל הנאתכם: 7 הכופרים בטוב נתנבא עליכם ישעיה נביא ואמר: 8 העם הזה בפ/ בפיו ובשפהיו כבדוני וליבו רוחק ממני: 9 ותהי יראתם אותי כשלומדים האחר מצות אנשים מלומדים: 10 וקרא לקהילה ואמר להן תשמעו ותבינו: 11 לא הוא כל דבר שיכנס בפי מטמא לבני אדם אלא כל היוצא מן הפה מטמא לבני אדם: 12 אז קרבו איליו התלמידים ואמרו לו ידעת הפירושים ששמעו זה הדבר נתקנו: 13 ענה הוא ואמר להם כל נטעים במקום שלא נטע אני של שמים תתעקר: 14 תעזבו אותם סומים ה/ הם ומוהגים לסומים • וסומים המנהיגים לסומים בהחרח במקום שהולך שניהם נופלים בגומע: 15 וענה פידרו • ואמר מורי תפרש לנו זה הדבר 16 ואז הוא עדין אין אתם גם • כן בעלי שכל: 17 לא תדעו אתם כל מה שיבא לפה לכרס הוא הולך ומן שם בטהרה יוצא לחוץ: 8:1 וכל מה שיוצא חליפה יוצא מן הלב והוא מטמא לבני אדם: 19 מן הלב יוצא מחשבות • רעות • והרג • זנות • גניבה • ניאוף • עדות שקר • ודופי: 20 זו הם שמטמא לבני אדם אלא מי שאוכל בלא נטילת יד לא יטמא: 21 ויצא מן שם ישו ובא לתחום של צור וצידון: 22 ובא אשה כנענית מן אותו התחום וצועקת ובוכה ואומרת תרחם עלי אך/

אדוני

מטיאוס

אדוני בן דוד ביתי אחוזה מן שד: 23 הוא לא השיב שום דבר וקרבו
 תלמידיו ובקשו ממנו ואמרו תניח אותה שבוכה אחרינו: 24 הוא ענה
 ואמר לה לא נשתלחתי אלא לות הצאן אבודים מן בית ישראל: 25
 באותה שעה באה היא ובכה מורו תעזנה לי: 26 אמר לה ישו לא נאה
 לך ליקח פת של הבנים וליתן לכלבים: 27 היא השיבה כך אוכלים
 הכלבים מן פתיתים שנופלים מעל שלחן אדוניהם וחיים: 28 אז ענה
 ישו אשה רבה אמונתך תעשי כמו שאת רוצית והתרפה ביתה מן א/
 אותה שעה: 29 ושינה מן שם ובא על נגב ים של גליל • ועלה להר וי/
 וישב שם: 30 וקרב אליו כל הקהילות רבים שיש בהם חיגרים וסנמים
 רחרשים וחולי הפודגס • ואחרים הרבה שנפלו על רגלי ישו וריפא א/
 אותם: 31 כמה תמהים היו הקהילות שרואים שאילם מדבר ובעל פ/
 פידגס נרפא וחיגר מהלך • וסומים רואים ושבחו לאלהי ישראל: 32
 וקרב לתלמידיו ואמר להם מרחם אני על הקהילה זו שהם שלשה
 ימים ישבו עימי ולית להם אכילה • ולשלוח אותם בתענית לא רציתי
 שמא ילעון בדרך: 33 אמרו תלמידיו מתיכן יבא לך פת בחורבה זו
 להשבוע לכל קהילה הזאת: 34 אמר להם כמה פת יש לכם אמרו
 שבעה פת ומעט דגים קטנים: 35 וציוה לקהילה לישוב על הארץ:
 36 ולקח הם שבעה פת ודג ובירך וחתך לתלמידיו והתלמיד יתן
 לקהילה: 37 ואכל כלם ושבועו והותירו מן פתיתים שבע סלים:
 38 זה שאכלו היו ארבעה אלפים איש חוץ מן קטנים ונשים: 39
 וכיון

מטיאוס

וכיון שהלך הקהילה עלה לספינה ובא לתחום מגידו :

פ" י"

1 וקרבו הפירושים והצדיקים לנסות אותו • ושאלו אות ממנו מן השמים
שיראה להם: 2 אז ענה ואמר להם כיון שהוא עת ערב אתם אומ/
אומרים שעה טוב מפני שהשמים אדום: 3 ובבוקר אומרים יום קור
הוא והיה השמים אדומים בגוון • הידעו אתם לנדוק באותות
השמים ואפיל סימן של זמן לא יודעים לפרוש: 4 שבט רע ועיקש
אות אתם מבפשים • ואות אינו ניתך אלא ליונה הנביא והניח אותם
והלך לו: 5 וכיון שבא תלמידיו לעבור לאותו הצד שכחו ליקח לחם
עימהם: 6 הוא זה אמר להם תזהרו מן תחבולות הפירושים וצדוקים
7 והם היו מתנחמים בליבם ואומרים למה כל זה לפי שלא לקחנו (')
לחם: 8 וישו כיון שהבין אמר להם למה מחשבים בליבכם קטני אמ/
אמונה על הלחם שלא הבאתם: 9 עד עכשיו לא הבנתם ולא ידעתם
לאלו חמטה לחם על חמשה אלפים וכמה קופות לקחתם: 10 וגם לאילו
שבעה לחם של ארבעה אלפים ובמה קופות לקחתם: 11 אמת לא
הבנתם (') שעל הלחם לא אמרתי לכם אלא שתהיו הזהירים מן תחבולות
של פירושים וצדוקים: 12 אחר-כן הבינו שלא אמר שיזהירו מן הלחם
אלא מן תלמוד פירושים וצדוקים: 13 כיון שבא ישו לארץ קוסר של
פיליפוס שאל הוא מתלמידיו ואמר מה אומרין עלי בני אדם אם אני
בן אדם: 14 השיבו לו ואמרו יש שאומרים יוחנן המשמד הוא ויש או

אומרים

מטיאוס

אומרים אליה • ואהרים אומרים ירמיה או אחד מן הנביאים: 15 אמר להם מה אתם אומרים עלי מי אני: 16 השיב פדרו ואמר אתה הוא משיח בן אלהים חי: 17 ענה ישו ואמר טוב לך פידרו בנו של יונה שבשר ודם לא גילה לך אלא מאבי שבשמים: 18 אף אני אומר לך שאתה הוא פידרו ועל זה האבן אני בונה כנסת ושער גהינם לא ירש אותה: 19 לך אתן מפתחות של שמים וכל מה שאתה אוסר בעולם יהיו אסורים בשמים וכל מה שיתר יהיו מותרים משמים: 20 אחר-כן ציוה לתלמידיו ו/ שלא יאמרו לבן אדם שהוא משיח: 21 ומאותה שעה התחיל ישו ל/ לרמוז לתלמידיו שעתיד הוא לעלות לירושלים והרבה מתקוטט עם זקינים וכוהנים וסופרים ויהרגוהו וביום השלישי יקום: 22 ודיבר פודרו ואמר חלילה שאי רע לך מורי: 23 אז השיב ואמר לפידרו לך לך לאחורי יצר הרע כבר אתה אינך חברי כבני אלהים אלא כבני אדם: 24 אז אמר ישו לתלמידיו כל מי שרוצה לבא אחרי יתיאש מנפשו למות ויבא אחרי: 25 לפי כל מי שרוצה נחת רוח לנפשו ויאביד עלי וכל מי שמאבד נפשו עלי ינוח: 26 כל מי שמקנה לאדם אחד כאילו קנה כל הע/ העולם וכשנפשו יחסר במיתה או יתן לו בן אדם כופר נפשו: 27 עתיד שיבא בן אדם בשבחות אביו עם מלאכין קדושין ראז יפרע לכל איש ואשה כמעשיהו: 28 אמת אומר אני לכם שיש אנשים שיושבים כאן שאינו טעם מותה עד שיראו בן אדם שיבא לעתיד במלכותו

פ" יז"

1. ואחד

מטיאוס

1 ואחר ששה ימים לקח ישו לפדרו וליועקב וליוחנן אחיו והעלה או/ אותם לבדם: 2 ושינה ישו את מראיו והאיר פניו כמו השמש • ולבושו היה לבן כמו הזיהר: 3 ונדמה להם שם כפני משה ואליה שהיה מדבר עמו: 4 ענה פדרו ואמר לישו אדוני שנשב אנחנו פה ואם יכשר בעינך נעשה שלשה מקומות אחד לך ואחר למשה ואחד לאלוה: 5 וכשהיה מדבר הנה ענן מאיר והיו כצל עליהם וקול מן הענן יצא הנה בני ידידי ובר רציתי ולו תשמעו: 6 וכיון ששמעו התלמידים נפלו על פניהם ו/ ופחדו הרבה: 7 וקרב אצלם ישו ואמר להם תקומו לא תפחדו: 8 ופתחו עינים ולא ראו לשום אדם כי אם לישו לבדו: 9 וכיון שירדו מן ההר צוה אותם ישו ואמר להם בפני בן אדם חזין עד שיקום אדם מן המתים: 10 ושאלו תלמידיו ואמרו לו אומרים הסופרים שאליה יבא קודם: 11 ענה ישו ואמר להם שאליה יבא קודם למי שיודה בו ימצא: 12 אומר אני לכם אליה בא ואתם לא ידעתם ועשו עמו כל מה שרצו כ/ כך בן אדם עתיד להכשל מהם: 13 ואז הבינו התלמידים שעל יוחנן ה/ המטהר אומר להם: 14 וכיון שבאו לבית קהילתם נקרב לו איש אחד וכרע על ברכיו ואמר לו: 15 אדוני רחם על בני היה שוטה גדול כי לפ/ לפעמים נופל במים ופעמים באש: 16 ו(ה)באתי לתלמידיך ולא יכלו לרפ/ לרפאת אותו: 17 ענה ישו ואמר אני לכם משפחה שפלה שאינכם מ/ מאמינים עד אימת אתם תועים ועד אימת ילמוד ממני תביאו אותי לכאן: 18 וגער בי ישו והוציא ונתרפא הילד באותה שעה: 19 באותה שעה יתק

מטיאוס

יתקרבו תלמידיו אצל ישו ואמרו לו למה אנחנו לא יכולנו לרפאת אותו:
 20 אמר להם ישו בשביל בטוב אמת אומר לכם שאים
 בכם ² היה אמונה כמו חרדל לבד אפילו שאומרים להר שישנה מקומו
 ישנה וגם לא יחסרו משום דבר: 21 הנה זה הדור לא יצא כי אם בת/
 בתפילה ובתענית: 22 כיון שהיה מסבבין בגליל אמר להם ישו עתיד
 כן אדם שיפול ביד בן אדם • ויהרגוהו וביום שלישי יקום ובתאבלו ה
 הרבה: 23 וכיון שבא לכפר נחום באו הגובין מס שלוקחין שני שנים
 זוזין לראש • אצל פידרע ואמרו לו אדוניכם לא יפרע כסף הראש שני
 זוזים שלו: 25 אמר להם טו • וכיון שבא אצל ישו לבית אמר לו ישו מה
 אתה חושב פדרו במלכות הארץ הזאת מאותם שגובים המכס אם תחיל/
 תחילה גובים מן בניהם או מן הזרים: 26 אמר לו פדרו מן זרים תחיל/
 תחילה גובים אמר לו ישו אם כן הבנים יהיו בני חורין: 27 וכדי שלא
 נתכשל בהם לך לים ותשליך מזלגך במים והדג שיצא ראשון תפתה פיו
 ותמצא אחת איסתירה ותקח אותה ותתן בשבילי ובשבילך :

פ" יח"

1. בזה השעה קרבו תלמידיו לישו ואמרו מי הוא גרול במלכות שמים:
 וקרא ישו לנער אחד והעמיד בתוכם: 3 ואמר אמת אני אומר דאם
 לא תתהפכון עצמכם לעשית כמו ילדים לא תכנסו במלכות שמים:
 4 מי הוא שמשפיל נפשו כמו זה הנער הוא יהיה רב במלכות שמים:
 5 ומי שמקבל את הנער בשמי לי מקבל הוא: 6 וכל המכשלים את

הנערים

² This is a transposition symbol.

מטיאוס

הנערים המאמינים בי טוב לו יותר שיהיה ריחים תלוי בצאורו ולהטביע את עצמו בים: 7 וי לעולם מן המעורעות שעתיד לבא אותו מכשול • אוי עצמו הזה שבשילו יבואו המאורעות: 8 אם ידך או רגלך מוקש לך תחתוך ותזרוק ממך וטוב לך שתבא לחיים חגל או אטר יד • ולא בשני רגלים ושני ירים באש והגהינם: 9 ואם יהיה עינך מכשילך תעקר ות' ותזרוק לחוץ טוב ליכנס בעין אחד לחיים משני עינים לגהינם: 10 ותראו איך לא תבזון אפילו לאחד מן הקטנים אני אומר כי המלאכים כל זמן שניראים בפי רצון אבי שבשמים: 11 כי אני בר אנש לפדות כל האובד: 12 ומזה תיראו אם יש לבני אדם מאה צאן ונאבד אחד הל' הלא היו מניחים התשעים ותשעה הנשארים ומבקש את אחד הנאבד: 13 ואם נמצא אמת אומר לכם יהיה בזה אחד שמחה יותר מתשעים ותשעה שלא נאבד: 14 הלא כמו זה יש רצון לאביכם שבשמים אל איבוד של אחד מן הקטנים: 15 אם אחד אחיך חטא לנגדך לך ותרצה בינך לבינו ואם שמע אחיד הרוחת: 16 ואם לא ישמע תקח שנים או שלשה עדים מפני על פי שני עדים או על שלשת עדים הקום כל דבר: 17 ואם זה לא שומע אף לעילו תאמר לעד ואם לעידה גם כן אין סומע והיה לך הוא כמו נבל ובזוי: 18 ואם אומר לכם כל מה שק' שקבתה בארת יהיו קשורים בשמים ומה שפיוח בארץ יהיה פתוח ב' במים: 19 שוב אומר לכם תם שניכם רוצים בדבת אחד בארץ על כל רצונכם ותואלו יהיה לכם מן אבי ובומים: 20 ובמקום שיש שנים

מטיאוס

שנים או שלשה מכונסין יחד לשמי שם אהיה בגוהם: 21 אז קרב אצלו פדרו ואמר לו מורי כמה פעמים אם חטא נגדי אחי ואמחול לו עד שבעה פעמים: 22 אמר ישו לו לא אמרתי שבעה פעמים אלא עד שבעים פעמים שבעה שבעה: 23 בשביל נתדמה מלכות שמים למלך אחד שרוצה ליקח חשבון מן עבדיו: 24 וכיון שנושה חשבון היה אח/ אחד בעל חוב שחייב רבוא ככרין: 25 וכיון שאין לו לפרוע צוה אדו/ אדון שימכור את אשתו ואת בניו ומי שיש לו הכל ויפרוע: 26 ונפל הוא וסניד ואמר אדוני תאריך אפך וכל מה שיש אפרע לך: 27 וריחם עליו אדונו ועזב אותו וגם חובתו שבק לו: 28 יצא זה העבד ומצא לאחד איש שחייב לו מאה נתפס אותו וחנק אותו ואמר תפרע לי חובי: 29 ונפל הלוח על רגלו ובקש תאריך אפך ואני אפרע: 30 וזה לא רצה אלא הלך והניח אותו בבית אסורים עד שפרע החוב: 31 כיון שראה כך חבוריהם נזעפו הרבה ובאו והודיעו לאדוניהם כמו שהיה: 32 קרא לו אדון ואמר לו עבד רע איך כל החובות שבקתי לך מפני בקשתני 33 ולא היה לך חנינה על חברך כמו שחננתי אותך: 34 וזעם האדון ומסר למכים עד שיפרע כל החוב שלו: 35 כן עושה לכם אבי שב/ שבשמים אם לא תשבקון ותמחלו איש לאחיו מן הלב המצן:

פ" יט"

1 והיה דכד שלים ישו דברים אלו נסע מן גליל ובא לתחום של ו/ יהודים לעבר הירדן: 2 ובאו אחריו קהילה רב וריפא אותם שם: 3 וקרבו

מטיאוס

וקרבו איליו הפירושים והיו מנסין אותו ואומרים לו אם יש ממשלה לאיש לגרש את אשתו מכל טלילות: 4 הוא ענה ואמר להם לא קריתם שהוא עשה בבראשית ברא אותם: 5 ואמר בשביל זה ועזבו אבין ואימו ודבך באשתו והיו לבשר אחד: 6 מן זה נראה לא הוא שנים אלא אחד גוף מ/ מפני כך עשה אלהים זרג לבני אדם שלא יגרש: 7 אמר לו למה משה עשה כך שציוה ליתן כתב כריתות ומותרת: 8 אמר להם משה מכובד לב שיש לכם היתיר לכם שיגרש נשים שלכם ומן בראשית לא היה כך: 9 אומר אני לכם ומי שמגרש אשתו שאינה זונה ולוקח זונה אחרת • ומי שנושא אותה הוא זונה: 10 אמרו לו תלמידיו אם כך הוא הענין בין אנשים עם אשה • לא יוכל לישא אשה: 11 אמר להם לא כל אדם יוכל ללמוד זה א/ אלא למי שנותן לו: 12 יש מי שמאמין מבטן אמו וכך נולד • יש מי שאמונתו מן אדם הוא לבד אמונתו • ויש שמאמין עשו ברצונם באמונה בשביל מלכות שמים • ומי שרוצה להספיק יוכל להספיק: 13 אחר כן הקריבו לו ילדים בשביל ששים ידו עליהם לברכם והתלמידים לא רצו: 14 אז אמר ישו תניחו את הילדים שיבא אצלי ולא תעכבו אותם לפי שהם מ/ מעוטים והם יהיו במלכות שמים: 15 והניח ידו עליהם וילך משם: 16 ובא אחד וקרב אצלו ואמר לו מלמד הטוב מה טוב אעשה שיהיה לי חיי עולם: 17 והוא אמר לו למה אתה קורא טוב אותי אין טוב אלא אחד ואם אתה רוצה לחיי עולם • שמור מצוותי: 18 ואמר לו אילו הן המצ/ המצוות שאמר ישו לא תרצח ולא תנאף ולא תננוב ולא תענה ברעך

עד

מטיאוס

עד שקר: 19 כבד את אביך ואת אמך ואהבת לרעך כמוך: 20 אמר לו כיון שהייתי בחול בקטינתי שמרתי כל אלו אפילו הכי חסר אני: 21 אמר להם ישו אם אתם רוצים שתהיה שלום מכור נחלתך ותתן לעניים ותהיה לך שם בשמים ובא אהרי: 22 וכיון ששמע זה הנחור אלו הרבר/. הדברים ילך ביגון מפני שיש לו רכוש הרבה: 23 ישו זה אמר לתלמידיו אמת אני אומר לכם שעתיד העשיר לעלות לשמים: 24 אני אומר כמו שגמל יותר בנקל יוכל ליכנס בחור המחס • כך יכנס העשיר במלכו שמים: 25 תלמידים אלו כיון ששמעו נתמהו הרבה ואמרו בתמהון לבב מי הוא שיוכל להנצל כך אצל אלהים כל מה שמבקשים ימצאו: 27 אז ענה פדרו ואמר לו הנה אנחנו כל מה שיש שבקנו אחריו למה לנו לא יהיה כן: 28 אמר להון ישו באמת אומר אני לכם שאתם שבאתם אחרי • בעולם הזה כן כמו שאנ יושבים על כסא מלכות • כך תשבו גם אתם על עשר שנים כסאות ותרינו על עשרה שנים שבטו ישראל: 29 וכל איש שמניח ביתו או אחיו או אחותו או אביו או אמו או אשתו או בניו או קרובין לשמי באמת יקבל שכרם ויחיה לחיי עולם: 30 הרבה הם קדמונים שהיו אחרונים ואחרונים היו קדמונים :

פ"כ

1 דומה זה מלכות שמים לאיש בעל הבית שיצא לחוץ בבוקר לשכור פ/ פועלים לכים שלו: 2 וחרץ עם פעליו דינר אחד ביום ושלח אותם לכרם: 3 ויצא בשלש שעות וראה אחרים עמדין בשוק ובטלין: 4 ואמר

מטיאוס

ואמר להם לכו אף אחם לכרם ומה שראוי אתן לכם: 5 והם הלכו ויצא
 עוד בשש שעות ובתשע שעות ועשה כן: 6 ולפני האחת ועשר שעות
 יצא ומצא אחרים שעומדין בטלים ואמר להם למה אתם עומדין כלה/
 היום בטלין: 7 אמרו לו לא יש איש להשכירנו אמר להם תלכו גם אתם
 לכרם ומה שראוי אתן לכם: 8 כיון שהיה לילה אמר אדון הכרם למ/
 למשרתו • קרא לפועלים • ותן לחם שכרם • והתחילו מן אחרון עד ראשון:
 9 ובא אלו של עשתי עשר שעות ולקחו דינר דינר: 11 וכיון שלקחו
 כן רננו על בעל הבית ואמרו: 10 וכיון שבאו קדמונים חשבו שיותר ימ/
 ימעא להם ולא לקחו כי אם דינר דינר: 12 אלו האחרונים של אחתשע/
 שעה שעבדו שלמת להם כמותינו • שאנו עשינו מלכאת המשא בחום
 היום: 13 הוא השיב ואמר להם חברי לא מעלתי בך אני • הלא עשיתי
 קצנה עמך בדינר: 14 קחשלך ולך • ורוצה אני ליתן לאחרים כמותך:
 15 לא שמי שימשול עלי • שכל מה שאני חפץ אעשה • ולא אחשוך ב/
 בשביל עין רע שלך • ואני אדם טוב: 16 כך יהיו אחרונים קדמונים ו/
 והקדמונים אחרונים הרבה יהיו נקראים ומעט יהיו נבחרים: 17
 ועבר ישו לירושלים ולקח שנים עשרה תלמידיו עימו ובדרך אמר להם:
 18 הנה אנחנו עולים לירושלים ובן אדם ימסר לכוהנים גדולים ולסופ/
 ולסופרים ויתחייבו למיתה: 19 וימסרוהו אותו לעם ויכוהו ויקללוהו
 ויצלבוהו וביום השלישי יקום: 20 אז קרבה אליו אמם של בני זבדי
 היא ובניה והשתחיה לו ושאל היא ממנו דבר: 21 וזה אמר לה מה

את

מטיאוס

את רוצה ממני אמרה לו זה שני בני ישבו אחד מימין ואחד בשמאלך במלכות: 22 ענה ישו ואמר אינכם יודעים אתם מה שאתם שואלים: ויוכל אתם לשתות בכוס שאני שותה בו לעתיד וגם בטהרה שטיהרתי תטהרו • אמרו לו יכולים אנחנו: 23 אמר להם באמת בכוס שלי תשתין ומטהרתי תטהרון • אבל לישיב בימיני ובשמאלי איני יכול אלא לאותם שהטיב להם אבי: 24 כיון ששמעו כך אלו העשרה כעסו על שנים • אחים האלו: 25 אז קרא אותם ישו ואמר תדעו בטוב • כי הגדולים של אנשים יהיו מושלים עליהם וראשי העם שולטין על הגדולים: 26 לא כן יהיה ביניכם • שרוצה להיות גדול יהיה לבם משמשים: 27 ומי שרצה מכם להיות קדמון יהיה לכם עבדים: 28 לא כך בא זה בן אדם • שישרתו לו אחרים • אלא הוא בא לשרת ולמסור נפשו להציל הרבה אנשים: 29 וכיון שיצא ישו מן יריחו ובא אחריו הרבה הקהילה: 30 והנה שנים סומים יושבים על אם הדרך וכיון ששמעו לישי עובר נ/ נתנו קול ואמרו רחם עלינו אדונינו בן דוד: 31 והקהילה היו גוערים בהם שישתוך והם היו מרימים קולם ואומרים רחם עלינו בן דוד: 32 וקם ישו וקרא להם ואמר מה אתם רועים אעשה לכם: 33 אמר לו אדונינו שתפתח עינינו: 34 וריחם עליהם ונגע בעיניהם ובאותה שעה נפתחו עיניהם והלכו אחדיו :

פ"כא

1 כיון שקרב לירושלים ובית לבית פגה על נגב ההר הזיתים שלח ישו

מטיאוס

ישו שני תלמידיו ואמר להם: 2 לכו לעיר זה שנגדכם ובמהרה תמצאו
 חמור אחד קשור ואיצה עמה ותתירו ותביאו לי: 3 ואם אדם אומר ל/
 לכם איזה דבר תאמרו אדון רוצה זה ובמהרה ישלח אותם: 4 זה כמו
 שנאמר על יד נביא: 5 אימרו לבת ציון הנה מלכך בא עני ורוכב על
 חמור ועל עיר בר אתון: 6 והלכו תלמידיו ועשו כיון שצוה אותם ישו:
 7 והביאו לחמור ולבנה ושמו על בנה לבושיהם ורכב עליו ישו: 8
 והקהילות הכל היו מתקנין ופורשים בדרך בלבושיהם ואחרים כורתים
 עשבים מו אילו ומשליכים בארץ: 9 הקהילות הזה שהולכים בפניו וב/
 ובאחריו צעקו ואמרו הושענה וברוך הוא שבא דמריה הושענה ממרום: 10
 וכד על לירושלים זעו כל המדינה ואמרו מי זה הוא: 11 קהילה זה אמרו
 הוא זה ישו נביא מן נצרת של נליל: 12 ובא ישו להיכל אלהים והוציא
 משם לכל איש שקונין ומוכרין בהיכל וחטף השלחן של שולחני ינה בכ/
 בכסא שמוכרים יונות: 13 ואמר לה כתוב הוא ביתי בית תפילה יקרא
 אתם זה עשיתם בור הגנבים: 14 וקרב אצלו סומים וחיגרים וריפא
 אותם: 15 וכד חזו זה רבי כהנים ופירושם נתמהו על זה • והנערים
 שצועקים בהיכל ואמרים הושענה לבן דוד כעסו עליהם: 16 ואמרו
 לו שמע מה שאומרים אלו • אמר להם ישו באמת ובשבועה לא שמעתם
 מן פה על נערים ושל יונקים תקנת תושבחות: 17 ועזב אותם ויצא
 לחוץ מן המדינה לבית עניה ולן שם: 18 ובבוקר כיון שחזר למדינה
 נעשה רעב: 19 וראה תאנה אחת בדרך ובא אצלו ולא מצא בה
 שום

מטיאוס

שום דבר כי אם עלים לבד ואמר לה לא יהיו ביך עוד פרי לעולם ובמהרה יבשת תאנה: 20 וראו תלמידיו ותמהו ואמרו איך יבשה תאנה בשעתה: 21 ענה ישו ואמר אמת אומר לכם אם יהיה בכם אמונה לא תספקון לא לבד תאנה זאת אלא אם תאמרו להר שיתעקר ויפול לים יהיה: 22 וכל הדבר שמבקשים בתפילה ומצא באמונה: 23 וכד בא ישו להיכל קרבו אצלו כהנים ופירושים דעם היו אומרים באיזה ממשלה את עושה זה ומי שנתן לך שולטנות הזה: 24 ענה ישו ואמר להם אף אני אומר לכם דבר אחד ואם יאמרו לי אף אני אומר לכם מי נתן לי ממשלה הזו: 25 יוחנן המטהר מהיכן היה אם מן השמים או מן הארץ • וחשבו הם אם אנו אומרים מן שמים יאמר הוא אם כן למה לא האמנתם בו: 26 ואם יאמר מן בני אדם מפחדים אנו מפני חיילות כי הם לקחו אותו לנביא: 27 ואנו ואמרו לא ידענו: אמר להם ישו אף אני גם כן לא אמר באיזה כח עושה זה: 28 מה חושבים אתם איש אחד שיש לו שני בנים וקרא לראשון אצלו ואמר לו לך ופלח היום בכרם: 29 והוא ענה ואמר לא רוצה ואחר-כן הלך בנחמה לכרם: 30 וקרוב איליו השני אמר גם כן לו כך והוא ענה ואמר אלך אבי ולא הלך: 31 מי הוא משניהם עשה רצון אביהם • ואמרו הר/ הראשון אמר להם ישו באמת אני אומר לכם עם הארץ ובני זנות מק/ מקדמין לכם במלכות שמים: 32 כי בא יוחנן אצליכם לצדק את כם ולא האמנתם • ועם הארץ ובני זנותים האמינו בו • אתם אף זה שראו כך

מטיאוס

כך לא ניחמתם להאמין בו: 33 שמעו משל אחרת אחד איש בעל הבית נטע כרם והסביב סביבו מחול ונדח וחפר בו מקום ובנה מגדל והחזיק אותם לארוס אחד ויצא חוץ לעיר: 34 כיון שקרב זמן פירות שלח לע/ לעבריו אצל האריס שישלח מן פירותיו לו: 35 ותפשו האריסים את עבדיו ולאחד הכה ולאחד סקל ולאחד הרג: 36 ותוב שדר עבדים אח/ אחרים הרבה מן קודם וגם הם עשו כן: 37 ולבסוף שלח לבנו ואמר שמא יהיה כבוד לבני: 38 האריס כיון שראה לבנו חשבו זהו יורשו נהרוג אותו ונהיה יורשיו: 39 ותפס לבנו חוץ מן הכרם והרגו: 40 כיון שיבא בעל הכרם מה יעשה לאריס: 41 אמרו לו לרעים הורג ברע והכרם ונ/ ינתן לאריסים אחרים שיתנו פירותיו לזמנו: 42 אמר להם ישו באמת לא קריתם בכתב שהאבן שלבנאים בנאו אותו עד פנת הבית • מן אצל אדו/ אדונינו • והיה נפלאות בעינינו: 43 בשביל זה אומר לכם שיטול מכם מלכות שמים ויתן לעם שעושה פירות: 44 ומי שנפל על האבן הזאת יהיו שבורים וכל מי שיפול עליה זה אבן מרסנת: 45 וכד שמעו רבי כהנים ופירושים משלים אלו ידעו שאומר עליהם: 46 ובקשו לתפוס אבל יראו מן קהילה בשביל כמו נביא לקחו אותו :

פ"כב

1 וענה עוד ישו במשל ואמר: 2 דומה מלכות שמים לאיש שעושה חופה לבנו: 3 ושלח לעבדיו לקרא לאנשים לסעודה ולא רצו לבא: 4 פעם שלח למשרתים אחרים לומר לכל הקרואים שהיה אכילה •

מזומן

מטיאוס

מזומן ותורים ומפוטמים היר נשחטים וכל דבר טוב למשתה: 5
 והם לא השבו • והלכו כל אחד לוערו ולסחורתו: 6 ואחרים לקחו למש/
 למשרתים אלו וביזו רהרגו: 7 כששמע המלך כעס ושדר חיילותיו ל/
 לאבד ולהרג אותם ואת מדינתם באש: 8 אז אמר עוד לעבדיו סעודה
 זה טובה והם אינם ראויים לאיכלה הנה: 9 לכו לכם לחוץ בדרך וכל
 מי שימצא אותם תקראו לסעודה: 10 ויצאו עבדים בדרך וקרבו כל
 שמצאו רעים וטובים ומילא כל הבית משתה והנסב: 11 ובא המלך
 וראה את המסובים וראה אחד איש שאינו לבוש של סעודה: 12
 ושאל לו חברו למה ירדת לסעודה בלא לבוש של סעודה: 13 אז אמר
 לעבדיו תאסרו אותו בידים ורגלים ותוציא לחוץ לחשך ושם יהיה
 בוכה וחורך שינים: 14 הרבה הם הקרואים ומועוץ הנבחרים: 15
 אז הלכו פירושים ולקחו עצה כיצד נצדה בדברים: 16 ושלחו ליה ת/
 תלמידיהון עם בית הורודוס ואמרו לו רבי נתדעון אנו שישר אתה וא/
 ואורח של אלהים מלמד אתה ולא פתחת פיך לאדם ולא אתה לא לקחת
 ארך אפים לאדם: 17 ושאל לו איך אתה חושב בכח צריך ליתן מס
 לקסר או לא: 18 וישו ידע דעתם ואמר ולמה מנסין אותי כנושא
 פנים: 19 תראוני דינר של מס הם הקריבו דינר אחד ואמר להם ישו
 של מי צלם וחתימה וזה הכתובה: 21 ואמרו של קסר אמר להם אם
 כן של קסר הוא תתנו לקסר ושל אלהים תתנו לאלהים: 22 וכששמעו
 כך נתמהו ושבקו ואזלו: 23 בזה היום קרבו אליו צדוקים ואמרו לו
 לא

מטיאוס

לא יש תחית המתים • זה שאלו וגם אמרו לו: 24 מלמד משה אמר לן
 אם אדם אחד מת ולא יש לו בנים ישא אחיו את אשתו ונקיים זרע לא/
 לאחיו: 25 ואם יש לאחיו שבעה אחים הראשון נשא אשה ומת ולא ה/
 היה בנים ועזב אשתו לאחיו: 26 וכך היה לפני שני וגם לשלישי עד
 שביעי: 27 ובאחרית הכל מתה האשה גם כן: 28 ובקומתם של המתים
 למי מן שבעה יהיה זאת אשה מפני לכלם היתה נשואה: 29 ענה ישו
 ואמר להם מוטין אתם ולא ידעתם מה הכתב ולא כח השם: 30 ובת/
 ובתחית המתים לא נושאים נשים וגם לא יהיו בשים לאנשים אלא יהיו
 כמו מלאכים: של השם בתחית המתים: 31 ועל תחית המתים לא קר/
 קריתם מה שנאמר לכם מן השם שאמר: 32 אני הוא אלהי אברהם
 ואלהי יצחק • ואלהי יעקוב ואלהים לא היה של מתים אלא של חיים:
 33 וכיון ששמעו הקהילה נתמהו בתלמודיו: 34 פירושים הזה כיון ששמ/
 ששמעו שהשתין את הצדוקים נתחברו כאחד: 35 ושאל אחד מהם שיו/
 שיודע דת תורה כמו שמנסה אותו: 36 המלמד איזהו מצוה גדולה בתורה:
 37 אמר לו ישו ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מ/
 מאדך ובכל מחשבותיך: 38 זהו מצוה רבה וראשינה: 39 והשני הדו/
 הדומה לו ואהבת לרעך כמוך: 40 בזה שתי המצוות תלוי תורה ונביא:
 41 כיון שנתקבצו הפירושים שאל ישו ואמר: 42 מה אתם אומרים
 על משיח בן מי הוא אמרו בן דוד: 43 אמר להם שאיך דוד ברוח הק/
 הקדש קרא לאדונו ואמר כן: 44 נאום אדוני לאדוני שב לך מן
 ימיני

מטיאוס

ימיני עד אשות אויבך הדום לרגליך: 45 אז דוד כיצד קרא לאדונו
כך וכיצד עכשיו יהיה בנו: 46 ולא היה אדם לנתן לו תשובה • ולא
היה אדם מן ההוא יום לשאול לו:

פ"כג"

1 ישו דבר אז עם הקהילה ותלמידיו ואמר להם: 2 על כסא דמוש/
דמושה ישבו סופרים ופירושים: 3 כל מה שיאמרו לכם לעשות תע/
תעשו ומה ששומרים תשמרו • אבל זה לא תעשו שאומרים יעשה
ולא יעשו הם: 4 הם קושרים משא כבד ונושאים על כתפיהם
של בני אדם • אבל הם מעצמם אינם רוצים לנגע בהם אפילו באצ/
באצבעותיהם: 5 וכל צרכיהם עושים להראות לבני אדם שמגלי/
שמגלים תפילין ותולין התכלת בלבושיהם: 6 ואוהבים להיות ראש
המסובים בסעודה וראש היושב בכנסת: 7 ונותנים שלומם בשוק
והם נקראים רבי רבי: 8 אתם זה לא תקראו רבי אחד הוא רבכון
ישו ואתם כלכם כאחים: 9 ולא תקראו בארצכם אבי ללשנה לפי
אחד הוא אביך שבשמים: 10 ולא תיקרקן מנהיג מפני מנהיג אחד לכ/
לכם שהוא משיח: 11 וזה הוא רב בכם והוא משמש לכם: 12 מי הוא
שמגביה את עצמו יהיה שפל ומן השפל נפש ירום: 13 אוי לכם
סופרים ופירושים שאתם אוכלים בבית אלמנות ומאריכים בתפי/
בתפילתכם ובשביל זה תקבלון דין יותר: 14 אוי לכם סופרים ופיר/
ופירושים • הכופרים שסוגרים מלכות שמים לפני אנשים לא אתם
נכנסים

מטיאוס

נכנסים ולא למי שהוא רוצה יוכל ליכנס: 15 אוי לכון סופרים ופי/ ופירושים שמסבבים ים ויבשה לעשות גי אחד ואחר שעשה עושים בנים לגהינם וכופלים עליכם הדין: 16 אוי לכם הסופרים ופירושים הכופרים שהולכים כסומים שאומרים אתם מישנשבע בהיכל לא יש חפש • ומי שנשבע על הזהב צריך לגבות כחוב: 17 שוטים וסומים מה הם גדול היכל או זהב והיכל מקדש הזהב: 18 ומי שנשבע על מזבח אין חשש • ומי שנשבע על קורבן נעשו כבעל חוב: 19 שוטים ועוירים מה הוא גדול מזבח או קורבן ומזבח הוא שמקדש הקורבן: 20 ומי שנשבע במזבח נשבע בו ובכל מה שיש בו: 21 ומי שנשבע בהיכל נשבע בו וכל מה שיש בו: 22 ומי שנשבע בשמים כנשבע בכסא השם ובמי שיושב עליו: 23 אוי לכם סופרים ופירושים הכופרים שאתם מעשרין הירקות ואניס וכמן ועוזבים הדתות הכבדים והדין וח/ וחנינה ואמונה זה הם אין זוכרים לעשות ומזה לא יבטלו: 24 אגודת סומים שמתפללין בשביל יתוש ובולעין גמלים: 25 אוי לכם סופרים ופירושים הכופרים למה אתם מגנים הכוס מבחוץ ובתוכם מלאה טינוף ועולה: 26 אגודת סומים טיהרו בקודם תוך הכוס וקערה אחרי כן אף מבחוץ יהיה זכה: 27 אוי לכם סופרים ופירושים הכופרים שדומין אתם כקבורה הנטחה מ/ מבחוץ ליופי אבל תוכם מלא עצמות המתים וכל טומאה: 28 כך אף אתם מן חוץ נראים לאנשים כצדיקים ובתוכם מלא תוך ומרמות: 29 אוי לכם פירושים וסופרים הכופרים שבונים אתם קבורת הנביא ומצבת לקבורת הצדיקים: 30 ואומרין אתם שאילו היינו בימי אבותינו לא יהיה להם ש/

מטיאוס

שנתפות בדם נביא: 31 ומודין מעידים אתם בעצמכם שבניהם אתם שהם הרגו לנביא: 32 ואף אתם מילאו מידה של אביכם: 33 נחשים וילידי הפעונים כיצד נמלטו מן דינא ה/גהינם: 34 בשביל זה אני שולח נביא וחכמים וסופרים מהם הורגים וצלבים • ומהב מוכים בקהילתכם וגם רודפין אותם ממדינה למדינה: 35 אך שבא עליכם כל דם ששפכתם של צדיקים על הארץ מן דם של הבל הצדיק ועד דם דזכריה בן ברכיה שהרגתם בהיכל ובמזבח: 36 אמת אני ^כ אומר לכם זה הכל יבואו על משפחה זאת: 37 ירושלים ירושלים הרגת נביא וסקלת לאלו השלוחים אצלך כמה פעמים רציתי אותך לקבץ בנייכי כמו שמקבץ התרנגול את בניה תחת כנפיהם ולא רצית: 38 זה עזובה לך ובתיך חרבה: 39 אומר אני לכם כי לא יראוני כלל אתם עד שתאמרו ברוך הוא שבא בשם

פ"כד

השם :

1 ויצא ישו מן ההיכל לילך וקרבו תלמידיו ומראין לו בנין ההיכל: 2 הוא זה אמר להם לא תהיו רואין בזה הכל • באמת אומר אני לכם לא יאריך הרבה עד שיהיה אבן על אבן שלא יסתח: 3 וכיון שישב ישו על הר הזיתים וקרבו חתלמידים ואמרו בניהם • ולא אומר לנו אימתי יהיה זה • מה אות יהיה בביאתך • ותשלימת העולם: 4 ענה ישו ואמ/ ואמר להון תראו שלא ירמה שום אדם: 5 בשביל הרבה יבאו בשמי וי/ ויאמרו אני הוא משיח והרבה יטעו: 6 עתידים אתם לשמוע מלחמות ומצהלות מלחמה ותראו ולא תפחדו מפני זה הכל יהיה אפילו הכי לא

מטיאוס

יהיה תשלומת העולם: 7 יקום כי עם על עם ומלכות על מלכות ויהיה
 רעב ודבר ורעדת הארע בכל מקום: 8 זה הכל הם ראשי הכאבות: 9
 אז ימסר אתכם ויקטל אתכם • וישנאו אתכם כל העמים בשביל שמי: 10
 אז יהיו הרבה נכשלים וישנו אחד לאחר וימסרו אחד לאחד: 11 והרבה
 נביאי שקר יקומו ויטעו הם לרבים: 12 ובשביל ריבוי עולה מתקרר טובות
 הרבה: 13 מי שמחייחל עד סוף עולם יהיה לחירות: 14 ותכריזו זה הסברה
 בכל מלכות עולם להעיד לכל • ואז יבא שלום: 15 מה זה שאתם
 רואים שיקוץ משומם שנאמר בדניאל הנביא • שהקום במקום הקדש ומי
 שקורא משתומם: 16 אז זה היהודים הוא ברחו מן רעתם להר: 17 ומי
 שיש בגג לא ידדו ליקח מבית: 18 והם שהיו בשדה הם לא נתהפכו לאחור
 ליקח מלבושיו: 19 אוי לזה הבטן ולאותם שיונקים בהיא יומא: 20
 ותפללו שלא יהיה ברוחתכם ביום השלג ולא בשבת: 21 יהיה אז צער הר/
 הרבה שלא היה כך מראשית עולם ועד עתה • וגם לא יהיה כמוהו: 22
 ואם לא היה נמהר ימים אלו לא יהיה כל בשר • משום שגובים ממהרים
 ביום ההוא: 23 אז אם אדם שואל לכם בכאן הוא המשיח או שם לא תאמינו:
 24 קומין אז מטיה שקר • ונביא כזב • ויתן אותות גדולים שיטעו אף לגובים:
 25 זה בקודם אמרתי לכם: 26 זה הכל אומרים לכם זה בחרבה הוא לא תצאו
 או שהוא בחדר לא תאמינו: 27 כמו הבדקים שיוצא מן מזרח ומתראה עד
 מערב כך יהיה ביאתו של בן אדם: 28 מקום זה שדיה נבילה שם יתקבצון
 הנשרים: 29 במהרה זה אחר הצער של היום ההוא • שמש יהיה נחשך ולבונה

מטיאוס

לא יאיר • וכוכבים יפלו השמים וכח השמים מזדעזעים: 30 ואז יראה סימן של בן אדם בשמים • ואז ירקדון כל משפחות הארץ ויראו בן אדם ש/ שבא על ענני שמים עם חיילות והרבה שבחות: 31 וישלח מלאך שלועם שופר גדול • ויתחברו הנבחרים שלו ארבע רוחות העולם מן ראשית חש/ השמים עד ראשית השמים: 32 מן תאנה תלמדו פלאות ובמהרה שענפו והיה ירק • ונובלים עליו • תדעו אתם שהגיע קיץ: 33 כך אף אתם כיון שרו/ שרואים זה הכל דעו שקרבו לשער: 34 אמת אומר אני לכם לא יעברו זה המשפחה עד שיבא כל זה הדבר: 35 שמים וארץ יעברו ודברי לא יעבורו: 36 על יום הזה ועל שעה זאת לא יש אדם שידע אף לא המלאכים אלא אבי שבשמים: 37 כמו שהיה ימיו של נח כך יהיה ביאתו של בן אדם: 38 כמו כי שהיו הם קורם המבול שאוכלין ושותין ונושאים נשים ונותנים לאנ/ לאנשים עד יום שעלה נח לתיבה: 39 ולא ידעו עד שבא המבול והוליו/ לכלם כך יהיה ביאת של בן אדם: 40 אז שנים יהיו במדבר לאחד והוא נלקח ואחד נעזב: 41 שנים יהיו טוחין בריחים אחד • אחד נלקח ואחד נעזב: 42 יתעוררו כלם שלא יודעין אתם באיזה שעה יבא אדוניכון: 43 כי זה דעו שאילו ידע הוא אדון הבית באיזה משמרה יבא הגנב מתעורר הוא ולא מניח הקא לחתור ביתו: 44 בשביל זה אף זה הוא מטיבין מ/ מפני שאין אתם יודעים השעה שיבא בן אדם: 45 מי הוא שיש עבד . נאמן וחכם שהקים אדונו על בני ביתו שנותן להם מזונם בזמנו: 46 . אשריו לעבד ההוא שיבא אדוניו וימצא אותו שעושה כך: 47 אמת אומר

מטיאוס

אני לך שמשליטו על כל שיש לו: 48 אם זה יאמר עבד רע הוא • יוחישב בליבו אדוני מאחר לבא: 49 והתחיל לאכול בסעודה והיה אוכל ושות/ ושותה עם שיכורים 50 אז יבא אדונו ביום שלא חושב הוא ובשעה ש/ שלא ידע: 51 ומפליג ומשום חלקם עם הכופרים והיו בוכים וחורקים

פ" כה"

שיניהם ::

1 אז יהיה דומה לעשרה בתולין שהיו לוקחין לפידים ויוצאים נגד ח/ חתן וכלה: 2 חמש מהם נבונים וחמש סכלים: 3 וזה הסכלים לקחו ל/ לפידים ולא לקחו שמן עמם: 4 שהם זה נבונים לקחו השמן בכלי עם הלפידים: 5 כיון שנתאחר חתנים נתנמנמו כלם וישנו: 6 ובחצית לילה היה צעקה זה החתן בא • צאו לנגדו: 7 אז קמו כל הבתולות ותיקנד ה/ הלפידים: 8 אמרו סכלות לנבונות תנולן מן שמניכם • משום שנכבו הלפידים: 9 ענו אותם הנבונות ואמרו למה • לא די לנו ולכם אלא לכו אצל זה שמוכרים וקנו לכם: 10 וכיון שהלכו לקנות בא חתן וזה הנבונות שהיו עלו עמו לבית החופה וסגרו הדלתות: 11 ובאחרית באו אף זה הב/ הבתולות אחרניות ואמרו אדוני אדוני פתח לן: 12 הוא זה ענה ואמר ל/ להם אמת אומר לכם שאיני יודע בכם: 13 יתעוררו הכל לא יודעין אתם ליום ההוא ולא לשעתו: 14 כמו כאיש שמא עשיר קח לעבדיו ומסר להם קנייניו: 15 יש שנתן לו חמש ככרין ויש של שנים ויש של אחד איש איש כפי כחו ויצא מהרה: 16 הלך זה שלקח חמש ככרין ועשה סחורה בהם והרויח חמש אחרות: 17 וכך היה הוא של שנים עושה סחורה בהם וה/

מטיאוס

והרויח שנים אחרות: 18 הוא זה שלקח אחד הלך וחפר בארץ והטמין כסף של אדונו: 19 אחר זמן רב בא אדוניהם של עבדים אלו ולקח מהם חשבונה: 20 וקרב הוא שלקח חמש ככרים והקריב חמש אחרות ואמר אדוני חמש ככרים נתת לי וזה חמש אחרות הרוחני עליהם: 21 אמר לו אדוני טוב עבד טוב ונאמן על דבר קל נאמן היית ועל הרבה אני מקים אותך בוא בשמת אדונך: 22 וקרב הוא של שני ככרים ואמר אדוני שני ככרים נתת לי והנה שני ככרים אחרים הרוחני עליהם: 23 אמר לו אדוני טוב עבד ט/ טוב ונאמן על דבר קל נאמן היית ועל הרבה אני מקים אותך בוא בשמחת אדונך: 24 וקרב גם הוא שלקח ככר אחד ואמר אדוני ידיעה יהיה לך איש קשה אתה וקצרת במקום שלא זרעת אתה רוצה להכניס ממקום שלא פיזרת: 25 ופחדתי והלכתי וטמנתי בבור בארץ וזהו שישלך: 26 ענה אדון ואמר לו עבד רע מהיכן ידעת אתה אותי וקצרתי ממקום שלא זרעתי והכנסתי ממקום שלא פיזרתי: 27 ולא הוא לך שתתן כספי לשולחני ואנו הייתי בא ותובע ממנו ממון שלי עם הרבית: 28 לקח ממנו הככר ונתת אותו לאיש ששלו עשר ככרים: 29 למישיש לו ניתן לו ונוסף לו אבל זה שאין לו אף מה שישלו נלקח ממנו: 30 זה עבד שהוא בטל הוציאוהו לגיה/ לגיהנם ושם בוכה וחורק שיניו: 31 מאחר שבא זה בן אדם בשבחו וכל מלאכים קדושים עמו אז ישב על כסא המלכות: 32 נקהלו אצלו כל העמ/ העמים והבדיל אותם אחד מאחד כמו הרועה שמבדיל צאן מן הגידיים: 33 והניח הצאן על ימינו וגדיים על שמאלו: 34 אז אמר המלך לאותם

מטיאוס

שיש בימינו בואו מבורכים של אני ורשו מלכות שמזכנת היא לכם מקודם שנהיה העולם: 35 הייתי רעב לנתתם לי מאכל וצמיתי והשקיתם לי מים אורח הייתי והכניסתי לכתכם: 36 ערום הייתי וכסיתם אותי חולה הייתי וביקרתם אותי ובבית הסגר הייתי ובאתם אצלי: 37 אז אמרו אותן צריק • ים אדונינו אימתי ראינו אותך שאתח רעב והאכלנוך או צמא היית והשקיננוך: 38 ואימתי ראינוך אורח והכניסוך או ערום היית וכסינוך: 39 ואימתי ראינוך חולה או בבית הסוגר ובאנו אצלך: 40 והשיב המלך ואמר להם אמת אומר אני לכם כשם שעשיתם לאחד מן אלו אתי קטנים לי אתם עשיתם: 41 אז אמר לאותם שיש בשמאלו לכו לכם ממני אבודים לגיהנם שאשו לעולם בוערת ו/ ולשטנים ולשולחים: 42 לפי שהייתי רעב ולא נתתם לי מאכל וצמיתי ולא השקיתם אותי: 43 ואורח הייתי לוא הכנסתם אותי וחולה היית ובבית הסו—הר הייתי ולא באתם אצלי: 44 אז ענו אף הם והמרו אדונינו אימתי ראונך רעב או צמא או אורח או ערום או חולה או בבית הסוהר ולא שימשנו אותך: 45 אז ענה ואמר להם אמת אומר אני לכם כמו שלא עשיתם לאחד מן אלו הקטיכם אף לי לא: 46 וילכו אלו לגיהנם לעולם וצדיקים

לחיי עולם: **פ" כו"**

1 והיה כיון שהשלים ישו כל אלו הדברים אמר לתלמידיו: 2 תדעו אתם לאחר שני ימים פסח היא ובן אדם ימסר לתלייה: 3 אחר נקהלו הרבה כהנ—ים וסופרים וזקני העם בחצר כהן גדול ששמו כייפה: 4 נתייעצו על ישו במד מה נתפוס אותו להרגו: 5 ואמרו הם לא יהיה בחג כדי שלא יהיה מ/

מטיאוס

מחלוקת בעם: 6 כיון שהיה ישו בטיניא בבית שמעון המצורע: 7
 נתקרב אליו אשה אחת ובידה כלי זכוכית מלא שמן אפרסמן יקר הערק וה •
 ריקה על ראש ישו בהיותו יושב: 8 ראו כך תלמידיו וחרה להם ואמרו למה
 נאבד פה: 9 יוכל למכור זה שמן בהרבה ממון ויוכל ליתן לעניים: 10
 ישו זה ידע ואמר להם למה מבזים אתם לזאת האשה מעשה טוב עשתה
 עמי: 11 בכל זמן הרבה עניים ימצא ממכם אבל אני איני עמכם בכל זמן:
 12 מפני זאת שהריקה בושם זהעל גופי כדי שלקבור אותי עשתה: 13
 באמת אומר אני לכם כמו שיבריזו חכמתי זאת בכל העולם אף מזה שעשתה
 זאת יהיה זכרון: 14 אז הלך אחד מן שנים עשר תלמידיו ששמו יהודה א/
 איסכריאטה אצל כהן גדול: 15 ואמר להם מה אתם רוצים ליתן לי ואני
 מוסר לכם את זה ונתנו לו שלשים כסף: 16 ומן אז היה מבקש לו תחבולה
 שימסרה: 17 ביום ההוא יום ראשון של פסח נתקברו תלמידיו אצל ישו
 ואמרו לו היכן רצונך שנעשה שתאכל פסח: 18 הוא זה אמר להם לכו
 למדינה אצל פלוני ותאמרו לו רבינו אמר זמני הגיע ואבוא אצלך לעשות
 פסח אני ותלמידי: 19 תלמידיו עשו כמו שצוה אותם ישו והכינו קרבן
 פסח: 20 כיון שהוה ערב ישב על השולחן עם שנים עשר תלמידיו: 21
 כשהיו אוכלים אמר אמת אומר אני לכם שאחר מכם ימסור אותי: 22
 דאגו הם הרבה והתחילו לומר אחד אחד מהם אולי אני אדוני: 23 הוא
 זה ענה ואמר מי שהשיט ידו עמי בקערה הוא ימסור אותי: 24 בן אדם
 הולך כמו שכתוב עליו אוי לו לאותו האיש שמיסר בידו את בן אדם תיפח
 רוחו

מטיאוס

רוחו של אותו האיש והלואי שלא נולד: 25 ענה יהודה המוסר ואמר דילמא אני הוא רבי אמר לו ישו אתה אמרת: 26 כיון שהיו אוכלים לקח ישו לחם ובירך וחתך ונתן לתלמידיו ואמר קחו ואוכלו זהו גופי: 27 ולקח הכוס ובירך ונתן להם ואמר קחו ושתו מזה כולכם: 28 זהו דמי ברית חדש חילופין הרבה משתפך לכפר חטאים אפדת הרשעים: 29 אומר אני לכם זה לא אשתה מעתה מזה פרי הגפן עד יום הגדול ובו אשתה עמכם יחד במלכות אלהים: 30 קראו הלל ועלו להר הזיתים: 31 אז אמר להם ישו אתם כולכם תהיו נכשלים בי בזה הלילה כמו שכתוב בזכריה סי יג פסוק ז הך את הרועה ותפ • וצנה הצאן: 32 אחר שאני אקום מקדים אני לכם לגליל: 33 ענה פֶּדְרוֹ ואמר לו אפילו כל אדם נכשלים אני נאמר לא אכשל בך: 34 אמר לו ישו אמת אומר אני לך בזה הלילה קודם קריאת הגכר שלשה פעמים תכפור בי 35 אמר לו פידרו אפילו אם אמות עמך לא אכפור בך וכך אמרו כל התל - מידים: 36 אז בא עמהם ישו במקום שנקרא יאדמימן ואמר לתלמידיו ש / שבו פהעד שאלך ואתפלל: 37 ולקח לפידרו ושני בני זבדי והתחיל ל / להתעצב ולצטער: 38 אמר להם דאנה היא (ל)נפשי עד המותה המתינו לי פה ושמרוני: 39 וכאשר עבר ישו מעט מהם נפל על פניו ויתחנן ויאמר אבי אבי אם יהיה מן האפשר שיוסר זה הכוס ממני אבל לא כאשר אני רוצה אלא כאשר אתה רוצה: 40 בא אצל תלמידיו ומצא אותם (שהם) ישנים ואמר לפידרו כיצד לא מצאתם פה אפילו שעה אחת לשמור אותי: 41 התעוררו והתפללו שלא תבואו לידי ניסיון רוח היא הטובה וגוף זה רכה:

מטיאוס

42 שוב הלך פעם שני והתפלל ואמר אבי אם לא אפשר זה הכוס שיוסר מ/ ממני אלא אשתה והיה רצונך: 43 שוב בא ומצא אותם שהם ישנים ועיניהם כבודים היו: 44 ועזב אותם והלך עוד והתפלל פעם שלישית ואמר כמו שאמר: 45 אזבא אצל תלמידיו ואמר להם ישנים אתם ונחויים הנה הגיע השעה ובן אדם ימסר ביד חוטאים: 46 קומו ונלך הגיע זה המוסר אותי: 47 עוד זה מדבר יהודה זה המוסר אחד משנים עשר בא בקהילה רבה עמו עם חרבות ומלות מאצל כהן גדול ומזקני העם: 48 נתן יהודה סימן ואמר להם מי שאני נושך אותו תתפוסו: 49 במהרה קרב אצל ישו ואמר שלום רבי ונשך אותו: 50 וזה ישו אמר ליה על מי באת חבירי אז קרב והשליכו ידיהם על ישו ותפסוהו: 51 וזה אחד מהם היה מאותם שהיו עם ישו הושיט ידו ושלף חרבו והכה למשרת של כהן גדול וחתך אוזנו: 52 אז אמר לו ישו תהפוך חרבך למקומו לפי כל מי שלוקח חרב בחרב ימותון: 53 או סובר אתה שלא יוכל אני לבקש מן אבי לשלוח לי עכשיו יותר מן שנים עשרה חיילות של מלאכים: 54 איך יוכל להתקיים הגזירה שכך צריך להיות: 55 באותה שעה אמר ישו לקהל כמו הגנב יצאתם בחרב ובמקל לתפוס אותי בכל היום אצלכם בהיכל הייתי יושב ומלמד ולמה לא תפסתם אותי: 56 הוא זה שהיה כדי לקיים דבר הנביא אז תלמידים כולם עזבו וברחו: 57 והם שתפסו לישו הוליכו אותו אצל כיפא כהן גדול מקום ש/ שסומרים וזקני העם מתכנסים: 58 פידרו הלך אחריו מרחוק עד שהגיע לחצר כהן גדול ונכנס וישב עם המשרתים לראות הסוף: 59 כהן גדול וזקנים והקהל כולם מבקשים היו על ישו עדים להמיתו: 60 ולא מצאו ובאו הרבה עדי ש/ שקר

מטיאוס

שקר ואחר זה קרבו שני עדים: 61 זה אמר שיכול אני להרוס היכל זה ובשלשה ימים אבוננו: 62 עמד כהן גדול ואמר לו לא יש לך תשובה להשיב על זה הדבר שמעידים עליך זה: 63 ישו זה שתך הוא וענה כהן גדול ואמר לו משביע אני עליך באלהים חיים שתאמר לנו אם אתה הוא משיח בן אלהים: 64 אמר לו ישו אתה אמרת ואומר אני לכם מעכשיו תראו לבן אדם שיושב מן ימין אלהים ויבא בענני שמים: 65 אז כהן גדול קרע מלבושיו ואמר זה מגדף ולמה אתם מבקשים עוד עדים זה עכשיו שמעתם גידופים שלו: 66 מה אתם רוצים וא/ ואמרו חייב הוא מיתה: 67 אז רקקו בפניו והכו אותו: 68 והיו מכים אותו מאחוריו ואומרים יתנבא לנו משיח מי הוא המכה אותך: 69 פידרו היה יושב הוץ לחצר וקרבה אצלו שפחה אחת ואמרה אף אתה היית עם ישו הנוצרי: 70 הוא כפר בפני כולם ואמר איני יודע מה תאמרי: 71 כשיצא לחוץ ראתה אחרת אותו ואמרה לאותם שהיו שם אף זה היה עם ישו הנוצרי: 72 ושוב כפר בשבועה שלא יודע אני לזה האיש: 73 עוד מעט קרבו הם שעומדים וא/ ואמרו לפידרו באמת אף אתה היית מהם ומדיבורך נודע אתה: 74 אז התחיל בחרם ובשבועה שאיני יודע לזה האיש ובאותו שעה הגבר קרא: 75 וזכר פידרו דבר של ישו שאמר הוא לו שקודם קריאת הגבר שלשה פעמים תכפור בי ויצא לחוץ ובוכה במר נפש: **פ" כז"**

1. כיון שהיה בבוקר לקחו עצה על ישו בית כהנים וזיקני העם להמית אותו:
2. ואסר אותו והביאו ומסרו לפילטוס הצר: 3 אז יהודה המוסר כיון שראה שנתחייב למותה ויתנחם והלך והחזיר זה שלשים כסף לכהן גדול ולזקנים: ואמר

מטיאוס

4 ואמר הוא חטאתי שמסרתי דם נקיא • והם אמרו לו מה יש לנו • רתדע (ב) עצמך
 5 והשליך הכסף בהיכל ונסע והלך וחנק את נפשו: 6 כהן גדול זה לקח לכסף
 ואמר לא ראוי להשליך זה המעות לעשות בו קורבנות בשביל ערך של דם הוא:
 6 ולקחו עצה וקנו בה שדה יוצר להיות לבית קבורת אחורחים: 8 בשביל זה
 נקרא שדה קרית דם עד היום הזה: 9 אז נתקיים מה שאמר הנביא שאמר
 ויקחו שלשים כסף מחיר הנערך אשר העריכו מבני ישראל: 10 ונתנו אותם
 על שדה יוצר כאשר ציוני השם: 11 הוא זה ישו עמד לפני השר • ושאל השר
 ואמר לו אתה הוא מלך יהודים אמר לו ישו אתה אמרת: 12 וכיון שאומרים
 בזטנה כהן גדול וזקנים לפילאטוס על זה הדבר והוא לא נתן שום תשובה: 13
 אז אמר לו פילאטוס לאשמעת כמה מעידין עליך: 14 ולא השיב תשובה א/
 אפילו אחד דבר ועל זה תמה הרבה: 15 בכל מועד • זה היא מנהג לפילאטוס
 להציל אחד נפש מבית האסורים ואכילו אחד פחות די: 16 והיה שם בבית
 האסורים אחד איש ידו הנקרא בר-אבה: 17 וכיון שנתחברו אמר להם פילאט-
 -וס למי אתם רוצים להציל או בר-אבה או לישו הנקרא משיח: 18 ידע הוא
 פילאטוס משום קנאתו נמסר זה: 19 כיון שיושב פילאטוס על כסא שלחה
 לו אישתו ואמר לו לא יהיה לך שום דבר עם זה הצדיק • משום הרבה זערתי
 בחלמי היום הזה בשבילו: 20 וכהן גדול וזקנים יעצו לקהילה להציל את
 בר-אבה ולאבד את ישו: 21 וענה פילאטוס ואמר להם למי רוצים אתם מן
 שניהם להציל והם אמרו לבר-אבא: 22 אמר להם פילאטוס לישו הנקרא
 משיח מה אעשה לו אמרו כלם יתלה: 23 אמר להון פילאטוס מה רעה עשה
 הוא

מטיאוס

הוא יותר צעקו כלם ואמרו יתלה: 24 פילאטוס כיון שראה שאין יוכל לה-
 -ציל בדבריו אלא נעשים יותר חזקים בשביל זה לקח הוא מים ונטל ידיו לעין-
 הכל ואמר אני נוטל ידי מן הדם של נקיא ואתם תדעו: 25 וענו כלם ואמרו-
 דם עלינו ועל בנינו: מעשה של שלש שעות ביום אחד: 26 אז הציל את בר-
 -אבה והכה בחבל את ישו ומסר ליצליבה: 27 אז אנשי חיל ופילאטוס לקח
 לישו למקום משפט והתקבצו עליו כלם בסביבותיו: 28 והסיר את מלבושיו
 והלביש אותו אחד קאפה אדום: 29 ועשו כתר אחד של קוצים והשים אותו
 בראשו • ומטה אחד בידו • ומשתחווים על ברכיהם לפניו ומבצין היו לו ואומ •
 -רים שלום מלך היהודים: 30 ורוקקים בפניו ולוקחים המטה ומכים היו על
 ראשו: 31 וכיון שביזהו בו הסירו כאפה אדום והלבישו אותו בבגדים שלו
 והוליכוהו לצלוב: 32 וכיון שיצאו נמצא אחד איש נקרא שמעון הנקרא
 קורניאו ולזה אמר בחצן להוליך הצליבה: 33 ובאו למקום הנקרא גגולתא
 ואמורים גם • כן מקום • באוירה: 34 ונתן לו לשתות חלא המגורה במרוטעם
 ולא רצה לשתות: 35 וכיון שהצליב אותו חילקו מלבושיו בגורל מפני שהת-
 קיים מאמר הנביא שאמר יחלקו בגדי להם ועל לבושי יפילו גורל: 36 ויושבין
 היו ושומרין לו שם: 37 והניחו לעיל ראשו ׀ מן עלילה של מיתה בכתב וכך
 כתב זה ישו מלך יהודים: 38 וגם נצלב עמו שני גנבים אחד מימין ואחד
 משמאל: 39 אלו שהם עוברין ושבים היו מגדופים עליו ואומרים וגם מנ/
 מנענעים ראשם: 40 ואמרת אסתור היכל ואבנה בשלשה ימים פדה את
 נפשך אם בן אלהים את ירד מן זקיפה: 41 נכמו זה אף רבי כהנים וסופר/
 וסופרים

מטיאוס

וסופרים וזקנים היו מבזין ואומרין כך: 42 לאחרים הצילת ונפש לא יוכל להציל אם מלך ישראל אתה תרד מן זקיפה ונראה ונאמין: 43 נאמן של אלהים היית עכשיו יפדה אותך אם רוצה בך כי אמרת בן אלהים אני: 44 כך זה הגנבים התלויים עמו גם הם היו מחרפין את ישו: 45 מן ששה שעות עד תשעה שעות היה כל העולם חשוך: 45 קרוב לתשעה שעות צעק בקול גדול ישו ואמר אלי אלי למה עזבתני: 47 אנשים זה שעומדים היו שם כיון ששמעו אמרו לאלהיה קורא זה: 48 ובאותה שעה ברח אחד מהם ולקח ספוג וגשרה בחומץ והניח בקנה אחד והוא משקה אותו: 49 תמתינו מעט ונראה אם יבא אליה להצילו: 50 הו זה ישו שוב צעק בקול גדול ועזב לרוחו: 51 ובמהרה פני הדלת של ההיכל נתבצע לשנים מן תחילתו עד סופו וארץ כזדעזע ואבנים נסתר: 52 ובית קבורה נפתחו וגנופות רבות של קדושים שמתו קמו וחיו: 53 ויצאו אחר שחיו עלו לארץ הקדושה ינתראו לרבים: 54 שר אחד ועימו היו השומרים של ישו כיון שראו רעדת הארץ ונפלאות שהיו פחדו הרבה ואמרו באמת זה בן אלהים הוא: 55 ושם היה הרבה נשים שרואין מן רחוק וזה הנשים שבאו אחרי ישו מן גליל לשמש אותו: 56 אחת מהם היתה מריים מגדליתא ומרים אם של יעקוב ויוסף ואמם של בני זבדי: 57 כיון היה לערב בא איש אחד עשיר מן רמות ששמו יוסף שאף הוא היה מלומד מן ישו: 58 זה קרב אצל פילטוס ושאל הגוף של ישו וצוה פילאטוס שנתן לו גופו: 59 ולקח יוסף הגוף וכרך אותו בסודר נקיא של פשתן: 60 ושם אותו בקבורתו חדשו שנקרה באחד אבן וגללו אבן גדולה והשליך על פתח קבורה והלכו: 61 ושם היה מרים

מטיאוס

מרים מגדליטא ומרים אחרת שיושבין נגד קבורתו: 62 ובזה היום שהוא מחרתו של אחד ביום שבת והיתה קבורתו ביום אחד נקהלו רבי כוהנים ופיר/ ופירושים אצל פילאטוס: 63 ואמרו אדונינו זכור אותו זה מרמה אמר כחי כי אחר שלשה ימים אקום: 64 תצוה ותשמור את הקבורה עד שלשת ימים • משום שלא יבואו התלמידים בלילה לגנוב: ויאמרו לעם שקם הוא מן המתים ויהיה טעות אחרונה קשה מן הראשון: 65 אמר להם פילאטוס יש לכם שי/ שומרים לכו יהנזהרו כמו שיודעין אתם: 66 והם הלכו ושמרו הקבורה וחתמו האבן זה עם השומרים:

פ" כח"

1 בערב בשבת כיון שהיה חשך קרוב ליום ראשון בא מרים מגדולינא ומרים אחרת שרואין קבר: 2 והיה אחר רעת הארץ גדולה מפני מלאכים של שמ/ כברקים ולבושין חיור מן הטל: 4 מן יראתו נזדעזעו הם השומרים וחזרו כמו מהים: 5 ענה מלאכים ואמרו לנשים לא תפחרו יודע אני מה תבקשון לישו הבצללב אתין מבקשים: 6 לא יש פה וקם הוא כמו שאמר מן המתים ותבואו ותיראו במקום שים האדון: 7 ותלכו במהרה ותאמרו לתלמידיו ש/ שקמ מן המתים והא דקדים לכם לכם לגליל ושם תראו וזה אמר לכם: 8 והלכו במהרה מן מקום קבורה בפחד ובשמחה רבה וברחו לומר לתלמידיו: 9 והא ישו פגע בהם לנשין ואמר לחון שלם והם קרבו אחזו רגליו והשת/ והשתחוו לו: 10 אז אמר להם ישו לא תפחדו אלא לכו ואמרו לאחי שילכו לגליל

מטיאוס

לגליל ושם יראוני: 11 כיון שהולכין הם בא אחד מן שומרים לעיר ואמ/ ואמרו לרבי כהנים כל מה שהיה: 12 ויקהלו עם זקנים ולקחו עצה ונתנו כסף מעט לשומרים ואמרו להם: 13 אימרו שתלמידיו באו וגנבו אותו בל/ בלילה כיון שישנים: 19 ואם אתם אומרים כך להגמון אנו מפייסים אתכם ומה שלא חשבתם אנו עושים עמכם: 20 והם לקחו הממון ועשו במו שלימה אותם ויצא כך הדבר בין היהודים עד היום הזה: 16 ואחד עשר תלמידיו הלכו לגליל להר מקום שמינה להם ישו: 17 וכיון שראו השתחוו ואיזה מהם נסתפקון בו: 18 וקרבו ישו ואמר להם ניתן לי כל שולטן של שמים וארץ וכמו ששלחני אבי • ואני שולח אתכם עכשיו: 19 לכו לכל התלמידים ותלמדו לעם ותטהרו אותם בשם אבא ובשם ברה ורוח הקדש: 20 ותלמדו אותם שישמרו כל מה שציויתי אתכם והא אני עמכם בכל יום עד סוף העולם אמן :

תם סברת מטיאוס

סברת של מרקוס

פ"א

1. **רישא** של און גליון של ישו משיח בן אלהים: 2 כמו שכתוב בישעיה נביא הנה שולח מלאכי לפניך לתקן הדרך שלך: 3 קול קורא במדבר פנו דרך השם וישרו שבילותיו: 4 הוא יוחנן במדבר מטהר ומכריז הטהרה של רצון לכפר החטאים: 5 ויוצאים היו אצלו קהילות היהודים וכל בני ירושלים ומטהר אותם בירדן ומתודים על חטאתם: 6 הוא זה יוחנן היה לבוש עור של גמל וקשור עור הגמל על מתניו ואכילתו היה מן חגבים ודבש המדבר: 7 ומכריז היה ואומר זה שיבא אחרי חצן הוא ממני ולא שוה אני • להשתחוות להתיר הרצועה של סנדלו: 8 אני מטהר במים והוא ויטהר ברוח הקדש: 9 וזה ביום ההוא בא ישו מן נצרת של גליל ויטהר בירדן מן יוחנן: 10 ובמהרה עלה מן המים ראה שנכצע שמים ורוח כמו יונה בא וירד עליו: 11 וקול מן השמים ואומר אותה הוא בני שאני רוצה: 12 ובמהרה הוציא אותו הרוח למדבר: 13 והיה שם ארבעים יום שהיה מתנסא משטן והיה שם עם חיות ואחר כן היו משמשין ליה מלאכים: 14 אחר שימסר יוחנן בא ישו לגליל ומכריז סברה של מלכות שמים: 15 ואומר זמן רחוק היא וקרוב מלכות שמים שובו ותאמינו בו: 16 וכיון שהיה מהלך בסבובות ים של גליל ראה לשמעון ולאנדרו אחיו שמשליכים הרשת בים והיו הם דייגים: 17 אמר להם ישו תבואו אחרי ואעשה אתכם דייגי אנשים: 18 ובמהרה שבקו הרשת והלכו אחריו: 19 וכיון שעבר משם בא יעקוב בן זבדי ויוחנן אחיו

ומרקוס

אחיו ואף הם מוקנים הרשת: 20 וקרא אותם במהרה והניחו את אביהם בספינה עם השכירים והלכו אחריו: 21 וכיון שבא לכפר נחום במהרה נ/ נכנס לכנסת ומלמד: 22 ותמוהין היו בלימודה שמלמד אותם כמו שליט ולא כמו סופרים: 23 ויש בבית הכנסת איש שיש בו רוח טומאה וצעק ואמר: 24 מה לך ולן ישוע נוצרי שבא לאבדינו יודע אני לך מי אתה ק/ קדוש אלהים: 25 והער בו ישו • ואמר תסגור פיך וצא ממנו: 26 ושד רוח (ה)טומאה צעק בקול גדול ויצא ממנו: 27 ונתמהו כלם ושואלין אחד לאחד ואומרים ממי הוא זה ומיהיכן זה הלימוד חדשה שיש לו שליט אף לרוחה טומאה צוה ושמע לו: 28 ובמהרה יצא שמעה טוב בכל הארץ גליל: 29 ויצאו מן הכנסת ובאו לבית שמעון ואנדרא אחיו עם יעקוב ויוחנן: 30 וחימותו של שמעון שוכבת בקדחת ואמרו לו עליה: 31 וקרב במהרה בידו והקים אותה ובמהרה יצא הקדחת והיתה משמשת להם: 32 בערב עם שקיעת החמה הביא לפניו כל מי שיש לו רעות ושדים: 33 ומדינה הכל היה על פתח ביתו: 34 וריפא הרבה רעות שהיו והוציא שדים הרבה ולא עזב לשדים לדבר בשביל שהוא מכיר בהם: 35 ובבוקר קם קודם כלם והלך למקום חורבה ושם היה מתפלל: 36 ומבקש אותו שמעון וגם אנשים שיש עמו: 37 וכיון שמצא אמר לו כל מבקשים אותך: 38 אמר להם נלך לעיר הזו קרובה ואף שם נכרוז ולזה יצאתי ובאתי: 39 ומכריז הוא בקהילתם בכל גלילות ומוציא השדים: 40 ובא אחד מצורע ונפל על פניו ובקש ממנו ואמר אם אתם רוצה לטהר ויוכל אתה לטהר אותי: ישו

מרקום

41 ישו כיון ששמא אתרחם עליו ופשט ידיו ואמר רוצה לטהר: 42 ובה בשעתה הלך מצורע ונטהר: 43 וגער בו והוציא במהרה: 44 ואמר לו תראה שלא תאמר לשום אלא תלך לכהן וקרב קורבנך תמורת טהרתך כמו שצוה משה לעדותך: 45 וזה כיון שיצא התחיל הוא להכריז הרבה וברים טובים • איך שלא יוכל ליכנס לעיר בפרהסיה אלא לבר במקום חורבה ובאין

היו אצלו מן כל מקום: **פ"ב**

1. ועל שוב ישו לכפר נחום ושמעו שיש הוא בבית: 2 וקהלו הרבה עד ש/ שלא יוכל לעמוד בפתח והיה מרבר עימהם דבר: 3 ובאו אצלו והביאו לו - אחד שוטה שנשא אותו ארבעה אנשים: 4 וכיון שלא יוכל להגיע אצלו מתום הקהילה עלו לגג והסירו הגגים לעשות במוחלון במקום שיושב ישו והורידו המטה שיש בו אותו התפוס משר: 5 כיון שראה ישו המטה אמר לשוטה בני מחול לך חטאך: 6 היה שם סופרים שיושבים וחושבים היו בלבם: 7 מי זה מרבר גידופין מי יוכל למחול חטאים לבד השם שהוא אחד: 8 ישו זה ידע לבבם ושאל למה אתם מחשבין כך בלבכם: 9 איזה הטוב לומר לחולים מחול חטאך או לומר קום ותקח מטתך ולך: 10 תדעו זה יש משלה לבן אדם בעולם למחול חטאים וכך אמר גם כן לשוטה: 11 לך אומר אני קום קח מט/ מטתך ולך לביתך: 12 וקם בשעתו ולקח מטתו ויצא לעין הכל והיו מתמה-ים כלם ומשבחין להשם שאומרים לא ראינו כך מעולם: 13 ויצא עוד לים וכל הקהילה כאו אעלו ומלמד הוא להם: 14 וכיון שעובר ראה ללוי בר חלפי שיושב בית המוכס ואמר לו תבא אחרי והלך אחריו: 15 והוא כיון ש/ שהיה

מרקוס

שהיה יושב בבית על השלחן הרבה חטאים מקהילות היו יושבין עמו ועם תלמידיו מפני שהם הרבה שבאו אחריו: 16 וסופרים ופירושים שראו אותו • שאוכל עם רעים וחטאים אמרו לתלמידיו מה זה עם רעים וחטאים אוכל ושותה: 17 כששמע זה ישו אמר להם בריאים אין צריכים לרופא אלא החולים לא באתי לקרות לצדיקים אלא לחטאים: 18 תלמידים של יוחנן ופירושים היו צמים ובאו ואמרו לו למה תלמידים שליו צמים ותלמידך אינם צמים: 19 אמר להם ישו למה • יוכל אנשים של חופה להתענות ב/ בשעה שיש חתן עמהם בשעה שיש חתנים לא יוכל להתענות: 20 ובא ימים שיסתלק חתן מהם אז צמים הם באותו יום: 21 לא יש אדם שמניח טלאי חדש ותופר על מלבוש בלוי מפני זה חדש קורע לבלוי ועושה קרמה גדולה: 22 ולא מניח אדם יין חדש בנאד ישן משום היין מאבד לנאד ה/ הישן ומקרה ויין מתאשד אלא נותנים היין בנאד חדש: 23 והוא כיון שהלך ישו בשבת במקום זרע ותלמידיו היו הולכים אחריו והיו חותכים שבולים: 24 ואמר לו פירושים תראה זה שעושין בשבת מה שלא ראוי: 25 אמר להם ישו לא קריתם מה עשה דוד כיון שברח והיה רעב הוא וא/ ואנשיו אשר היו עמו: 26 איך על לבת אלהים בזמן אביתר כהן גדול ולחם הפנים אכל שאין ראוי למאכלו אלא לכהנים ונתן אף לאותם הא/ האנשים שעמו: 27 ואמר להם שבת בשביל אנשים נברא ולא אדם בש/ בשביל שבת: 28 אדון כן הוא בן אדם אפילו בשבת הוא אדון :

ובא

מרקוס

פ"ג

1 ובא שוב ישו לקהילה והיה שם אחד אנש שישבה ידו ונתיבש: 2 ושומרים היו אותו ודנים מי שמרפה בשבת חייב מלקות: 3 ואמר לו לאיש שנתיבש ידו קום עמוד באמצע: 4 אמר זה להם אם יש רשות לעשות טוב בשבת • למי שיש לו חולי להחיות אותו או לאבד • והם שתקו ולא אמרו כלום: 5 וראה בהם בחמה בזרים על קושיות לבבם ואמר לו א/אברהם פשוט ידך ופישט ויתקן ידו: 6 ויצאו פירושים באותה שעה ול/ולקח עצה עם בית הורודוס כיצד אנו מאבדים אותו: 7 וישו עם תלמידיו הלכו אצל הים ועם רב מן גליל יצאו ומן יהודה: 8 ומן ירושלים ומן אדום ומן עבר הירדן ומן צור וצידון • קהילה רב ששמעו כל שעשה ובאו אצלו: 9 ואמר לתלמידיו שיקדבו לו הספינה בשביל הקהילה שלא ידוקו אותו: 10 הרבה היה הוא מרפא עד שהיו נופלין עליו בשביל שיקרבו אצלו: 11 ואלו שיש בהם המכה של רוחות הטומאות כיון שרואין אותו צועקים ואומרים אתה הוא בן אלהים: 12 והרבה גוער בהם שלא יגלו: 13 ועלה להר וקרא לאלו שרצה בהם ובאו אצלו: 14 ובירח שנים עשרה שיהיו עמו ולשלוח אותם להכריז: 15 ויהיו להם ממשלה שירפו החולים ויוציאו השדים: 16 ושם לפדרע ושמו כאפה: 17 ולעקוב בן זבדי ול/וליוחנן אחיו של יעקוב שם להם שמות בני רגשי מפני שהם בני רעמה: 18 ואנדראס • ופיליפוס • וברתלמיא • ומתי וטומאס ויעקוב בר חלפי ושמעון הכנעני: 19 ויהודה איסקריוטא שהוא המוסר: 20 ובאו לביתו ויתקבצו הקהילה

מרקוס

הקהילה שוב בכדי שלש היה להם שעה לאכול פת: 21 וישמעו אחיו שלו ויצאו לאחוז בו ואומרים זה הכל חוץ ממנו יוצא: 22 וסופרים אלו של ירושל יים ירדו ואומרים היו בעל זבוב יש בו וראש השדים מוציא שדים: 23 וקרא אותם ישו ובמשל אמר להם היכן ימצא שטן לשטן מוציא: 24 אם מלכות אחת יפלגו על מלכות עצמו לא יוכל להתקיים מלכות ההוא: 25 ואם בעל הבית אחד מפלוג על ביתו לא יוכל להתקיים ביתו: 26 ואם השטן קם על עצמו ומפלוג לא יוכל להתקיים אלא יהיה עד הסוף: 27 לא יוכל אדם ליכנס בבית של חזק ולגזול מביתו מלבושיו אלא אם מקדים לחזק וקוש/ וקושר ואז ישלול ביתו: 28 אמת אני אומר לכם כלכם חטאים וגידופין שאתם מגדפים לבן אדם ימחל לכם: 29 אבל זה שמגדף על רוח הק/ הקדש לא יש מחילה לעולם אלא חייב הוא לדין של עולם: 30 בשביל שאמרו הם שרוח טומאה יש בו: 31 ובאו אמר ואחיו עומדים בחוץ ו/ ושלחו לקרוא אותו אצלם: 32 והוא היה יושב סביבותיו הקהילה ואמרו לו זה אמך ואחותך לחוץ מבקשין לך: 33 וענה ואמר להם מי היא אימי ומה אלו אחי: 34 והביט באלו היושבים אצלו ואמר זה אימי וזה אהי: 35 ומי שעושה רצון אלהים הם אחי ואחי ואחיותי :

פ"ד

1. שוב זה התחיל ללמד על כיף הים והתקבו איליו קהילה רב עד ש • עלה הוא וישב בספינה בים ועדין כל הקהילה עומדים היו על הארץ על כיף הים: 2 ולימד אותם הוא במשל הרבה ואמר גם כן בלימודיו זה

מרקוס

זה: 3 שמעו זה יצא הזורע לזרוע: 4 וכיון שזרע יש שנפל על הדרך ובא העופות ואכלו: 5 ואחרת נפל על הרים מקום שלא יש הרבה עפר ובשעותו צמח בשביל שלא הלך בעומק הארץ: 6 כיון שיצא עליו השמש נתחמם ובשביל שאין לו שורש נתייבש: 7 ואחרת נפל בין קוצים ועלו קוצים וחנוק אותם ופרי לא ניתן: 8 ואחרת נפל על ארץ טובה ועלה וג/וגדל ונתן הפרי יש של שלשים ויש של ששים ויש של מאה: 9 ואמר הוא מי שיש לו אذن לשמוע ישמע: 10 כיון שהיו לבדם שאלו לו הם שיש עמו עם השנים עשרה לידע משל הזה: 11 ואמר להם ישו לכם ניתן לידע רז המלכות דאלהים חוץ מן זה מפני הוא במשל: 12 כיון שרואין רואין ולא נראין • וכששומעין שומעין אבל לא מסתבלין: דילמה יפנו וימחל ל/להם עוונותיהם: 13 ואמר להם לא ידעו אתם לזה הדבר ואיך כל המשל תדעו: 14 זרע שזרע הוא הוא מילתא לבד: 15 אלו זה על הדרך הם שזו/שזורעים בהם דבר ומה ששמעו במהרה בא שטן ולקח אותו הדבר שזרע בלבם: 16 ומה שעל הרים שנזרע הם כיון ששומעים דבר במהרה לוקח – ים בשמחה לו: 17 ולא יש להם עיקר בליבם אלא קנו הם וכיון שנהיה מצער או רודף בשביל הדבר במהרה נכשלים: 18 והם שזרע על קוצים הם אלו ששמעו הדבר: 19 ובחמדת העולם ומחשבות זה או טעות הע/העשירות אז תאות אחרית שיבא • וחונק לדבר ולא עושה פירות: 20 והם שזרעו במקום הטוב הם אלו ששומעין הדבר ומקבלין ונותנין פרי בשלשים בששים ובמאה: 21 ואמר להם דילמה ראיתם נר שמניח תחת

סרקוס

תחת סתרים • או תחת המטה • לא הוא היה כך אלא על מנורה מניחים נר:
 22 לא יש שום דבר שלא יפרסם וכל הדבר סתר שלא יתגלה: 23 אם אדם
 יש לו אذن לשמוע ישמע: 24 ואמר להם תראו מזה ששמעו אתם באיזה מדה
 שמדדתם בה מודדין לכם ומוסיפין לכם לאלו השומעין: 25 מי שיש לו
 ינתן לו ומי שאין לו אף מה שיש לו יטול ממנו: 26 ואמר הוא כך מלכות
 שמים כמו אדם שהשליך זרעו בארץ: 27 וישן ויקום בלילה וביום והזרע
 צומח ומתנדל והוא לא ידע כיצד: 28 ארץ עצמו מביא פירות בקודם ה/
 היא עשב ואחר יהיה שבלים ואחריו חטה משלים לשבלים: 29 וכיין
 זמן פירות במהרה יבא מגל שהגיע קציר: 30 ואמר למה נדמיה למלכות
 שמים ובאזה משל משליון: 31 כמו גרוינית חרדל שנזרע בארץ י קטן
 הוא מכל זרעונים שעל הארץ: 32 ומה שנזרע עלה והיה גדול מן כל
 הזרעים ועשה ענפים גדולים עד שיוכל העופות לישב בצילו: 33 במשל
 כמו זה היה מדבר עמהם ישו משל כמו שיוכל לשמוע: 34 ובלא משל לא
 מדבר הוא עם תלמידיו • ולהם מפשר הוא כל דבר בסתר: 35 ואמר להם
 בזה היום נעבור לן לעבר: 36 ועזב לקהילה ולקח הספינה והיה גם
 כן ספינה אחרת עמם: 37 והיה סער רב ורוח וגלי הים נופלין בספינה
 והיה קרוב מלאה מים: 38 זה ישו היה ישן על כסת אחת בראש הספינה
 ובאו והוקימו ואמר לו רבינו לא שנה לך שנאבד: 39 וקם וגער ברוח
 ואמר לים שתוק ויפסוק הרזח והיה מנוחה גדולה: 40 ואמר להם למה
 דחלתין אתם כך ולמה לא היה בכם אמונה: 41 ופחדו פחד גדול ואמרו
 חד

מרקוס

חד לחד מי הוא כי זה הרוח וים שומעין לו :

פ"ה

1. ובא לעבר הירדן למקום הגדרים: 2 וכשיצא מן הספינה פגע בו מן הקבורה איש אחד שיש בו רוח טומאה: 3 ועקום הוא בקבורתו ובשלשת לא יוכל אדם לאסור אותו: 4 בשביל בכל זמן שקושר בכבל ובשלשת הוא משבר השלשת ופוסק את הכבל • ולא יוכל אדם לכבשו: 5 ובכל זמן בלילה וביום בבית הקבורה ובהרים הוא יהיה נצועק הוא ומכה את נפשו באבנים: 6 כיון שראה זה את ישו מן הצער ברח והשתחוה לו: 7 וצעק בקול גדול ואמר מה לי ולך ישו בן אלהים הגדול משביע אני בך באלהים שלא תצרון אותי: 8 אמר הוא לו כי תצא מן בן אדם רוח טמא: 9 ושאלו מה שמך אמר לו לגיון שמנו בשביל שאנחנו רבים: 10 ובקש הוא ממנו הרבה שלא ישלח אותו חוץ מן המקום: 11 יש שם אצל ההר דיר גדול של חזירים והרועים: 12 ובקשו ממנו זה שדים ואמרו תשלח אותנו על אלו חזירים ובתוכם נעול: 13 ורצה בהם ויצאו רוח הזה וט/וטמאים ועלו בהזירים וברחו מן זה הדיר כמו שוטים ויפלו במים ויחנקו במים: 14 והם הרועין שהיה להם ברחו למדינה ואמרו ואף לאנשי ה/העיר ויצאו לראות מה שהיה: 15 ובאו לות ישו והראה להם את אחוז השד שלבוש במלכושיו ושכלן ויושב הוא שהיה בו לגיון ופחדו: 16 ודברו עמהם הם שראו שאיך היה לו זה השד וגם על זה חזירים: 17 והתחילו לבקש ממנו שילך מן תחום שלהם: 18 וכיון שעלה לספינה ב/בקש

מרקוס

בקש זה בעל השד מן ישו שיהיה עמו: 19 ולא עזב אלא אמר לו לך
 בבתך אצל אנשיך ודבר עמהם מה שעשה לך השם ומה שנתרחם עליך:
 20 והלך והתחיל להכריז בעשר מדינות מה שעשה לו ישו וכלם היו תמהין:
 21 וכיון שעבר ישו בספינה לאותו העבר שוב נקהלו עליו קהילה רבה
 כיון שהוא היה על חוף הים: 22 ובא אחד ששמו יוארש מן רב הכנסת
 וכיון שראה אותו נפל על רגליו: 23 ובקש הוא ממנו הרבה ואמר לו ביתי חולה
 היא בא ושים ידך אליה ויתרפא ותחיה: 24 והלך עמו ישו ונרדפו אחריו
 קהילה רב ודוחקים היו אותו: 25 אשה זאת היתה שיפעת דם שנים עשר
 שנים: 26 על ידי שסבלה הרבה סמים הוציאה כל מה שהיה לה • לא היתו
 חסירה שום אלא ניתוסף צערה: 27 כיון ששמעה על ישו באה בתוך ה/
 הקהילה מן אחריו וקרבה ללבושיו: 28 אמרה היא לבד ללבושו קרבת
 אני יחיה: 29 ובמהרה יבשה דמה ממקורה ורגישה בגופה שנתרפה
 מן החולי: 30 ישו זה במהרה ידע בנפשו הנפלאות שיצא ממנו יצא ל/
 לקהילה ושאל מי קרב למלבושי: 31 אמרו תלמידיו ראה את הקהילה
 דוחקים אותך ותאמר בעצמך מי היגיע אל מלכושך: 32 ורואה הוא ב/
 בסביבותיו מי הוא עשה כך: 33 אז אשה פחדה וזעה ויודעת מה שהיה לה
 בא נפלה לפניו • ואמרה לו אמת הכל: 34 הוא זה אמר לה ביתי הימנות/
 הימנותיך הוריד אצלי לכי בשלום והיית נרפית מן מכתך: 35 ועד הוא
 מדבר באו מן רב בית הכנסת ואמרו לו בתך מת למה אתה מיצר עוד למ/
 למלמד: 36 ישו זה שמע לדבריו שאמר ואמר להו לרב הכנסת לא תפחד
 לבד

מרקוס

לבד תאמין: 37 ולא עזב לאיש לילך עימו לבד פידרע ויעקוב ויוחנן א/ אחיו של יעקוב: 38 ובאו לביתו שהיה רב הכנסת וראה יגנים ובוכין ומילילין: 39 ובא ואמר להם מה אתם יגונים ובוכים הילדה לא מתה אלא ישנה היא: 40 ושחקו עליו וזה ישו הוציא לכלם ולקח לאביה היל/ הילדה ולאימה והם שיש עמו ועל למקום שיש ילדה: 41 ואחז בידה די/ דילדה ואמר לה ילדה קומי: 42 ובה בשעתה קמה והיתה מהלכת והיא היתה בת שנים עשרה שנה ונתמהים היו תמיה גדולה: 43 וצוה הרבה אותם שלא ידע אדם אחד ובלבד שיתנו לה אכילה :

פ" ו"

1 ונפק מן שם ובא למדינה והיו רודפין אותו תלמידיו: 2 וכיון שהיה שבת התחיל ללמד בקהילה והרבה ששמעו נתמהו ואמרו מהיכן היה לו זה ומה זה החכמה שיש לו ומה נפלאות בידיו עושה: 3 לא הוא נגר בן מרים ואחיו יעקוב ויוסף ויהודה ושמעון ולא יש אחותיו אצלינו והיו נכשלים בו: 4 ואמר להון ישו לא יש נביא בלא כבוד אלא במדינתו ובית אחיו ובביתו: 5 ולא היה נמצא שם לעשות שום נפלאות • אלא על מעט חולים הניח י/ ידו וריפה: 6 ומתמיה הוא בחסרון אמונתם • ומסבב הוא בעירות ומלמד: 7 וקרא לשנים עשרה והתחיל לשלוח שנים שנים • ונתן להם ממשלה על רוח טומאה שיפקון: 8 וצוה אותם שלא יקחו שום דבר לדרך • אלא חד מטה לבד ולא תרמילו ולא לחם ולא מעות בכיס: 9 אלא ינעלו מנעל ולא ילבש/ ילבשו שני כתנות: 10 ואמר להם לאיזה בית שאתם נכנסים שם תהיו עד שיוצאים

מרקוס

שיוצאים משם: 11 וכל מי שלא מקבל אתכם ולא ישמעו לכם כיון שאתם יוצאים משם תנערו אבק רגליכם לעדות • ואמת אומר לכם שיהיה נחת רוח לסדום ועמורה ביום הדין ולא לזה העיר: 12 ונפקו הם והכריזו ש/ שישובו: 13 ושדים רבים היו מוציאים ומושחין בשמן על החולים הרבה ומרפין: 14 ושמע הורדוס מלך עלישו והיה יודע לבד בשמו • ואמר הוא יוחנן כך אמר שמי שמטהר יקום מן המתים בשביל זה נפלאות הזה עוז/ עוזרים בו: 15 אחרים אומרים אליהו הוא ואחרים אומרים נביא הוא כ/ כמו נביאים אחרים: 16 כששמע הורדוס אמר יוחנן זה אני חתכתי ראשו והוא קם מן מיתה: 17 זה הורדוס שלח לתפוס ליוחנן והשליך בבית הסו/ הסוגר בשביל הרודיא אשת פיליפוס אחיו שראה לישא אותה: 18 וזה יוחנן אמר להורדוס לא יש לך רשות לישא את אשת אחיך: 19 והיתה הירודיא אורב לו ורוצה להרוג אותו ולא יכלה: 20 הורדוס כי פחד הוא מן יוחנן על שידע שהוא איש צדיק וקדוש ושומר היה לו • והרבה דברים שמע ממנו ועשה ובסות הוא עושה: 21 והיה יום ידוע של הורדוס וה/ והיה יום הולדת עשה במשרה לגדולים ולרבנים ולראשי הגליל: 22 ובאת בת הרודיא ורקדה בפני הורדוס ולפני המסובין עמו ואמר המלך לילדה תשאל ממני מה את רוצית נאתן ליכי: 23 ונשבע לה מה שת/ שתשאל אתן לך עד חצי המלכות: 24 אז יצאה ואמרה לאמה מה אשאל אמרה לה ראש יוחנן המטהר: 25 ומהרה טלה ואמרה בשמחה למלך רוצה אני בזה השעה ראש של יוחנן המטהר: 26 ונצטער הרבה המלך

מרקוס

המלך ובשביל השבועה שנשבע בהיסב • לא רצה לכפור: 27 אלא במהר/
 במהרה שדר המלך לקצב וציוה להביא את ראש יוחנן והלך וחתך ראשו
 בבית הסוהר: 28 והביא בקערה אחת ונתן לילדה וזה ילדה נתנה לאמה:
 29 ושמעו תלמידיו ובא ושקלו גופו ושדרו ושמו בקבורה: 30 ונקהלו
 השליחים אצל ישו ואמר לו כל מה שעשו וכל מה שלימדו: 31 ואמר להם
 תבאו ונלך למדבר לבדינו והמתינו מאט בשביל שהיה הרבה שהולכין .
 ובאין אצלו ולא היה לו מקום אף לאכילה: 32 והלכו למקום חורבה בס/
 בספינה לבדם: 33 וראו הרבה שהם ההולכים נתוועדו והלכו הסביבש/
 ביבשה ובורחים מן כל המדינה קודם לו לשם: 34 ויצא ישו וראה הקהילה
 רב ונתרחם עליהם שדומים הם לצאן אשר אין להם רואה והתחיל הוא
 ללמד אותם רב: 35 וכיון שהיה זמן רב קרבו אצלו תלמידיו ואמרו לו
 הנה מוקם חורבה היא וזמן הרבה היינו: 36 שלח אותם שילכו לעירות
 סביבותינו ולעיר ויקנו להם לחם ולא יש להם שום למאכל: 37 הוא זה
 אמר להם תתנו להם אכילה אמר לו נלך וניקח למאתים זוזים לחם ונתן
 להם לאכול: 38 והוא אמר להם לכו וראו כמה פת יש בידכם בכאן וכיון
 שיראו אמרו חמשת לחם ושני דגים: 39 וצוה אותם שיסובו כל אדם וי/
 ויהיו מסובין על האשב: 40 ונתיישבו סביב מאה מאה וחמשים חמשים:
 41 ולקח אותם חמשת פת ושני דגים וראה בשמים וברך וחתך ונתן לתל/
 לתלמידיו שיניחו להם ושני דגים גם־כן חילקו להם: 42 ואכלו כלם ושבעו:
 43 ושקלו מן הפתיתים שנים עשרה סלים מלאה ומן דגים: 44 שהיו חם
 שאכלו

מרקוס

שאכלו חמשה אלף גברין: 45 מהרה דחק את תלמידיו שיעלו לספינה ויל/ וילכו לפניו לעבר לבית צידה עד שישלח לכל הקהילה: 46 וכד שלח אותם הלך להר לתפילה: 47 כד היה בערב וספינה היתה באמצע הים והוא לבדו על הארץ: 48 וראה אותם נדים ומתנערים בים ברוח שהיה נגדם ובמשמרה רביעית של הלילה בא אצלם ישו במהלך על הים וסבר הוא ש/ שיעבור הם: 49 והם שראו שהולך על הים אסברו כראית ענקים וצעקו: 50 כלם מי שראה פחדו ואמר להם תחזקו לבכם אני הוא לא תפחדו: 51 ועלה אצלם לספינה ונחה הרוח והרבה נתמהו תמה על נפשיהון: 52 ולא כי יאתם היו מן הלחם אלא היא בשביל לב כבד: 53 וכד עברו לעבר בא לעיר גינאסר: 54 וכיון שיצאו מן הספינה באותה שעה היכירו אנשי המקום: 55 ובאו בכל הארץ והתחילו להביא לאלו שיש להם רעות וחולי ושוקלין אותם במטותם למקום ששומעין שיש שם הוא: 56 ובמקום שעלה הוא לעיר ולמדינה בשוק הוו מניחים החולים ומבקשין ממנו שיפגו הם לנגוע על כנפי לבושו וכל אלו שיקרבו לו מתרפין היו: .

פ"ז

1 וקבצו אצלו פירושים וסופרים שבאו מן ירושלים: 2 וחזו מן אנשים תלמידיו היו אוכלים לחם בלא נטילת ידים ונתהפכו: 3 כל כי יהודים ופירושם אפילו בטלים לא אוכלים בלא נטילת ידים בשביל שהם תופס/ תופסים רשות זקנים: 4 ומן השוק אם לא מטהרין לא אוכלים ורבים הם אחרים שמקבלין עליהם טהרין כוסות וקערות וכלי נחשת ומטה:

ושאל

מרקוס

5 ושאלוהו סופרים ופירושים למה תלמידך לא הולכים כמו תמימות הזקנים
 אלא שלא רוחצים ידיהם ואוכלים לחם: 6 הוא זה אמר להם יפה נתנבא
 עליכם ישע נביא • הכופרים כיצד כתוב עליכם • העם הזה בפיו ובשפתיו כב/
 כבדוני ולבו רחק ממני: 7 ותהי ראתם אותי מצות אנשים מלומדה: 8 כיון
 שעזבתם מעוות השם • ואוחזים אתם מצוות אנשים שמטהרים כוסות וקערות
 והרבה כאלו שדומין להם: 9 אמר להם יפה ביטלתם מצוות השם לקיים ל/
 לש לותכם: 10 מושה הו אמר לכם כבד את אביך ואת אמך ומי שמה לאביו
 ולאִימו מות ימות: 11 ואתם זה אומרים אתם אנה אמר איש לאביו או לאִימו
 קורְבָּנִי מה שממני יהנים אתם: 12 ולא עוזבים את אביו ואת אימם לעשות
 שום דבר: 13 מהפכים אתם דבד אלהים בשביל הנאתכם ודומם לאלו הר/
 הרבה עושין אתם: 14 וקרא ישו לקהילה כלה ואמר להם תשמעוני כלכם:
 15 ליתשום דבר מחוץ מן בני אדם שיהיה מטמא בבואו לתוכו אלא מה שמ/
 שמומיא מתוכו הוא מטמא לבן אדם: 16 מי שיש לו אזנים לשמוע ישמע:
 17 כיון שבא ישו לבית מן הקהילה שאלו תלמידיו על מכל הזה: 18 אמר
 להם עד היכן אתם סכלים הלא יודעים אתם כל מה שיטס מבהוץ אין מט/
 מטמא לו: 19 והלא הנכנס ללב לכרס יורד ומשם יהיה נשלח בטהרה
 שמטהר כל המאכל: 20 אבל מה שיצא מן בן אדם הוא מטמא לבן אדם:
 21 מה יוצא מן הלב מחשבות רעות ניאוף וזנות גניבה והריגה: 22 על/
 עלובין רעים מחשבות וסרחון עין רעה וגידופין ויהירות ושיטות: 23
 ומשם קם ישו ובא לתחום של צור וצידון ובא לאחד בית ולא רצה ה/
 הוא

מרקוס

הוא שאדם ידע בו • ואפילו הכי לא היה יכול להסתר: 25 במהרה כיון ששמעה אשה אחת בשביל שהיה לבתה רוח טומאה ובא ונפלה על רגליו: 26 זאת אשה היתה מן כת חנפים גיריגכן מן פוניק דסורה ובקשה היא ש/ שיוציא השד מן בתה: 27 ואמר לו ישו תעזבי בקודם דשבועו בנים לא טוב ליקח פת של בנים להשליך לכלבים: 28 הבנים שיכולו לאכול פית-ותים שנפל: והיא ענתה ואמרת כך אדוני אף הכלבים יחיו מתחת הש/ השלחון של הבנים שיוכלו לאכול פיתותים שנפל: 29 אמר לה ישו לכי בשביל זה הדבר יצא השד מן בתך: 30 והלכה לביתה ומצא לברתה מו/ מושלכת במטה ויצא ממנה שד: 31 שוב יצא ישו מן תחום דצור ודצי/ ודצידון ואתא לים דגליל ולתחום של עסרת מדינתא: 32 והביא לו סרש אחד ואלם ובקשו ממנו להניח ידו עליו: 33 ומשך את עצמו מן הקהילה והרים אצבעותיו באזנו ורק והגיע ללשונו: 34 וראה בשמים ואתנח ואמר בו פתחתי: 35 ובה בשעתה איתפתחו אזנו ונפתח קשר לשונו ודיבר במרוצה: 36 והנזהיר אותם שזה לא יאמרו לשום אדם וכ/ וכמה שהוא מזהיר אותם שלא יאמר הם יותר מכריזין הו: 37 ויותר נתמהים היו ואמרו כל מה יפה עשה לחרש עשה שישמע ומי שאינו מדבר היה מדבר: פ"ח

1. וביומא זה כיון שנקהלו הקהילה רב ולא היה עמו שום דבר אפילה וקרא לתלמידיו ואמר להם: 2 מרחם אני על קהילה זאת שזה שלשת ימום המתינו

מרקוס

המתינו אצלי ולא יש להם מה יאכלו: 3 וכדי לשלוח אותם בתענית איני רוצה מפני שהם עייפין בדרך ובאו הם משום דוחן: 4 אמרו לו תלמידיו ביצד ימצא כאן בחורבה זאת להשביע לחם לאלו כלם: 5 ושאל להם ומה לחם אית לכון אמרו לו שבעה: 6 וצוה לקהילה שישבו על הארץ וישבר ולקח זה שבעה פת ובירך ובצע ונתן לתלמידיו שינוחו לקהילה: 7 ויש בידם דגים מעט ואף עליהם ברך והניח אותם: 8 ואכלו ושבעו ושקלו פירוכין של הבציעה שבעת קופות: 9 והיה שם אנשים שאכלו כמו ארבעה אלפים ואחר כן שלח אותם: 10 וסלק במהרה לספינה עם תלמידיו ובא ל/ למקום דלמטתא: 11 ויצאו מן הפירושים והתחילו לבקש ממנו ושואלין היו בו אות מן השמים לנסות אותו: 12 ואיתנח ברוחו ואמר מה אות מב/ מפקשים דור הזה אמת אומר לכם לא ינתן אות לדור הזה: 13 ועזב אותם וסלק לספינה והלך לעבר אחר: 14 וטעו ליקח עמהם פת ואפילי אחת פת לה היה עימהם בספינה: 15 וצוה אותם ואמר להם הזהרו מן השאור של פירושים ומן חמץ של הורודוס: 16 והם חשבו אחד לאחד ואמרו לחם לא יש לן: 17 ישו זה ידע ואמר להם מה אתם חושבין שלחם אין ל/ לכם • ולא עד עכשיו אתם יודעים ולא מסתכלין • ועד כאן לב קשה יש לכם: 18 ועין יש לכם ואינכם דואים ואזן יש לכם ואינכם שומעין ולא זכרו גס־כן: 19 כיון שבצעתם חמשה לחם לחמשה אלפים וכמה קופות פירוכים מלאים לקחתם אמר לו שנים עשרה: 20 אמר כיון שבעה פת לאדבעה אלפים כמה קופות פירוכים לקחתם אמרו שבעה: 21 אמר להם איך

מרקוס

איך עד עכשיו לא הייתם מסתכלין: 22 ובאו לבית צידה והביאו סומא וב/ ובקש ממנו שהיגיע אצלו: 24 וחפס ביד הסומא והוציאו חוץ מן העיר ורק בעיניו והניח ידו ושאל מה רואה: 25 וראה ואמר רואה אני לבן אדם כמו אילנות הולכים: 25 שוב הניח ידו על עיניו ותקן וראה הוא כל דבר בנקור/ בנקורה: 26 ושלח לביתי ואמר אף לא לעיר תבא ולא תאמר לאדם בעי/ בעיר: 27 ויצא ישו ותלמידיו לעיר הנקרא דקסריא בפיליפוס ושאל לת/ לתלמידיו בדרך ואמר להם מה אומרין עלי אנשים שהיו: 28 והם זה אומרים שיוחנן המטהר בא ואחרים חושבים אליה ואחרים חד מן נביא: 29 אמר להם אתם מה אתם אומרין עלי ענה פידרו ואמר לו אתה הוא משיח בן אלהים הוא: 30 וגער בו לומר שלא יאמרו לאדם זה: 31 והתחילו הוא ללמר אתם דעתיד הוא בן אדם שיבא לידי נסיון רב ומ/ ומנסים לו מן זקנים ומן רב הכהנים ומן סופרים ויהרג וליום השלישי יקום: 32 ובגילוי עין היה מדבר הוא • ודבר פידרו והתחיל לגעור בו: 33 הוא זה פנה וראה בתלמידיו וגער בפידרע ואמר לך לאחורי שטן ש/ שלא אתה רוצה רצון אלהים אלא של בני אדם: 34 וקרא ישו לקהילה עם תלמידיו ואמר להם מי שרוצה לבא אחרי יכפור בנפשו ויקח זקיפה ויבא אחרי: 35 וכל מי שרוצה לשמור נפשו נאבד • וכל המאבד נפשו ב/ בשבילי ובשביל סברתי יחיה: 36 במה זה אתם נהנים בן אדם אם עולם הכל תהיו יורשים והנפש יחסר בשבילו: 37 או יתן בן אדם ת/ תמורת נפשו: 38 כל מי שנתביש בי ובדברי בדור הזה • חוטאים ונואפ/ ונואפים

מרקום

ונואים • ואף בך אדם בוש בהם גם־כן לבא בשובחה של אביו עם מלאכ-

פ"ט

ים קדושם :

1 ואמר הוא להם אמת אני אומר לכם יש אנשים שעומדין פה שלא יטעמו מיתה ער שיראו מלכות אלהים שיבא בנפלאות: 2 ואחר ששה ימים לקח ישו לפידרו וליוחנך וליעקוב אחים והעלה אותם להר גבוה לבדם והשתני צורתנו בפניהם: 3 ומזהיר היה לבושו והיה לבה כמו של/ שלג וכמוהם לא יוכלו בני אדם ללבך: 4 ונראו להם משה ואליה כמו שמדבר עמו: 5 ואמר לו פידרו רבי שפיר לן כאן שנעשה שלש סוכות אחד לך וחר למשה וחר לאליה: 6 לא זה ידע הוא מה אמר והיו הם בפחד: 7 והיה ענן כסוי עליהם וקול וצא מן ענן שאמר זהו בני חביבו לו תשמעו: 8 והם הבוטו בסבובותיהם התלמרום ולא ראו לשום אדם אלא ישו לבדו עמהם: 9 וכיון שירדו מן הר צוה אותם שלא יאמר לאדם מה שראו אלא עד שיקום בן ארם מן מיתה: 10 ותפשו הדבר כעצ/ בעצמם ומבקשין הם ביניהם מה הדבר עד שיקום מן המתיה: 11 ושאלו עמו ואמרו מה הכל אומרים הסופרים שאליה יבא קודם: 12 אמר להם אליה יבא קודם הכל משום מתקן הוא • וכן כתוב על בן אדם שהרבה מנחש/ מנחשים בו והם יבושו: 13 אלא אומר לכון שאף אליה בא יעשו בו כל מה שרצו כמו שכתוב עליו: 14 וכיון שבא אצל תלמידיו ראה עמהם הר/ הרבה קהילה וספרים שמבקשין אותו: 15 ובשעה כל הקהילה שראו נ/ נתמהו וברחו אצלו ושאלו בשלומו: 16 ושאל הוא לסופרים מה דרשתם עמהם

מרקוס

עמהם: 17 וענה אחד מן קהל ואמר מלמד הבאתו בני אצלך שיש לו דוח שלא יוכל לדבר: 18 ומתואם שדורך הוא חותך ומשבר ומניח קצפ מפיו ומחרק שיניו ויבש • ואמרתי לתלמידיך ולא יובלו: 19 ענה ישו ואמר לו זה משפחה שאן בהם אמונה עד אימתי אהיה עמכם ועד אימת אשא אתכם אצלי: 20 ובבואו לפניו וכיון שראוהו הרוח במהרה נחבט ונפל על ארץ ומתאב וקוצף: 21 ושאל ישו לאביו כמה זמן היה כן אמר לו מן הנערות: 22 והרבה פעמים ופל באש ובמים לאבדו • אלא מה שאתם יוכל עזרנו ורחם עליו: 23 אמר לו ישו אם יוכל אתה להאמין אם כל דבר ימצא באמונתא: 24 ובמהרה זעק ואמר אביו וכוטה מאמין אני • והייתי חסר מאמונה: 25 כיון שראה ישו שבורחים עם ומתקבצים אצלו גער בה הרוח טומאה ואמר לה רוח חרש ולא ממלל אני מצוה עלין צאי ממנו ושוב לא תיעול בו: 26 וצעק השד הרעה ושחק ונפק והיה הוא כמו מת והיו אומרים שמת: 27 וזה ישו אחז בידו והקים: 28 וכיון שבא ישו בבית שאלוהו תלמידיו לבדם למה אנו לא מצאו להציא: 29 אמר להם זה משפחת השד לא יוכלו להפיק אלא בצום ובתפילה: 30 וכיון שיצא מן שם וחיה עובר בגליל ולא רצה שידעו אדם בו: 31 ומלמד הוא לתלמידיו וא(ומ)ר בן אדם נמסר בידי בני אדם ויהרגוהו וימות ובי/ וביום השלישי יקום: 32 והם לא יודעין לזה הדבר ופחדו לשאול: 33 ובא לכפר נחום וכיון שבאו לבית שאל הוא להם מה היו אתם חושבין בארחה בדרך ביניכם: 34 והם שתקו מפני שהיה מחלוקת אחת בניהם בדרך

מרקוס

בדרך מי הוא גדול שבהם: 35 ושב ישו וקרא לשנים עשרה ואמר להם מי שרוצה לעשות ראשון יהיה אחרון שלאדם ומשמש לכל אדם: 36 ולקח ילד אחד והעמיד באמצע ולקח על זרועותיו ואמר להם: 37 וכל מי שמקבל כמו זה ילדים בשמי לי הוא מקבל ומישמקבל אותי לא היה מקבל אלא למי ששלחני: 38 אמר לו יוחנן רבי דאינו אדם שהוציא שדים בשמך והוא לא מחיבורינו בשביל זה בישנוהו: 39 אמר להם ישו לא תביישו לא יש אדם שעושה נפלאות בשמי וגם אומר עלי ביש: 40 ומי שלא היה נ/ נגדינו למחלקת • שלנו הוא: 41 כל זה שהשקיתם כוס אחד מים לבד בשם דמשיח • אמת אומר לכם שלא יאבד שכרו: 42 וכל מי שכושל לחד מן אלו הקטנים המאמינים בי טוב להיות לו אחד ריחים בצאורו תלוי ומפיל בים: 43 אם ידך מכשילך תחתוך טוב הוא לך ליעול באטר יד לחיים ולא בשתי ידיים לגהינם: 44 מקום של תולעים לא ימותו ואשם לא יכבה: 45 ואם רגלך מכשילך תחתוך טוב לך דתיעול חיגר משני רגליו לגהינם: 46 מקום שתולעים לא ימות ואשם לא יכבה: 47 ואם עינך מכשילך תנקר טוב ל/ לך ליעול עור ולא בשתי ענים בחרח של גהינם: 48 מקום שתולעתם לא ימות ואשם לא תכבה: 49 כל זה יהיה מלוח באש אבל כל קרבן יהיה מלוח במלח: 50 יפה הוא המלח אם תמצא אותו בכלים מלוח אחר כן יהיו בנם מלח ושלוש אחד עם אחד:

פ"י

1 וקם מן שם ובא לתחום של יהודים לעבר הירדן והלכו אולין קהל רב ו/ ומלמד

מרקוס

ומלמד הוד אותם שם כמקוד: 2 וקרבו פירושים ומנסין לו ושואלים
 אם וש רשות לאיש לגרש אשתו: 3 אמר להם מה צוה מושה: 4
 והם אמרו משה צוה לבו שיכתוב ספר כריתות וישלח: 5 ענה ישו ואמר
 להם מפני קושית לבבכם בתב לכם זה המצוה: 6 מן בראשית זכר ונקבה
 ברא אותם אלהים: 7 בשביל זה עוזב איש את אביו ואמו ודבק באשתו:
 8 ויהיו הם בשר אחד ולא יוכל להיות שנים אלא חד בשר: 9 בשביר
 שהאלהים זיוג בן אדם לא יוכל לפרוש: 10 ושאלו שוב תלמידיו בביתו
 על זה: 11 ואמר להם כל מי שמגרש אשתו וישא אחרת נואף: 12 ואם
 ואם אשה מגורשת ותהיה לאחר נואפת: 13 ומקרובין היו לו הילדים:
 וכעסו התלמידים באלו שמקרובין את הילדים: 14 ישו כיון שראה כך
 בייש אותם ואמר להם תעזבו ילדים שיביאו אצלי ולא תביישון אילן הם
 שיש במלכות שמים: 15 אמת אני אומר לכם כל מי של מקבל מלכות אל
 אלהים כמו הילדים לא יוכל ליכנס למעלה: 16 ולקח אותם על זרועותיו
 והניח ידו עליהם ונרך אותם: 17 וכיון שירד בדרך רהט אחד ונפל על/
 ברכיו ושואל הוא לו ואמר מלמד טוב מה אעשה לירש חיי העולם: 18
 אמר לו ישו למה אתה קורא אותי טוב לא יש טוב אלא אחד אלהים: 19
 מצות אתה יודע לא תנאף לא תגנוב ולא תרצח ולא תעיד עדות שקר
 לא תחמוד כבוד את אבך ואמך: 20 וענה הוא ואמר המלמד זה כלם
 שמרתי מן טליותי: 21 ישו הבוט בו ושמח ואמר אחד חסירה כך לך ו/
 ומכור כל מה שיש לך ותתן לעניים ויהיה לך סימן בשמים וקח צליבא
 ובא

מרקוס

ובא אחרי: 22 הוא היה נאנח בזה הרבה והלך כמו מצער מפני שיש לו הרבה נכסים: 23 ראה זה ישו בתלמידיו ואמר להם כמה צער לאלו הבעלי נכסים לעלות לשמום: 24 תלמידים אלו היו נתמהים על דבריו וענה שוב ישו ואמר בני כמה צער לאלו הבעלי נכסים ליעול במלכות שמים: 25 מהרה הוא לגמל לעול בחור המחט • מן העשור לעול במלכות שמים: 26 והם היו תמהים יותר ואמרו בניהון מי יוכל הצלה: 27 ראה בהם ישו ואמר אצל אדם דבר זה בהכרח ולא ימצא • אלא אצל השם כל דבר ימצא אצל אלהים: 28 והתחיל פדרו לאמר זה אנו שבקנו כל דבר ויצאו אחרוך: 29 ענה ישו ואמר אמת אני אומר לכם שלא יש אדם שעו/ שעוזב ביתו או אחים או אחיות או אבא או אמה או אשה או בנים או עיר בשבילי ובשביל סברתי: 30 והלא רוצה לקבל אחד במאה עכשיו בזמן הזה בנת ואחיים ואחיות ואמה ובנים ועיר עם הרודפים זה ובעולם ה/ הבא יהיה חיי העולם: 31 הרבה הם ראשונים שיהיו אחרונים • וארונם ראשונים: 32 כיון שעלו זה בדרך לירושלים זה ישו היה הולך מוקדם והיו תמהים והולכין אחריו בפחד • ולקח לשנים עשרה והתחיל לומר להם מה שעתוד לבא לו: 33 שזה עולים אנחנו לירושלים ובן אדם מתמסר לרבי כהנים ולסופרים ויחייבו אותו למיתה וימסרוהו לעם: 34 ויבזו בו ויכו אותו ורוקים בו בפניו ויהרוג וביום השלישי יקום: 35 וקרבו אעלו יעקוב ויוחנן בני זבדי ואמרו לו מלמד רוצים אנחנו זה השאולה שתעשה לנו: 36 אמר להם שאתם רועים אעשה לכם: 37 אמרו תן לנו שאחר שב יושב

מרקוס

ושב על ימינך ואחד על שמאלך: 38 והוא אמר להם אין אתם יודעין מה שאתם שואלים יכולים אתם לשתות מכוס שאני שותה ומטהרות שאני טיהרתי תטה/ תטהרון: 39 אמרו לו יוכל אמר להם ישו כוס ששותה תשתו ומטהרית תטהרון: 40 לישב על ימיני ושמאל לי לא הוא שלי ליתן אלא לאלו הטובים: 41 וכיון ששמעו עשרה אחרים כעסו על יעקוב ויוחנן: 42 וקרא אותם ישו ואמר להם תדעו אתם שאלו שהושבים ראשי העם אנו ואדונייהם ואל ה/ הגדולים שולטנים: 43 לא כן יהיה בניכם אלא מי שרצה בכם להיות גדול יהיה לכם משמש: 44 ואיזה מכם שרצה להיות קדמון יהיה ע/ עבד לכל אדם: 45 ואף בן אדם לא בא שישתמשו לו אלא בא לשמש וליתן נפשו להצילה הרבה חילופו: 46 ובאו ליריחו וכיון שיצא מן יריחו היא ותלמידיו נקהל רב בא טימי בן טימי עור וישב על הדרך ושו/ ושואל: 47 ושמע דישו הוא הנוצרי והתחיל לצעוק ולאמור בן דוד תרחם עלי: 48 וגוערין בו הרבה שישתוך והוא יותר צבעק ואומר ברה דדוד רחם עלי: 49 וקם ישו וצוה לקרות וקרא אותו ואמר לו תחזיק הלב תקום וקורא לך: 50 זה העיור התחיל ללביש וקם בא אצל ישו: 51 אמר לו ישו מה אתה רוצה שאני אעשה לך העיור אמ/ אמר לו רבי ראייה: 52 וישו אמר לו תראה אימונתך הוריד ובמהרה בא לו ראייה והלך בדרך: **פ"א יא"**

1. וכיון שקרוב לירושלים על נגב בת פגיה ובית עניא אצל הר הזתים שלח שנים תלמידים ואמר להם: 2 לכו לעיר טנגדיכם ובאותה

מרקוס

שעה שיעולו תמצאו אתון אחד קשור מבני אדם ואדם לא רכב ותתירו ות/ ותביאו: 3 ואם אדם שואל לכם מה אתם עושין תאמרו אדונינו רוצה וב/ ובמהרה שולח פה: 4 והלכו ומצאו בן אתון שקשור על הגלת חוץ בשוק והיו מתירין אותו: 5 אנשים שעומרום אמרו להם מה אתם עושין לה מתורין את האתון: 6 והם אמרו כמו שצוה אותם ישן ועזבו הם: 7 ו/ והביאו לאתון אצל ישו והשליך עליו כיליו ורכב עליו ישו: 8 הרבה הם שהציעו לבושיהון בארץ ואחרים חותכים היו מן ענף אולן והיו מש/ משוין הדרד: 9 והם מלפניו ומאחריו צועקים היו ואומרים הוש ענה ב/ ברך הוא הבא בשם השם: 10 וברוך הוא במלכות שב מאבינו דוד הוש/ הושענה במרומים: 11 ובא ישו לירושלים להיכל וראה כל דבר כיון ש/ שהיה כערב נפק לבית עניה עם השנים עשרה: 12 וליום אחרת כש/ כשוצא מן בית עניה רעב: 13 וראה תאנה אחת מן רחוק ששבו עלים ובא אצלו אם ימצא איזה בו וכיון שבא לא מצא בה אלא עלים מפני שאינו זמן תאנים: 14 וקלל אותה מכאן ולעולם אדם ממך פרי לא יאכלו ושמעו תלמידיו: 15 ובאו לירושלים ובא ישו להיכל הקדש וה/ והתהיל להוציא לאלו שמוכרין וקונין בהיכל והיפך השולחן של שולחני וכסא שהם מוכרום יונה: 16 ולא עזב לשום אדם לעשות דבר מה בהיכל: 17 ומלמד היא ואומר להם לא כתוב כי בייתי בית תפילה י/ יקרא לכל העמים אתם זה עשיתה מערה של גנבים: 18 ושמעו רבי כהנים וסופרים ובקשו כיצד לאבד אותו ופחדו מפני כל העולם ת/ תמהיך

מרקוס

תמהין היו בלימודיו: 19 וכיון שהיה כערב יצאו חוץ מן המדינה:
 20 ובבוקר כשעברו ראו תאנה שיבשה עד שורשו: 21 וזכר פדרו ו/
 ואמר רבי זה תאנה שקללת יבשת: 22 וענה ישו ואמר להם אם יהיה
 בכם אמונת אלהים: 23 אמת אומר לכם אם נאמר על ההר הזה ש/
 שיתעקר ויפול לים ולא יש פליג בלב אלא באמונה אמר בודאי יהיה
 כמו שאמר: 24 בשביל זה אומר אני לכם כל דבר שאתם מתפללים
 בו ושואלין בהם באמונה תקחה אתם ויהיו לכם: 25 וכיון שעומדין ל/
 להתפלל תמחלו על כל דבר שיש לכם על אדם אם כן אף אביכם שב/
 שבשמים עוזב • לכם סכלותכם: 26 אם זה אינכם מוחלים אף לא
 אבוכון מוחלין לכם סבליכם: 27 ובאו שוב לירושלים וכיון שהיה מה/
 מהלך בהיכל ראו אצלו רבי כהנה וסופרים וזקנים אמרו לו: 28
 באיזה ממשלה אתה בא לעשות ומי זה שנתן לך ממשלה לעשות: 29
 וזה ישו אמר להם אשאל אני גם-כן דבר אחד שתאמרו לי ואני גם-כן
 אומר לכם באיזה ממשלה באתי: 30 יוחנן המטהר מהיכן בא מן השמים
 או מן בן אדם אימרו לי: 31 וחשבו בעצמם אם אנו נאמר מן השמי/
 השמים יאמר הוא למה לא האמנתם בו: 32 ואם נאמר מן בני אדם
 יש פחד מן עם הארץ שהם תופסים אותו ליוחנן שהוא אמת ונביא
 הוא: 33 וענו ואמרו לו לישו לא ידעינן אמר להם אף אני גם-כן
 לא יודע באיזה ממשלה עושה כך אני :

פ" יב"

והתחיל

מרקוס

והתחיל לדבר במשל איש אחד נטע כרם וסיבב עריגה וחפר בה עבר
ובנה בו מגדל והמסיר לארים ונחזק בידו: 2 ושלח אצל הארים בזמן
פירות לידע כמה יש: 3 והם הכו עבדיו ושלחו כמו שרוצים: 5
ושלח שוב אצלם עבדים אחרים ואף אותם הרג • והרבה עבדים באו
אחרים ומהם הכו ומהם הרגו: 6 לאחרית הכל שלח את בנו החביב
שיש לו ושלה אצלם באחרית ואמר כי בני הוא והם יפחדו ממנו: 7
זה עבדים אדמה חשבו בליבם זה היוורש תבואו ונהרגו ויהיה אנו יורשים:
8 ולקחו והרגו והוציאו מן הכרם: 9 מה יוכל לעשות אדון הכרם י/
יבא יאבד לזה העובדים ויתן כרמו לאחרים: 10 אמר להם ישו באמת
לא קריתם בכתב שהאבן של בנאים בנאו והיה נשלים עד זוית הבית:
11 מן אצל אדונינו כך היה והיה נפלאות בעיננו: 12 ובקשו לתפיש אותו
ופחדו מן עם והם ידעו זה המשל עליהם אמר ושבקו ואזלו: 13 ושלחו
אצלו סופרים ומן בית הורודוס לתופסו בדברים: 19 והם באו ושאלו מל/
מלמד יודעין אנחנו אתה אמת ולא אתה לוקח שוחד מן אדם ולא אתה
נושא פנים של אדם אלא באמת בדרך אלהים מלמד את • יש רשות ליתן
כסף מס לקסר או לא נתן: 15 והיא ידע מחשבותם ואמר להם מה מנסין
אותי תביאו לי דינר אראה: 16 והביא לו ואמר להון של מי הצלם זה
וזה הכתב על מי אמרו דקסר: 17 אמר להם ישו דקסר תתנו לקסר ושל
אלהים לאלהים ותמהו בו: 18 ובאו צדוקים לותו שהם אומרים תחית
המתים לא יש ושאל ואמרו: 19 מלמד משה כתב לן אם מת אחיושל
אדם ועזב אשתו בלא בנים ישא אחיו אשתו ויקים זרע לאחיו: 20
שבעה

מרקוס

שבעה אחים היו הראשון ישא אשה ומת ולא הניח בנים: 21: ושני נשא אותה ומת והוא גם כן לא הניח בנים וכן שלישי: 23: ושבעה נשאוהו/ ולא הניחו בנים אחרית כלם מתה היא גם כן: 23: בתחית המתים לאיזה מהם היא יהיה האשה: 24: אמר להם ישו הלא בשביל זה אתם טועין ואתם לא יודעין הכתב ולא כח השם: 25 ומה כי בתחית המתים לא נושאים נשים ואף נשים לא יהיו לאנשים אלא כמו מלאכים יהיו: 26 על תחיית המתים לא קריתם בכתב מושה אין נאמר לו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקוב: 27 ולא הוא אלהים של מתים אלא של חיים אתם עכשיו הרבה טועין: 28 וקרב אחר מן הסופרים ושמע אותם דדרשין וראה השיב לו הדבר ושאל איזה מצוה וראשונה של כלם: 29: אמר לו ישו קודם הכל שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד: 30: ונאהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מחשבותך ובכל מאדך ומכל כחך שיש לך זהו מצוה ראשונה: 31 ושני הדומה לו ואהבת לרעך כמוך מצוה גדולה מזו לא יש: 32: אמר לו הסופרים שפיר רבי ואמת אמרת אחד הוא ולאשני חוץ ממנו: 33 ויאהב אדם מך כל כח ומן מחשבה ומכל נפשו ומן כל לבכו וירחם על רעיק כמו נפשו • וזו גדול מן כל אשה וזבח: 34 ישו זה כיון שידע שהוא חכם השיב דבר: וענה עמו לא תהיה רחוק מן מלכות שמים ולא צריך לומר שום אדם לשאול מעמך: 35 וענה ישו ואמר כמו שמלמד ב/ בהיכל כיצד אומרים ספרה דמשיח בן דוד הוא: 36: זה כי אמר דוד ב/ ברוח הקדש שאמר נאם אדוני לאדוני שב לך לימיני עד אשית אויבך

מרקוס

אדום לרגליך: 37: הוא דוד קרא לו אדוני וכיצד בן יש לו וכל הקהילה שמעו לו בלב טוב: 38: ובלמודה אמר להם תזהרו מן הסופרים שרוצים בקאפה ארוך ואוהבים ליתן שלום בשוק: 39: וראש היושב בכנסת וראש המסובים בסעודה: 40: והם שאוכל בבית אלמנות ובהזרה מאריכים תפילתם והם יקבלו דין יותר: 41: וכיון שישב ישו אצל בית גנוזה רא/ ראה כיצד קהילות רבות מניחים דינרים בבית הגניזה לקדש והרבה עשירים גם כן היו משכילים: 42: ואתא אלמנה אחת עניה והשליך ש/ שני מנה: 43 וקרא ישו לתלמידיו ואמר להם אמת אומר לכם זה אלמנה אחת עניה והשליך שני מנה: 43: וקרא ישו לתלמידיו ואמר להם אמת עניה יותר על בלם שמשליכים בבית גניזה: 44: למה כלם מה שיותר להם השליכו • וזאת היתה חסירה מכל דבר ומה שהיה לה הכל השליבה

כל קניניה : "פ" יג"

1. וכיון שיצא ישו מן היכל אמר לו חד מן תלמידיו מלמד תראה זה האבנים וזאת הבנינים: 2: זה אמר להם בזה הבנין אתם חושבים לא יאריך מעכשיו מעט שיהיה אבן על אבן שלא נסתר: 3: וכיון שישב ישו בהר הזתים לנגד ההיכל שאלוהי פידרו ויוחנן ויעקוב ואנדרס אח/ אחיו לבדם: 4: אמר לו אימתי יהיה זה ומה אות יהיה וכמה קרוב זה הכל למלאת: 5: הוא זה אמר להם תראו שלא יטעו אדם לכם: 6: הרבה יבא בשמי ויאמרו אני אני והרבה יטעו: 7: מה זה שאתם ש/ שומעין מלחמות והרבה קולות לא תפחדו מפני עתיד להיות כך אלא לא

מרקוס

לא לכלם חירות: 8 יקום כי עם על העם ומלך על מלך ויהיה רעדה בכל מקומות ויהיה רעב וכאבות • וזהו ראש חבלי משיח: 9: תראו זה אתם ימסורו נפשיכם לדין ובקהילה ויכו אתכם • לפני מלכים ושרים בשבילי לעדות: 10: וקודם זה עתיד שיכרזו סברתי בכל העם: 11: אימת דמקרבין אתכם זה שמוסריכם • לא תקדמו לספק מה שיאמר ולא ת/ תחשבו מחשבה אלא מה שניתן לכם אותו שעה לדבר תדברו מפנימח שאתם מדברים הוא מן רוח הקדש: 12: ומסור אחיו לאחיו למיתה ואב/ ואביו לבנו ובנים יקומו על אביהם והמיתו אותם: 13: ויהיו שונאים מן כל אדם בשביל שמו מי שהוא שסובל עד הסוף יהיה לו נתן רוח: 14: מה זה שראיתם אותם שיקוץ משומם כמו שאמר בדניאל נביא שהקים במקום שלא ראוי • ואין רואים בקרא אז אלו היהודים יברחו להר: 15: ומן גג לא ירדו ולא יבוא ליקח שום דבר מן הבית: 16: ומן השדה לא יחזור לאחריו ליקח הלבוש: 17: אוי לזה המעוברות ולאלו הונקים באותו היום: 18: צלו זה שלא יהיה בריחתכם ביום השלג: 19: יהיה בהוא יום צער שלא היה כמותו מן בראשית שברא אלהים ועד עכשיו לא היה: 20: ואם לא זוכר את יום הזה אדוני לא יחיה כל בשר: אלא בשביל מבורחים שבירח הוא זוכר הוא את עצם היום הזה: 21: אז אם יאמר לכם שזה בכאן הוא משיח או שם הוא משיח ולא ת/ תאמינו: 22: יקומו משיח שקר ונביא כזב ויתן אותות ונפלאות ויט/ ויטעון אף למבורחים הנמצאים: 23: אתם תזהרו זה בקודם או/ אומר

מרקוס

אומר לכם כל דבר: 24: באותו היום אחר הצערות יהיה שמש שחור וירח לא יתן אורו: 25: וכוכבים נופלים בארץ וחיילות השמים נזדעזעין: 26 ואז יראו את בן אדם שיבא בענן עם כח הרבה ועם שבחות: 27: ואז ישלח ישלח מלאכותיו ויקבץ לנברחים מן ארבעה רוחות העולם מן ראש עד - סוף השמים: 28: מן תאנה זאת תדעו פלאות כמו שהיה ירק ענפים ויצא עלים יודעים שהיגיעים קיץ: 29: כך אף אתם כיון שאתם רואים אותות אלו תדעו שקרוב על הפתח: 30: אמת אני אומר לכם שלא יעבור משפחה הזו עד שיהיה כל זה הדבר: 31: שמים וארץ יפולו ודברי לא יפול: 32: על זה היום ועל זה השעה אין אדם יודע ואף לא המלאכים של שמים ו/ ולא הבן אלא אחד אבי: 33: תראו ותעוררו וצלו לא אתם יודעין אימת הוא הזמן: 34: כמו האיש שעזב ביתו ונתן ממשלה לעבדים ועשה אחד לאחד עבדות: וגם פקד אותם על הדלת שיהיה נעורים ושומרים: 35: ואמר התעוררו הכל ולא יודעין אתם אימת יבא אדון הבית בערב או בבוקר או כחצי הלילה או בקריאת הגבר: 36: ודי למא יבא במהרות וימצא אתכם שאתם ישנים: 37: מה זה שלכם הוא • אבל אני אומר לכם שתהיו נעורים:

פ" יד"

1. אחר שני ימים הוא פסח • ובקשו רבי כהנים וסופרים איך בסתר לתופשו להרוג: 2: ואמרו לא במועד משום שלא יהיה מחלוקת: 3: וכיון שהיה הוא בבית עניה בבית שמעון המצורע יכיון שאוכל באה אשה אחת ובידה כלי אלבסטר עם שמן נרד יקר מאוד ותחוב חור בכלי והריקה השמן על ראשו

מרקוס

ראשו של ישו: 4: היו שם אנשים מן תלמידים שנכעסו על עצמם ואמרו למה מאבד זה השמן בושם: 5: יוכל היא למכור יותר מן ששה דינרים וליתן לעניים והיו מזעפין בה: 6: וישו אמר תעזבו למה אתם מצערין אותה והיא עשתה טובה עמי: 7: בכל זמן יהיה אצלכם עניים ובשעה שרוצין ימצא אתם לעשות אבל אני בכל זמן לא יש אצלכם: 8: והיא עשתה זאת לזכר • וקידמה לקבורתי שהחניטה גישמי: 9: ואמת אני אומר לכם כל מקום שתכרזו סברתי בכל העולם וזה המעשה גם־כן ידבר: 10 יהודה סקריוטה אחד מן שנים עשרה הלך אצל רבי כהנה כדי למסור לישו: 11: והם כיון ששמעו לו שמחו והחריצה כך מעות לנתן לו ובקש הוא מהם זמן קצוב למסור אותו: 12: וביום אחד של פסח ובו שוחטין פסחיהם • אמרין לו תלמידיו איכן רוצה אתה לילך לאכול פסח: 13: ושלח שנים מן תלמידים ואמר להם לכו למידנה ויפגע בכם איש שלוקח קרון מים לכו אחריו: 14: ובמקום שבא הוא תאמרו לבעל הבית הזה רבינו אמר בזה הבית רוצה לבא לאכול פסח: 15: והוא מראה לכם עליה רבה נקי וטוב ושם תקנו לנו: 16: ויצאו תלמידיו ויבאו למדינה ומצאו כמו שאמר להם והטיבו פסח: 17: וכיון שהיה לילה בא הוא עם שנים עשרה תלמידיו: 18: וכיון שהיו מסובין ואוכלין אמר ישו אמת אני אומת לך דחד מכם ימסור אותי: 19: והם היו מצטערין ואומרים אחד לאחד מה זה אני הוא: 20: והוא אמר להם

מרקוס

אחד מן שנים עשרה שצובע פיתו עימי בקערה: 21: ובן הולך כמו שכתוב עליו אוי לזה הגבר שבידו ימסר בן אדם טוב היא לו לאישאם לא נולד: 22: וכדי שהיו אוכלין לקח ישו לחם וברך וחתך ונתן להם ואמר תקחו זהו בשרי: 23: ולקח הכוס ומודה וברך ונתן להם לשתות מהם כלם: 29: ואמר להם זהו דמי של תורה חדשה היא זה מתישח הרבה בחילופו: 25: אמת אומר לכם שוב לא אשתה מן מיץ הגפן עד היום ההוא בו אשתה בשמחה במלכות אלהים: 26: וברכו ויצאו להר הזתים: 27: ואמר להם ישו כלכם תהיו נכשלים בזה הלילה כתוב הך את הרעה ותפוצין הצאן: 28: אךא כיון שאקום מקדים אני לכם בגליל: 29: אמר לו פידרו אם כלם יהיו נכשלים אבל לא אני: 30: אמר לו ישו אמת אני אומר לך שאתה בזה הלילה קודם שי/ שיקרא הגבר שנים פעמים ושלשה תכפור בי: 31: והוא אמר ביותר בשבועה שמעימך לא אכפור מרי וכמו זה עצמו אמרו כל תלמידיו: 32: ובאו למקום הנקרא גדסמן ואמר לתלמידיו שבו פה עד שאני מת/ מתפלל: 33: ולקח עמו לפידרו וליעקב ויוחנן והתחיל להכמר רחמ/ רחמיהם ולצערם: 34: ואמר להם צער הוא לנפשי עד המות קוו לי מעט והתעוררו ולא תשנו: 35: וקרב מעט ונפל על הארץ ועשה תפילה לידע להעביר ממנו שעה הזו: 36: ואמר אבא אבי כל דבר אתה יוכל לבטל עתה תעביר מני את הכוס הזה אכל לא כרצוני אלא כרצונך: 37: ובא ומצא אותם ישנים ואמר לשמעון פידרו ישן אתה ואפילו

מרקוס

שעה אחד לא תוכל להתעורר: 38 התעוררו וצלו שלא תבוא לידי נ/ ניסיון כי הרוח רוצה וטובה אלא הגוף כואב: 39: והלך פעם אחורת וצלי וכמו זה אמר: 40: וחזר כיון שבא עוד מצא אותם ישנים ב/ בשביל שהעיניהון כבדים היו ולא ידעו מזה שיאמרו להם: 41: ובא פעם שלישי ואמר להם תשנו לצורככם ולמנוחתכם הגיע הזמן ובא השעה וזה ימסר בן אדם ביד חטאים: 42: קומו ונלך זה קרוב לנו הוא שמוסר אותי: 43: ועד זה מדבר בא יהודה איסקריוטא אחד מן שנים עשרה ועם הרבה עמו עם חרב ומטה מן אצל רבי כהנים וסופרים וזקנים: 44: ונתן להם אות זה המוסר ואמר הוא דנושק אותי אני תדעו ותתפסו במהרה ותוליכו: 45: ובה בשעתה קרב ואמר לו רבי רבי ונשק: 46: והם זה הניחו ידם עליו ואחזו: 47: אחד מן זה שעומדין שלף חרבו והכה לעבד של רב כהן וחתך אצונו: 48: הוא זה ישו ענה ואמר להם איך על מלחמה וצאתם בסיף ובמטה לתופסו: 49: וכל יום הייתי אצלכם ומלמד אני בהיכל ולא תיפסוני אלא לקיום הכתב היה כך: 50: אז עזב תלמידיו וברחו: 51: ובחור אחד בא הוא אחריו ועטוף בסודח לבד ובערום • נתפסו: 52: וזה עזב סודחו וברח ערום: 53: והוליבו לישו אצל קיפה כהן גדול ונקהלו אצלו כל רבי כהנים וסופרים וזקנים: 54: ופידרו מן הרוחק בא הוא גס-כן אחריו עך תיך החצר של כהן גדול ויתב הוא עם שמש ים אצל האש להתחמם: 55: כהן גדול זה וכל הכנסת בקשו על ישו עדים להמית

מרקוס

להמית אותו ולא מצאו: 56: והיו הרבה עדים שמעידין עליהם אבל לא היו שוים בעדותן: 57: ואנשים האלו שקמו עליו לעדות השקר ואמרו: 58: אנחנו שמענו שאמר סותר אני היכל הזה שעשוי בידים ולשלשת: ימים אבנהו אחרת שאינו עשוי בידים: 59: ואף גם בזה לא שוה עדותם: 60: וקם רב כהנה באמצע ושאל לישו ואמר לא משיב אתה תשובה על מה שמעדין עליך אלו: 61: וזה ישו שתך ושום דבר לא ענה ותוב שאל רב כהנה ואמר אתה הוא משיח בן אלהים: 62: וזה ישו אמר אני אבי ותראו לבן אדם שיושב מן ימין השם ויבא על ענני שמים: 63: רב כהנה זה קרע בגדיו ואמר מה כולכם מתבקשים לן עוד עדים: 64: זה מן פיו שמעתם גידופין מה תראה לכם והם כלהון ענו ודנו חייב הוא מיתה: 65: והתחילו אנשים ירוקקין בפניו ותופש בפניו ומכים לו ואומרים תתנבא מי הוא הרשע שמכה על פניו: 66: וכיון שהיה פידרו בחצר באת אחת בחורתה של כהן גדול: 67: וראהו שמחמם והביט בו ואמר ואף אתה היית עם ישו בנצרת: 68: וכפר הוא ואמר לא ידע אני מה אמרית ויצא משם למפתח הבית וקרא הגבר: 69: וראה שוב בחורה והתחילה לדבר לאלו העומדין דאף זה מהם הוא: 70: והוא כפר עוד ואחר מעט זמן שוב אלו העומדים אמרו לפדרו באמת מהם אתה וגם מן גליל את ומדברך יוכל להכיר: 71: והוא התחיל להחר/ להחרים ולישבועה שלא יודע אני לזה האיש שאומרים אתם: 72: ובזה השעה קרא תרנגול שני פעמים וזכר פידרו הדבר של ישו וא/ דאמר

מרקוס

דאמר קודם שיקרא הגבר שלשת פעמים תפפור בי והתחיל לבכות :

פ"טו"

1. ובמהרה בבוקר עשו עצה רב כהנה עם הזקנים ועם הסופרים ועם כל הכנסת ואסרו לישו ואובילו • ומסרוהו לפילטוס השר: 2: ושאל פילטוס אתה הוא מלך של יהודים • והוא ענה ואמר אתה אמרת: 3: והיו אומרים אליו שקר הרבה רבי כהנים: 4: והוא זה פילטוס שוב שאל אין אתה משיב דבר תראה כמה מעידים עלך: 5: וזה ישו לא השיב שום דבר כמה שחשב פילטוס: 6: גזירה הוא להם בכל מועד להתיר להם אסור אחד למי ששואל: 7: והיה שם אחד הנקרא בר־א/בר־אבה דאסיר הוא עם הגנבים ועשו הרוגה בגנבתם: 8: וצעקו עם והתחילו לשאול כמו הגזירה צריך לעשות להם: 9: וענה פילטוס ואמר אם אתם רוצים לפטור לכם מלך יהודים: 10: יודע פילטוס דמן קנאה מסרו אותו רבי כהנים: 11: רבי כהנים הם ביותר קפצו לקהילה לומר לבר־אבה פטור: 12: ופילטוס אמר להם מה אתם רוצ/רוצים לעשות לזה שקורין אתם מלך יהודים: 13: והם צעקו פעם שנית לצלוב: 14: וזה פילטוס אמר להם מה רעה עשה יהם ביותר צעקו ואמרו יצלבו: 15: פילטוס רצה לעשות רצון הקהילה ופטר את בר־אבא ומסר להם לישו שמכים היו לצלוב: 16: אנשי היל זה הוליכו תוך חצר במקום הדין וקראו לכל הסביבות: 17: והלבישו ארגמן וארגו כתר של קוצים ושמו בראשו: 18: והתחילו לשאול

מרקוס

בשלום שלם מלך יהודים: 19: ומכים היו על ראשו בקנה ורוקקין בפניו ו/ וכורעין על בירכיהם ומשתחוים לו: 20: וכיון שביזה והיסיר ארגמן והלב/ והלבישו כיליו והוציאו לצלוב: 21: ותפס את אחד העובר ונקרא שמעון קורניא שבא הוא מן עיר אביו אלכסנדרנס ובכח אמר לישא זקיפה: 22 והביא לגולגותא מקום המפרש קרקפתא: 23: ונתן לו לשתות יין המע/ המעורב במר והוא לא לקח: 24: וכיון שצלבוהו חלקו כיליו ונתנו עליהם גורל מי הוא שלוקח מהם: 25: והיה הוא כמו שלשה שעות בזקיפה: 26 וכתב היה על רומו בכתב זה מלך יהודים: 27: ונזקפו עמו שנים ליסטים אחד מן ימין ואחד מן שמאל: 28: ונתקיים כתב שאמר עם אנשי עולה מתחשב: 29: ואף אלו שעוברים היו מגדפין עליו ונע נעים ראשם ואו/ ואומרים אם סתר ההיכל יבנה אותה בשלשה ימים: 30: פדה נפשך ור/ ורד מן זקיפה: 31: וכך היו אף רבי כהנים שוחקים היו אחד לאחד או/ אומרים לאחרים חיה ולעצמו לא יובל לחיות: 32: משיח מלך ישראל תרד מן זקיפה עכשיו ונדאה ונאמין בו ואף זה הנצקין עמו היו מח/ מחרפין כך: 33: וכיון שהיה שש שעות היה חושך על כל הארץ עד תשע שעות: 34: ובתשע שעות צעק ישו בקול רם ואמר אלי אלי למה עזבתני: 35: ואנשים ששמעו זה אמרו לא ליה הוא קורא: 36: ברח אחד מהם ומילא ספוג אחד חומץ והניח בקנה אחד להשקות אותו ואמרו תעזובו נראה אם יבא אליה ומוריד אותו: 37: וזה ישו צעק בקול רם ומסר נפשו: 38: ופני הדלת ההיכל נתבקע לשנים מן ת/ תחילתו

מרקוס

תחילתו עד סופו: 39: כיון שראה זה החיילים העומדים אצלו שאיך צעק ומסר אמר באמת איש בן אלהים הוא: 40: והיה שם זה נשים שרואים מן רחוק מרים מגדלינא ומרים אם דיעקוב הקטן ודיוסף ו/ושלום: 41: והם כיון שהיו בגליל יצאו עימו ומשמשיין לו ואחרים הרבה היו עולים עמו לירושלים: 42: וכיון שהיה בערב בבין השמשות שיש קדם שבת: 43: ובא יוסף מן מרתה ומקרו בליטה כל ו' ראש השלישים • והוא היה סמוך למלכות אלהים ובא אצל פילטוס ושאל גוף ישו: 44: פילטוס תמה על שמת כך וקרא לקצב ושאל אם מית הוא בקודם: 45: וכיון ששמע נתן גופו ליוסף: 46: וקנה יוסף פשתן והוריד וכרך בו והשים בקבורה שחקוק בגבעה וגלל אבן גדול על פתח הקבורה: 47: מרים זאת מדלינא • ומרים דיוסא היו במקום שה/שהניח אותו :

פ' יו"

1. וכיון שעברו שבת מרים מדלינא ומרים דיעקוב ושלום היו קונים בוסם לבא להמשיחו: 2: בבוקר באחד בשבת באו לבית קבורה כיון שזרח השמש: 3: ואמרו בליבם מי הוא שגלל האבן מפתח קבורה: 4 והביטו שנגלל האבן גדול הרבה: 5: ובאו לקבורה וראו בחור שי/שיושב מן דימין ומעוטא בסודר לבן ותמהו: 6: וזה אמר להם לא תפחדו לישו אתם מבקשין הוא שנצלב קם לו ולא יש בכאן וזה היא המקום שהניח אותו: 4: אלא תלכו ותאמרו לתלמידיו ולפדרו ש/שהוא

מרקוס

שהוא הלך מקודם לכם לגליל • ושם תראו כמו שאמר לכם: 8: וכיון שחזרו ברחו ונפקו מן קבורה תפס להם פחד ורעד ולא אומרים שום דבר לאדם מפני הפחד: 9: בבוקר כיום אחד קם ונראה קודם למרים מדלינא שהיא היתה אשה ששבעה שדים אפקו מנה: 10: והיא הלכה ואמרה לאותם שהיו אבלין עמו ובושין: 11: והם כיון ששמעו שאמרו דחי • ונראה להם לא האמינו: 12: אחרי כן נראה לשנים מהם בדיעות אחד כמו שמהלך והולך לעיר: 13: ואינון הלכו ואמרו לאכילים וגם להם לא האמינו: 14: אחד זה נראה לאחד ועשר כיון שיושבין וחירף אותם בשביל קטנות האמונה ושהיה קושיית לבם לאותם שנתראה בקודם לא האמינו: 15: ואמר להם לכו לכל העולם והכריזו סברתי ב/ בכל חוצות: 16: זה שאמינו בו וטהר הוא יחיה והם שלא מאמינים מתחייבים: 17: אותות אלו לאלו שמאמינים יש להם כח להוציא שדים ובלשון חדש דברו: 18: ונחשים יתפושו • ואם סם המית ישתו לא ימות וידיהם אם מניח על החולים ירפון: 19: ישו כיון שדבר כל אלו עלה לשמים וישב מן ימין השם: 20: והם יצאו והכריזו בכל מקום ואדונם עזר להם ומיישיר דבריהם ב/ באותות שעושין הם :

נשלם סברת מרקוס